

Advent – predzvesť Vianoc

Viac na strane 2

O čom rokovalo
obecné zastupiteľstvo

Viac na strane 3

Pán poslanec,
na slovíčko

Viac na strane 6

Dedičstvo otcov
zachovaj nám Pane!

Viac na strane 14

Na plti radosti,
po prúde krásy

Viac na strane 41

Editoriál

Pokoj a láska

Dve jednoduché slová

Dary duše

Ako Vianoce

Pôvab dní očakávania.

V uliciach nás zohrievajú

teplé farby blikajúcich svetielok.

Naše domovy lákajú

sladkou vôňou napečených koláčikov.

Tichá radosť úsmevu.

Ľahkosťou jemného vánku sa objavujú

návraty do spomienok detstva.

Zázrak viery v darcu stromčeka

a všetkého pod ním a okolo neho.

A prijmi podané

Túžime obdarovať.

Darovať lásku, objatie, úsmev.

Objavujeme v sebe nádherné poznanie,

že skutočná hodnota nášho života

spočíva v úprimnosti vzťahov.

V našej schopnosti milovať

a byť milovaní.

A ešte

Chvála pomalosti

Ustavičný zhon

sme odsunuli do úzadia.

Stišujeme sa.

Zamýšľame sa nad tým,

čo je pre nás naozaj dôležité.

S láskou si užívame vzácny čas

so svojim blízkymi.

S láskou urovnávame nezhody.

S láskou sa snažíme byť lepšími.

Daniela Gondová,
šéfredaktorka

Advent – predzvest' Vianoc

Slovo advent pochádza z latinského adventus a znamená zjavenie alebo príchod. Veriaci sa v tomto období pripravujú na príchod Krista a duchovných priprav na Vianoce. Má duchovný význam a nie je len časom nakupovania darčiekov. Predstavuje obdobie trvajúce štyri týždne. Počas tohto obdobia sa schádzame v katolíckych, evanjelických a iných kresťanských chrámoch k modlitbám a zamysleniam.

Začiatky adventu siahajú do 4. storočia. Rímsky pápež Gregor Veľký na prelome 6. a 7. storočia advent stanovil na štyri týždne. Tie symbolizovali 4000 rokov, na ktoré sa v tom čase odhadovala história ľudstva pred Kristom. V období adventu platil zákaz usporadúvať hlučné zábavy a svadby.

Začína sa prvou adventnou nedeľou – medzi 27. novembrom a 3. decembrom, končí sa na Štedrý večer po západe slnka. V rímskokatolíckej cirkvi je tiež advent začiatkom cirkevného roka.

Jeho symbolom je adventný veniec so štyrmi sviečkami, ktoré symbolizujú

štyri nedele pred Štedrým dňom. Postupne sa zapalujú každú nedeľu. Tri sviečky by mali byť modré alebo fialové a jedna ružová. Fialová farba symbolizuje upokojenie a pokánie. Ružová je zase farbou radosti a šťastia.

Na prvú adventnú nedeľu sa zapaluje prvá fialová sviečka, tzv. Svieca prorokov. Je pamiatkou na prorokov, ktorí predpovedali narodenie Ježiša Krista. Na druhú sa zapaluje druhá fialová sviečka, tzv. Betlehemská, ktorá reprezentuje lásku a predstavuje Ježiškove jasičky. Na tretiu ružová sviečka, tzv. Pastierska, ktorá vyjadruje radosť z toho, že pôst je takmer na konci. Na štvrtú adventnú nedeľu sa zapaluje posledná fialová sviečka, tzv. Anjelská, ktorá predstavuje mier a pokoj. Veniec je od nepamäti symbolom víťazstva a kráľovskej dôstojnosti. Aj Biblia hovorí o venci ako o prejave úcty, radosti a víťazstva. Adventný veniec vzdáva hold tomu, ktorý je očakávaný a ktorý zároveň prichádza ako víťaz, kráľ a osloboditeľ.

(red)

**Pozývame na
VIANOČNÉ TRHY V NIŽNEJ
17. december**

Vážení občania, ponúkame možnosť spolupodieľať sa na tvorbe novín tým, že sa s nami podelíte o výnimočné príbehy ľudí, opíšete svoje podnety, návrhy a iné. Už teraz sa na vaše príspevky tešíme, lebo prispejú ku kvalite a hodnote novín. Príspevky zasielajte na sefredaktor@nizna.sk. Podmienky uverejnenia príspevkov: Text s nadpisom a menom autora textu (v prípade titulu uveďte aj ten) v dokumente word. Fotografie posielajte v čo najlepšej kvalite s rozlíšením 300 dpi. Uzávierka príspevkov do najbližšieho čísla je **11. marca 2024**. Redakcia si vyhradzuje právo na úpravy príspevkov, najmä textov, v ktorých sa vyskytujú vulgárne slová, osočujúce údaje, gramatické chyby) a ich krátenie. Redakcia tiež nezaručuje uverejnenie neaktuálnych článkov, informácií a nekvalitných fotografií.

(red)

O čom rokovalo obecné zastupiteľstvo

Jún 2023

V úvode zasadnutia obecného zastupiteľstva, ktoré sa konalo 20. júna, informoval Ing. Eduard Kačík o súčasnom fungovaní verejného osvetlenia v Nižnej, ale aj o ďalších možných servisných, rekonštrukčných a modernizačných službách, ktoré môže vykonávať spoločnosť Led Service. Po diskusii s poslancami bolo prijaté uznesenie v znení: „Obecné zastupiteľstvo v Nižnej poveruje starostu obce podpísaním servisnej zmluvy so spoločnosťou Led Service, s.r.o. týkajúcej sa prevádzky existujúceho verejného osvetlenia v obci Nižná.“

Najdôležitejšími bodmi tohto rokovania bolo schválenie plnenia programového rozpočtu, monitorovacej správy a záverečného účtu obce za rok 2022.

Programový rozpočet obsahuje údaje o zámeroch a cieľoch obce aj s finančným plánovaním príjmov a výdavkov. Tento rozpočet podlieha monitorovaniu a hodnoteniu a jeho vyjadrením je monitorovacia správa. Obidva materiály boli poslancom vopred zaslané, a tak po krátkej rozprave bolo schválené Plnenie programového rozpočtu obce Nižná k 31. 12. 2022 a Monitorovacia správa programového rozpočtu obce Nižná za rok 2022.

S časovým predstihom boli oboznámení aj o Stanovisku hlavného kontrolóra k záverečnému účtu obce Nižná za rok 2022. Stanovisko zobrali poslanci na vedomie a schválili: A) Záverečný účet obce Nižná za rok 2022 a celoročné hospodárenie bez výhrad, B) Prebytok rozpočtového hospodárenia za rok 2022 vo výške 78 168,92 eur, C) Použitie prebytku rozpočtového hospodárenia za rok 2022 na tvorbu rezervného fondu vo výške 29 743,15 eur a vrátenie do rezervného fondu vo výške 48 425,77 eur.

Schválili tiež Plán kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra na II. polrok 2023 a na vedomie zobrali Správu o výsledku kontroly č. 2/HK/2023 (Kontrola dodržiavania základnej finančnej kontroly na prijatých faktúrach za mesiace júl – september 2022 v Základnej umeleckej škole Vendelína Habovštiaka) a Čiastočnú správu o výsledku kontroly č. 3.1/HK/2023 (Kontrola vyúčtovania dotácií poskytnutých z rozpočtu obce Nižná v roku 2022).

V predchádzajúcom čísle našich novín sme vás informovali, že poslanci schválili žiadosť Tomáša Poláčka o prenájom obchodných priestorov v budove č. 493 na ulici Nová doba a žiadosť spoločnosti Hor-

Obecné zastupiteľstvo schválilo sadzbu na spoločensko-kultúrne podujatia za používanie dreveného altánku na futbalovom štadióne

med s.r.o. nájom nebytových priestorov v budove zdravotného strediska č.480 na ulici Závodná.

Prednosta OcÚ JUDr. Jozef Šveda informoval, že k týmto dvom zverejneným nájomom obecného majetku neboli podané žiadne pripomienky, a tak bol schválený nájom na maloobchodný predaj medu, remeselných výrobkov a remeselného piva Tomášovi Poláčkovi na podporu pokračovania viacgeneračnej tradície výroby a predaja včelích produktov v obci. Taktiež bol schválený nájom spoločnosti Hormed s.r.o. na medicínske účely – výkon drobných chirurgických zákrokov a interné vyšetrenia s perspektívou rozšírenia výkonov v podobe USG vyšetrenia rôznych orgánov. Ambulancia bude v prevádzke podľa objednaných pacientov na daný deň aj hodinu.

Keďže žiadne pripomienky neboli zaslané ani k návrhu všeobecne záväzného nariadenia (VZN), zastupiteľstvo schválilo VZN č.3/2023, ktorým sa mení VZN č.2/2021 o výške príspevku a spôsobe jeho platby na čiastočnú úhradu nákladov v školách a školských zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti obce Nižná.

O dlhodobý nájom obecného majetku na chov včiel v lokalite Zemianska Dedina, parc. č. 561 prejavil záujem Jaroslav Paškuliak. Jeho žiadosť bola vzatá na vedomie s odporúčením vyhľadania iného vhodného pozemku.

Na zastupiteľstve sa riešil aj predaj obecného majetku. Týkal sa budovy bý-

valého obecného úradu. Už v roku 2021 vtedajší poslanci schválili zámer odpredať obecný majetok z dôvodu prebytočnosti. V archívoch sa podarilo získať materiály potrebné k znaleckému posudku pozemku, ktorého vytvorením poverili Ing. Jozefa Žuffu. Keďže znalecký posudok nie je ešte dokončený, poslanci zobrali na vedomie návrh podmienok obchodnej verejnej súťaže, predmetom ktorej bude predaj tejto nehnuteľnosti vo vlastníctve obce Nižná s tým, že ku vyhláseniu verejnej obchodnej súťaže sa obecné zastupiteľstvo vráti, keď bude dokončený znalecký posudok.

Témou diskusie už na predchádzajúcich zastupiteľstvách bolo stanovenie nájomného za používanie dreveného altánku umiestneného na futbalovom štadióne. Zastupiteľstvo schválilo sadzbu na spoločensko-kultúrne podujatie trvajúce maximálne 24 hodín s reprodukovanou hudbou do 22.00 organizované: a) fyzickou osobou vo výške 80 eur vrátane spotreby vody a elektrickej energie, b) právnickou osobou vo výške 130 eur vrátane spotreby vody a elektrickej energie. Nájomca bude povinný vopred uhradiť zálohu za upratenie okolitého priestoru pri stánku vo výške 50 eur.

Na rokovaní zaznela aj Správa o hospodárení dobrovoľného hasičského zboru obce, ktorú poslanci zobrali na vedomie.

Na záver oboznámil starosta prítomných o termínoch najbližších kultúrnych akcií.

September 2023

V poradí štvrté OcZ sa konalo 12. septembra. Schválilo Všeobecne záväzné nariadenie č.4/2023, ktorým sa mení a dopĺňa VZN č.2-2007 o prevádzke pohrebísk a Domu smútku v obci Nižná a pohrebiska v miestnej časti Zemianska Dedina.

Poplatky za hrobové miesta, ktoré neboli doteraz zaplatené, budú zaktualizované podľa nového sadzovníka a obyvatelia budú vyzvaní najskôr prostredníctvom obecného rozhlasu a webu, aby si nedoplatky uhradili.

Obecný úrad má za povinnosť vyhodnocovať plnenie programového rozpočtu. Všetky materiály boli poslancom vopred zaslané a poslanci jednohlasne schválili Plnenie programového rozpočtu obce Nižná k 30. júnu 2023.

Schválili tiež Zmenu rozpočtu obce Nižná rozpočtovým opatrením č.5/2023. Zmenu si vyžiadala potreba čerpania financií z rezervného fondu na dokončenie výstavby zberného dvora podporeného z projektu Ministerstva životného prostredia SR, ktorá musí byť do konca roka 2023 dokončená. Až po dokončení zberného dvora dostane obec peniaze z MŽP a následne budú tieto peniaze do rezervného fondu vrátené.

Správnosť tohto rozhodnutia potvrdila aj hlavná kontrolórka. Peniaze na rezervnom fonde sú určené na neočakávané situácie, ale zároveň uviedla, že v nových zásadách v nakladaní s finančnými prostriedkami je umožnené krytie takýchto výdavkov z rezervného fondu.

OcZ schválilo Použitie rezervného fondu na čerpanie investície v zmysle schváleného rozpočtu v celkovej výške 200 000 eur na Projekt Zberný dvor – realizácia stavieb.

Hlavná kontrolórka oboznámila poslancov aj s výsledkom kontroly vyúčtovania dotácií poskytnutých z obecného rozpočtu v roku 2022 Telovýchovnej Jednote Nižná. Správu hlavnej kontrolórky o výsledku kontroly č.3.2/HK/2023 zobrali na vedomie.

Veľkú pozornosť venovali predaju stavby starého obecného úradu. Po dlhšej rozprave schválili:

A) Spôsob prevodu nehnuteľného majetku obce obchodnou verejnou súťažou o najvhodnejší návrh na uzavretie kúpnej zmluvy na prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v k.ú. Nižná – stavba starého obecného úradu so súpisným číslom 149 na ulici Hviezdoslavova, postavená na pozemku parcela reg. CKN č.400/2 o výmere 1209 m² a pozemok parcela reg. CKN č.400/2 o výmere 1209 m², druh: zastavaná plocha a nádvorie.

V tejto budove fungoval „starý obecný úrad“ do 90. rokov

B) Podmienky obchodnej verejnej súťaže. Minimálna výška kúpnej ceny je: 200 000 eur. Ukončenie predkladania súťažných návrhov je 27.10.2023 o 13.00 hod.

Otváranie súťažných návrhov bude na zasadnutí komisie pre verejno-obchodnú súťaž. Komisiu pre verejno-obchodnú súťaž, ktorá bude mať minimálne troch členov, vymenuje starosta obce z poslancov obecného zastupiteľstva.

Konečné vyhodnotenie súťaže sa uskutoční na zasadnutí obecného zastupiteľstva.

Prednosta JUDr. Jozef Šveda predstavil poslancom Námietskú č.14 po zápise diela ROEP, k.ú. Nižná. Spoločnosť Coop Jednota našla kúpnu zmluvu z roku 1947 a následne obec Nižná podala námietku na Okresný úrad Tvrdošín - katastrálny odbor po zápise diela ROEP. Z odpovede na podanú námietku vyplýva, že jediná možnosť ako si uplatniť vlastnícke právo pre obec je formou žaloby na súde. Zhotoviteľ diela ROEP Ing. Marián Bulla sa písomne vyjadril, že vlastnícky vzťah ku parcele určeného operátu č.10268/4 v k.ú. Nižná bol z dostupných listín a dokladov prešetrový správne, čo nakoniec potvrdzuje aj OÚ Tvrdošín, katastrálny odbor na základe šetrenia. Ďalej uviedol, že vlastníci sa zisťujú najmä z pozemkovej knihy, listov vlastníctva a verejných listín, v tomto prípade by to bolo aj z kúpnej zmluvy, ktorú spomína katastrálne šetrenie, pokiaľ by bola predložená.

Starosta Ing. Jaroslav Rosina navrhol žalobu podať. Poslanci zobrali na vedomie list Okresného úradu Tvrdošín, katastrálny odbor č. C-1/2023 zo dňa 10.8.2023 týkajúci sa prešetrovania námietky č.14 po

zápise diela ROEP, k.ú. Nižná a stanovisko zhotoviteľa diela ROEP, k.ú. Nižná Ing. Mariána Bullu ku listu obce Nižná č.2023/64-004 zo dňa 14.08.2023.

Prijali tiež Uznesenie č.85/2023: Obecné zastupiteľstvo v Nižnej súhlasí s vypracovaním a podaním žaloby o určenie vlastníckeho práva ku nehnuteľnostiam v k.ú. Nižná – pozemky reg. CKN p.č. 397/1, p.č. 397/2, p.č. 397/3, p.č. 397/4, p.č. 397/5.

V bode Rôzne prednosta predniesol návrh na vyradenie verejného WC na štadióne a doložil aj súhlasné stanovisko vyradovacej komisie. Prijaté bolo uznesenie v znení: OcZ schvaľuje vyradenie majetku obce - verejné WC medzi garážami na štadióne v zostatkovej cene 872,27 eur. Jedná sa o majetok poškodený a nefunkčný.

Predstavitelia obce promptne zareagovali na výstavbu veterného parku pri Tvrdošíne, ktorý priamo zasahuje aj Zemiansku Dedinu. Prednosta oboznámil poslancov, že na ministerstvo životného prostredia poslali nesúhlasné stanovisko k tejto výstavbe, čím si zaslúžia našu úctu.

Múdry a dobrý hospodár si priestor, v ktorom žije, chráni a pritom myslí na svoje deti, vnúčatá. Celú investíciu chce financovať materská firma Koenergie Beteiligungs GmbH v Rakúsku. Pri projekte s menším počtom turbín sú náklady uvádzané vo výške 30 miliónov eur, pri šiestich kusoch 45 miliónov eur a rotujúce listy jedného rotora pokrývajú plochu 20-tisíc metrov štvorcových.

Čo dobré nám prinesie veterný park?

(red)

Odpovede starostu na aktuálne otázky občanov Nižnej

Pri rekonštrukcii štadióna bude prispôsobený prístup matiek s deťmi na ihrisko na štadióne? Teraz sa musia „brodiť“ nielen s deťmi, ale aj s kočíkmi cez betónové pätníky alebo cez tuje.

Takú úpravu prístupu môžeme urobiť bezodkladne. Hneď to aj zadávam.

Na pôvodnom pozemku zberného dvora sa robia rozsiahle úpravy. Ako to bude fungovať po ich dokončení? Bude tam niečo nové? Aký odpad sa bude môcť doviezť a bude sa vážiť?

Bude to trochu kultivovanejší zber odpadov. Bude sa vážiť a niektoré odpady, ako napríklad drobný stavebný odpad, budú spoľahlivé.

Obyvatelia Nižnej majú zabezpečené kompostéry, do ktorých nie je možné ukladať konáre z opílených stromov, kvitnúcu burinu atď. Kde je možné tento odpad zo záhrad vyvážať? Prípadne, hľadá obec pozemok na vybudovanie priestoru pre tento účel?

Obec už dávnejšie vypracovala projekt na stavebné povolenie na kompostáreň, ale navrhovaný priestor nevyhovoval poslancom. Nevzdávame to a máme vytipované niektoré lokality, kde s takýmto odpadom môžeme narábať. Občania taký odpad privezuť na zberný dvor a my ho postúpime na ďalšie spracovanie. Ale aj tak platí najprv to, že treba maximálne využívať domáce kompostéry.

V akom štádiu je predaj stavby starého obecného úradu?

Obec v zmysle zákona vyhlásila obchodnú verejnú súťaž na odkúpenie tejto stavby aj s príslušným pozemkom za sumu nie nižšiu ako 200.000 eur. Lehota na predkladanie súťažných návrhov uplynula 27. októbra 2023. Zatiaľ sa nikto neprihlásil. Bude vyhlásená druhá súťaž v zmysle nových zákonných predpisov. Po vyhodnotení budeme verejnosť informovať.

Bude sa robiť geometrický plán a vysporiadávať pozemky pod cintorínom v Zemianskej Dedine a aktualizovať nezavkladovaný geometrický plán cesty v Zemianskej Dedine?

Áno. Na základe podnetu vlastníkov pozemkov v cintoríne v Zemianskej Dedine budeme konať v prospech vysporiadania vlastníckych vzťahov. Na druhú časť otázky - neviem, o aký nezavkladovaný geometrický plán cesty ide.

Prístup na ihrisko na štadióne už bol zrealizovaný

Ako sa ide riešiť skládka stavebného odpadu na Sihoti?

Dúfam, že nový zberný dvor to vyrieši.

Ako je to s vodou na ulici Sihot?

Ako som už niekoľkokrát za ostatné roky spomenul: Obec Nižná nespadá ani do jedného podporného programu na čerpanie eurofondov na výstavbu vodovodu a kanalizácie. Ale aj napriek tomu by sme chceli v spolupráci s Oravskou vodárenskou spoločnosťou začať výstavbu v roku 2024.

Je možné pochovávať v cintoríne za kostolom?

Z právneho hľadiska áno. Ale nebude to zatiaľ potrebné, lebo chystáme nové pohrebisko, ktoré je už z minulosti oplotené.

V akom stave je zmena územného plánu obce?

Požiadavky od občanov sme zaslali zhotoviteľovi a od nového roku nastane proces vypracovania druhého doplnku územného plánu.

Plánuje sa oprava alebo rekonštrukcia verejného osvetlenia v obci, ale hlavne na ulici Nová doba, lebo tam často dochádza k výpadkom?

Tieto výpadky sú spôsobené hlavne zavádzaním novej regulácie osvetlenia na zníženie spotreby elektrickej energie.

Nová vec sa ťažšie prediera na svetlo sveta, ale keď sa odstránia všetky problémy, tak by to malo fungovať. Určite však budeme rekonštruovať Starú kolóniu.

Plánuje sa oprava cesty cyklotrasy smerom od chatiek ku tenisovým kurtom, ktorá bola poškodená pri sanácii plavárne?

V rámci cezhraničnej spolupráce Interreg sme podali veľký projekt zvýšenia bezpečnosti cyklotrasy v Nižnej. V tomto projekte je medziiným aj obnova a rozšírenie asfaltového povrchu. Ak projekt prejde, budeme mať obnovený asfaltový povrch od cestného mosta cez rieku Oravu až po železniciu pri Orave za rýchlostnou cestou R3. Cyklotrasa by mala byť osvetlená solárnymi svietidlami na trase od spomínaného nadjazdu R3 až po koniec hrádze pri Podbieli. Mali by tam byť osadené lavičky, najbližšia stanica, kamerový systém a rôzne doplnky pre cykloturistiku.

Plánuje sa, a ak kedy, oprava chodníka na ul. Hviezdoslavova pri reštaurácii Oravský Zrub?

Ak poslanci rozhodnú, že to je dôležitejšie ako napríklad vybudovanie nových prístupových komunikácií k novým domom. Alebo vybudovanie verejného osvetlenia k novým domom a podobne.

(red)

Pán poslanec, na slovíčko

Medzi hlavné povinnosti poslanca obecnej samosprávy patrí dodržiavanie zákona, konanie vo verejnom záujme a informačná povinnosť

Z informačného portálu rezortu MŽP enviroportal sme sa dozvedeli, že sa pripravuje „Účel akcie: Výstavba veterného parku so 7, resp. 9 elektrárňami na k. ú. Medvedie pri Tvrdošíne, dotknutá obec: Tvrdošín, Štefanov nad Oravou, Zábiedovo, Nižná (okres: Tvrdošín), navrhovateľ: Wind Energie, s.r.o., Banská Bystrica, povolujujúci orgán: MsÚ Tvrdošín.“

Technické parametre jednej veternej turbíny Enercon E-160. Výška po náboj 40 m. Výška turbíny vrátane listu 220 m. Dĺžka listu 80 m. Priemer rotora 160 m. Rotujúce listy rotora pokrývajú plochu 20-tisíc metrov štvorcových. Rýchlosť otáčania 4,4 až 9,4 otáčok za minútu. Rýchlosť konca listu rotora 80 m/s, 288 km/h. Výkon 5,5 MW. Ročná produkcia 19 290 MWh. Predpokladaná životnosť 20 – 25 rokov.

Celú investíciu zafinancuje materská firma Koenergie Beteiligung GmbH v Rakúsku. Konateľmi Wind Energie sú ľudia z Tvrdošína, Trstenej a z Banskej Bystrice. Energieportál a veľa ďalších médií informovali, že získali dotáciu z Plánu obnovy. Celkové náklady sú pri projekte s menším počtom turbín uvádzané vo výške 30 miliónov eur, pri šiestich kusoch 45 miliónov eur. Slovenský Plán obnovy a odolnosti bol schválený Európskou komisiou.

Otázky pre poslancov

1. Aký je váš názor na plánovanú výstavbu veterného parku v Tvrdošíne?

2. Pri slove Vianoce nám zažiaria oči jasnejšie než zvyčajne. Ich čaro a výnimočnosť nás naplňujú pocitmi šťastia, pohody a rodinnej harmónie. Aký máte vzťah k zachovávaní tradičných vianočných zvykov v rodinách a v našej obci?

Agáta Ličková

1. Zámer postaviť veterný park na Orave, aby sa využíval vietor na výrobu elektrickej energie, sa mne osobne nepáči. Nie, že by som nebola za využitie obnoviteľných zdrojov energie, ale na Orave? Tu, kde máme krásnu prírodu, veľa zelene, kde môžeme čerpať silu? A čo vtáctvo? Myslím si, že práve s inštalovaním vrtúľ by sa zmenila aj naša fauna. Nedajme si zničiť našu krásnu oravskú prírodu!

2. Vianoce, vianočné zvyky pre mňa znamenajú domov, pokoj, lásku, stretnutia so svojimi blízkymi. Možno práve vianočný čas umocňuje pokoj, porozumenie. Vtedy sme akosi všetci k sebe dobrí, milí, láskavi. V našej rodine sa už tak nedodržiavajú zvyky ako v minulosti, keď sme sa chodievali počas adventu modliť do susedov - každý deň sme boli u iného suseda. To nás bolo aj 10-15 ľudí. Samozrejme, rozprávali sa aj rôzne príhody. „Musí sa dodržiavať pôst na Štedrý večer, aby sme videli pod

stromčekom Ježiška,“ tak vravievala stará mati. Večera ale musí byť taká, ako keď som bola malá: kapustnica, obľátka s medom, modlitba, ryba, pod obrusom peniaze a jeden tanier pre pocestného.

Martin Žuffa

1. Nemám absolútne nič proti energii získavanej z vetra, vody, slnka. Sám využívam výhody fotovoltiky, tepelného čerpadla a rekuperácie, takže som veľkým zástancom zelenej energie. Osobne si ale myslím, že v záujme zachovania koloritu okolitej prírody je navrhované miesto absolútne nevhodné. Predsa len Javor poznáme všetci ako nádherné miesto na turistiku, relax, oddych. Ďalšia dôležitá skutočnosť je, že okolité dediny a mesto nebudú mať z tejto plánovanej výstavby žiadnu pridanú hodnotu. Preto s touto výstavbou na Javore nesúhlasím. 2. Vcelku pozitívny a rád tieto zvyklosti v rámci svojich možností podporím.

Milan Seman

1. V zásade nie som proti budovaniu zariadení na výrobu obnoviteľnej energie, ale v tomto prípade sa mi projekt zdá zásadne narušujúci kolorit krajiny, to s ohľadom na gi-

gantické rozmery týchto zariadení. Myslím, že si investor nedal veľa námahy pri výbere lokality, ale uprednostnil ekonomické parametre.

2. Pri slove Vianoce nám zažiaria oči jasnejšie než zvyčajne. Ich čaro a výnimočnosť nás naplňujú pocitmi šťastia, pohody a rodinnej harmónie. Ešte som aj ja zažil, keď sme chodili po spievaní na Štedrý večer síce už iba v rámci rodiny. V dedine sa ozýval spev kolied a teraz je pusto, prípadne vás prekvapí petarda. Zachovanie tradícií, resp. ich pripomínanie je chvályhodná činnosť z radov dobrovoľníkov v našej obci. Tieto vianočné akcie majú veľmi dobrú odozvu u občanov.

Roman Kašuba

1. Otázkou výstavby veterného parku do tak krásneho oravského prostredia by sa mali zaoberať predovšetkým odborníci v environmentálnej oblasti a oblasti urbanizmu. Podľa môjho názoru výstavba takéhoto parku tu nepatrí. Kraj, ako je náš, ktorý navštívi počas celého roka množstvo turistov, si to nezaslúži. Ani vyspelé krajiny si výstavbu takýchto parkov neriešia v podobných lokalitách, aj keby to bolo z ekonomického hľadiska prínosom. Nie som za výstavbu takéhoto veterného parku.

2. Každá krajina a národ žili od nepamäti v súlade s dodržiavaním určitých zvy-

kov a tradícií, a tak to neobišlo ani nás na Slovensku. Každá jedna rodina prevzala svoje tradičné správanie od svojich rodičov, starých a prastarých rodičov. Tak to neobišlo ani mňa a našu rodinu. Samozrejme, tým že vznikajú nové a nové rodiny a mnohé z rôznych kútov Slovenska, každý jej člen si chce aspoň čiastočne prevziať a zakomponovať do tých svojich, tie svoje zvyky a tradície od svojich predkov. Preto v rôznych rodinách niekto počas Štedrej večere konzumuje ryby, iný morku, niekto rezne, niekto kapustnicu bez mäsa, iný s mäsom a podobne. Dôležité je, že tieto tradície v rodinách pretrvávajú a dúfam, že nikdy nezaniknú. K tomu, aby nezanikli, prispieva aj slovenský folklór, ktorý nám ich pripomína. Môj vzťah k zachovávaniu tradícií je preto kladný a vždy som rád, keď sa rodina stretne a formou tradícií a modlitbou zaspomína na svojich blízkych, ktorí už nie sú s nami.

Počas detstva som sa samozrejme tešil hlavne na darčeky. Dúfal som, že Ježiško donesie to, čo som si prial. Veď kto z nás bol iný? S pribúdajúcim vekom a samozrejme aj chorobami sa teším hlavne na stretnutia s najbližšími, či už je to rodina alebo priatelia. Na to, aby sme sa v pokoji navečerali, porozprávali, obdarovali sa, ale hlavne boli spolu. Na polnočnú svätú omšu a na to, že všetci máme voľno.

Andrej Brčák

1. Veterné parky áno, ale na iných miestach. Veterné elektrárne nepatria k najekologickejšiemu výrobcom elektrickej energie, ako sa niekedy zdá, zároveň majú veľa ďalších environmentálnych nevýhod. V tomto konkrétnom prípade by to určite ovplyvnilo a znehodnotilo aj krajinný ráz. Tak, ako obec Nižná, ako dotknutá obec ku zámeru navrhovanej činnosti Veterný park Tvrdošín dala nesúhlasné stanovisko, je moje stanovisko rovnaké. Jeden z hlavných zámerov je síce zhodnotenie nevyužitého veterného potenciálu danej lokality na výrobu elektriny, na druhej strane je treba pozerieť na dopad a nežiaduci vplyv na okolitú prírodu. Veterné elektrárne napríklad v susednom Rakúsku je možné vidieť už dlhé roky, ale na rovinatých častiach krajiny.

2. Pre mňa určite najkrajšie sviatky v roku. Vianoce, kresťanské sviatky narodenia Ježiša Krista. Tieto aj pre mnohých najkrajšie sviatky v roku sa slávia v mnohých krajinách po celom svete a sú spojené s rozmanitými ľudovými zvykmi a tradíciami. Zrazu sa všetko spomalí a po celoročnom zhone nastane čas pokoja, kedy trávime vianočné sviatky v kruhu najbližších. V takmer každej rodine máme dnes už

vlastné tradície a rituály, ktoré kombinujeme podľa toho, odkiaľ sme a ako sme to zvykli mať doma, prípadne sa inšpirujeme aj niečím, čo sa nám prosté zapáčilo.

Aj v našej obci súčasťou vianočných sviatkov bývajú tradičné zvyky. Medzi obľúbené určite patria vianočné trhy s ľudovými remeslami, obec lemujú vianočné osvetlenia, nechýba betlehem. Rozsvieti sa vianočný stromček, z ktorého najväčšiu radosť majú určite najmenšie deti. Zachovávanie tradičných zvykov je veľmi dôležité, sú naším kultúrnym dedičstvom.

Ján Bolibruch

1. S výstavbou veterného parku nesúhlasím v žiadnom prípade. Na základe štúdie, ktorú som videl, vyplývajú z toho rôzne obmedzenia v obhospodarovaní pôdy v okolí, obmedzenia pre turistiku a následne aj narušenie koloritu prírody.

2. Tradičné zvyky sa pomaly z našich rodín vytrácajú. Tradícia je živá viera našich otcov. Tradicionalizmus je však mŕtva viera synov. Som naklonený udržiavaniu zvykov, či v rodinách, ale aj v spoločnosti. Myslím, že v Nižnej sa povedomie o zvykoch počas adventu a Vianoc udržiava najmä podujatím Oravské Vianoce pred Vianocami, ale nesmieme zabudnúť, že Vianoce sú o niečom viac. O najväčšom dare Boha ľuďom. O Láske, ktorá vzala na seba telo.

Ing. Ondrej Tuka

1. Je to na rozhodnutí vlastníkov pozemkov, na ktorých bude tento veterný park stáť, vlastníkov ochranného pásma a MsÚ Tvrdošín. Osobne by som za to ruku nezdvihol.

2. Tí, ktorí ma poznajú, vedia, že nie som nadšenec folklóru, ktorý sa deje v období Vianoc. Dodržiavanie tradičných zvykov je dobré pripomenúť si, ale tie nás nenaplnia radosťou. Radosťou nás a naše okolie naplní, keď si uvedomíme, že na Vianoce sme dostali obrovský dar – Spasiteľa, ktorý nám otvoril nebo.

Ján Mišík

1. K veternému parku v Tvrdošine sme sa už ako dotknutá obec na zastupiteľstve vyjadrili. Nesúhlasíme.

2. S Vianocami sa viaže množstvo ľudových tradícií,

piesní (kolied), výzdoby, jedál a iných zvykov. Ich význam, symboliku, odkaz mnohí nepoznajú. Média nám ponúkajú obraz Vianoc, ktorý nám nie je vlastný. Pre mňa je dôležité, aby zvyky a tradície išli v súlade s mojou vierou. Všetkému predchádza adventné stíšenie. Vianoce začínajú Štedrým dňom. Večer sa prvýkrát rozsvieti stromček, modlitba pred večerou, krížik medom na čelo, oplátky, ryba, darčeky, chodenie „po spievaní“, polnočná svätá omša. Je dobré to v rodine zachovávať.

Prajem všetkým radosť z príchodu Lásky na svet. Nech vianočný zvyk „chodiť po spievaní“ nájde svojich pokračovateľov. Narodil sa Kristus Pán, veselme sa!

Anton Hlavaj

1. S výstavbou veterného parku v našom regióne nesúhlasím. Ako zdroj na výrobu elektrickej energie áno, ale v lokalite, ktorá je zaľudnená a s krásnou prírodou v okolí našej Nižnej, určite nie. Veterné turbíny tiež produkujú určitú hladinu hluku, preto je vhodné plánovať ich výstavbu vo voľnej krajine a v bezpečnej vzdialenosti od zastavaného územia.

2. Vianoce sú podľa mňa jedny z najkrajších sviatkov v roku. Som počas toho krásneho obdobia za zachovávanie ich tradícií. Je to dôležité ako náš odkaz pre budúce generácie. Pretože ako sa hovorí, bez poznania minulosti a histórie nemôžeme pozeráť do budúcnosti.

Kontrola je dôležitá

Hlavný kontrolór predstavuje dôležitý kontrolný mechanizmus v obecnej samospráve, pretože obce a mestá nakladajú s verejným majetkom a verejnými prostriedkami v značných hodnotách a je v záujme spoločnosti mať efektívny kontrolný mechanizmus nad takýmto nakladaním. Inštitút hlavného kontrolóra funguje aj v oblasti regionálnej samosprávy.

V Nižnej vykonáva prácu hlavnej kontrolorky Ing. Zuzana Žáková. Oslovili sme ju a položili niekoľko otázok.

Mohli by ste sa nám na úvod v krátkosti predstaviť?

Určite áno, oceňujem, že je možnosť aj takouto cestou priblížiť občanom prácu hlavnej kontrolorky. Mám 43 rokov, bývam

18 rokov v Nižnej. Vyštudovala som Ekonomickú fakultu Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. Som vydatá a mám dve deti. Do funkcie hlavnej kontrolorky som bola zvolená v roku 2021, takže prácu vykonávam aktuálne tretí rok.

Ako by ste nám opísali, kto je a čo robí hlavný kontrolór v obci?

Funkciu a činnosť hlavného kontrolóra upravuje Zákon o obecnom zriadení č. 369/1990, konkrétne §18. Hlavný kontrolór je volený obecným zastupiteľstvom a jemu svoju činnosť aj zodpovedá a predkladá výsledky vo forme správ a stanovísk. Funkčné obdobie hlavného kontrolóra je 6 rokov. Zákon okrem iného jasne definuje nielen to, aké dokumenty predkladať, ale aj lehoty, ktoré musí hlavný kontrolór dodržiavať. V prvom rade predkladá na schválenie obecnému zastupiteľstvu plán kontrolnej činnosti na nasledujúci polrok. Týmto plánom sa následne riadi a vykonáva svoju kontrolnú činnosť či už na obecnom úrade alebo v rozpočtových a príspevkových organizáciách zriadených obcou. Zúčastňuje sa na zasadnutiach obecného zastupiteľstva a predkladá vypracované dokumenty, medzi ktoré napríklad patrí stanovisko k návrhu rozpočtu, stanovisko k záverečnému účtu, správy o výsledkoch jednotlivých kontrol a iné.

Ako by ste zhodnotili pôsobenie na tejto pozícii od svojho nástupu v roku 2021?

Táto práca je veľmi zaujímavá a rôznorodá. Je nesmierne dôležité rozumieť platnej legislatíve a normám, ktoré má obec schválené, ako napr. všeobecne záväzné nariadenia, zásady a uznesenia. Kontrolou porovnávam želaný stav so stavom aktuálnym. Toto je možné urobiť iba za podmienky, že má kontrolór dostatočné vedomosti, a preto je neustále vzdelávanie pre mňa prioritou. Aj keď vykonané kontroly odhalili nejaké nedostatky, veľmi pozitívne hodnotím snahu obce ich odstrániť. Ak niektoré procesy nefungujú správne, tak je mojou povinnosťou na to poukázať. Toto vnímam na práci hlavného kontrolóra ako jednu z tých náročnejších stránok. Snažím sa však plniť si povinnosti, ktoré mi zákon ukladá, aj keď je to niekedy veľmi náročné.

Čo by ste zaželi v tomto predvianočnom období občanom Nižnej?

V tento predvianočný čas by som všetkým chcela zaželať pokojné a požehnané prežitie vianočných sviatkov v kruhu rodiny a priateľov. Hlavne veľa zdravia, rodinnej pohody a duševného pokoja. Nech vianočné obdobie je pre nás všetkých časom, kedy načerpáme veľa nových síl a pozitívnej energie.

(red)

V Nižnej sa nachádza 51 ulíc

Nové pomenovanie a názvy ulíc a verejných priestranstiev sa určujú v záujme rozvoja obce, berúc do úvahy súčasnú i budúcu výstavbu podľa jej územného plánu

Nariadením schváleným uznesením OcZ v Nižnej č. 52/2020 zo dňa 9. júna 2020 boli označené nové ulice: Sihot, Markov laz, Pod Horičkou, Mlynská cesta, Tehelná, Pod cintorínom, Stojeho, Pod Hradiskom, Nižniansky mlyn a Pri mlyne.

Deväť z nich dostalo pomenovanie z obecných katastrálnych názvov. Len jedna ulica dostala meno po osobnosti - Stojeho ulica. Viete, po kom je pomenovaná? Pre tých skôr narodených iste nebude problém zodpovedať túto otázku.

Ing. Vladimír Stojeho sa so svojou rodinou prisťahoval do Nižnej v roku 1957. Od tohto roku stál na čele závodu. Kým

lanárske závody zamestnávali dovtedy 750 zamestnancov, roku 1965 mal podnik Tesla Orava už 2700 pracovníkov. Bol to rozhladený riadiaci pracovník, vynikajúci odborník. V. Stojeho, prvý riaditeľ Tesly Orava v Nižnej, nielenže budoval najväčší závod na Orave - jediného výrobcu televízorov na Slovensku, závod, ktorý nikdy nebol vo finančnej strate, závod, ktorý dal byty svojim zamestnancom a všestranne sa zaujímal o svojich pracovníkov. Záležalo mu nielen na technickej stránke miesta, ale aj na kultúrnom rozvoji miesta, kde stála Tesla Orava, ktorú toľké roky viedol. Vznik učilišťa pri Tesle bol „dieťaťom“ ria-

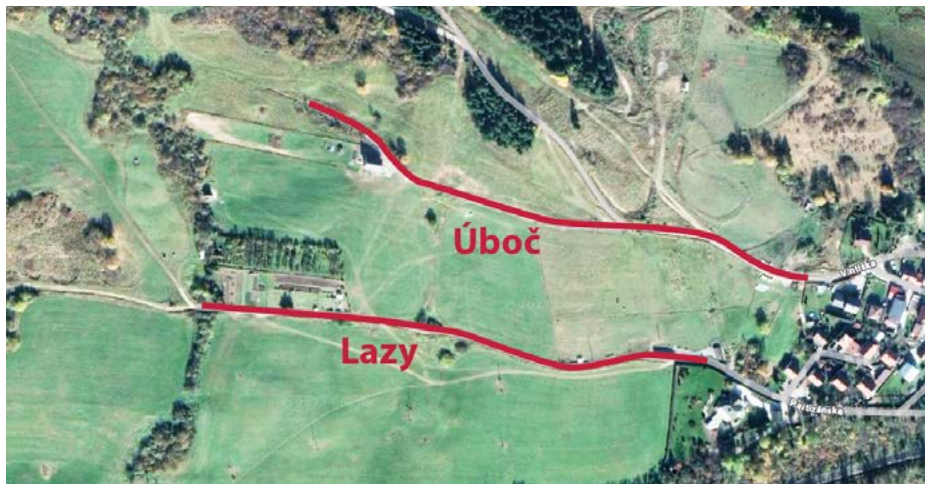
diteľa Vladimíra Stojeho. On chcel, aby Tesla vychovávala svojich odborníkov.

Bližšie informácie sme sa dozvedeli zo spomienok jeho syna Mgr. Vladimíra Stojeho: „Do ubytovne v Nižnej na Malej Orave sme sa prisťahovali v januári 1957. Toho roku sa ľudia v Tesle zapracovávali na výrobe rádii, ale už nasledujúci rok 1958 sa začala výroba televízorov Mánes. V práci bol otec workoholik. Zvyčajne prichádzal domov dlho po konci pracovnej doby a veľmi často sme ho na deň-dva nevideli, lebo potreboval vyjednávať hromadu vecí v Prahe, Bratislave, Banskej

Pokračovanie na str. 9

Dokončenie zo str. 8

Bystrici, v rôznych kooperujúcich Teslách a iných továrňach. Doma bol často ustarostený, lebo vo fabrike boli samozrejme stále nejaké problémy. Za trinásť rokov otcovej práce v Tesle Orava sa televízory často a značne modernizovali, od Mánesov cez Oravany, Krivány a mnohé ďalšie až po očíslované Oravy. Prvý milión vyrobených televízorov bol dosiahnutý v roku 1966, druhý milión v roku 1969. Ľuďom z Tesly sa tak podarilo prispieť k tomu, že Československo prevažne z vlastnej výroby dostalo televízory naozaj doslova do každej rodiny. Za tých trinásť rokov skúseností otec veľmi zmenil názor na efektívnosť prísneho centrálného plánovania, lebo tento systém očividne celkom skostnatel a žiadne nadšenie zamestnancov zdola jeho nedostatky nevedelo vyvážiť. Ako spoľahlivejšiu cestu na zlepšenie sa snažil presadzovať pre vedúcich pracovníkov možnosť pružnejšieho samostatného rozhodovania, podľa vzoru západných firiem súťažiacich na voľnom trhu. To sa ortodoxnému Okresnému výboru KSS pravdaže nemohlo páčiť. Kultúrny život sa začal voči svetu otvárať, spoločnosť chcela byť demokratickejšia v kultú-

Nové ulice - Lazy a Úboč

re aj ekonomike, lenže Varšavská zmluva na vývoj v Československu v roku 1968 reagovala okupáciou. Po 21. auguste v televízii nebolo nič, na kanáloch československého rozhlasu znela s podivným prízvukom propaganda okupantov, a vtedy si otec definitívne spečatil svoj osud na Orave. Kto iný ako technicky vyspelí tesláci v Nižnej mohol rýchlo zorganizovať vysielanie nového rozhlasového vysielateľa Severné Slovensko 2. Vysielanie nevolalo

ľudí do odboja, iba sa snažilo upokojovať, aby neozbrojení chlapci nechodili do cesty tankom. Boli tam informácie, čo sa deje na ktorých cestách a podobne. Nasledoval rok 1969, kedy sa postupne upevnil normalizačný režim pokračujúci až do roku 1989. Rodičia odmietli pred stranickou komisiou podpísať súhlas s okupáciou a boli vylúčení z KSČ. Vylúčenie z KSČ znamenalo odvolanie z funkcie a odchod Stojcov z Nižnej.

Súčasný názvy ulíc

Nižniansky mlyn (2,7 km), Hviezdoslavova (1,59 km), Nová doba (1,54 km), Sihot (1,28 km), Kukučínova (1,18 km), Družstevná (1,15 km), Uhliská (1,00 km), Pri rybníkoch (0,81 km), Orliče (696 m), Vintiška (648 m), Železničná (635 m), Sama Chalupku (590 m), Markov laz (543 m), Kolečákova (532 m), Svrčková (475 m), Na Ostrvke (430 m), Jána Hollého (430 m), Štúro-

va (415 m), Pod cintorínom (387 m), Gen. Štefánika (379 m), Partizánska (361 m), Stojeho (332 m), Pod Horičkou (317 m), Šoltésovej (293 m), Mieru (274 m), Farkašovského (272 m), Za Vrškom (264 m), Závodná (263 m), Lesná (241 m), Hattalova (225 m), Radlinského (210 m), Na Skalke (202 m), Matúškova (185 m), Mlynská cesta (184 m), Podjavorinskej (181 m), Mila Urbana (167 m), Bernolákova (152 m), Tomanóczyho (151 m), Tehelná (146 m),

Za mostom (143 m), Vansovej (134 m), Záhradnícka (131 m), Jesenského (127 m), Kollárova (127 m), Pod Hradiskom (127 m), Pri mlyne (113 m), Tajovského (104 m), Hlodočín, Hamuliakova (81 m).

Nariadením schváleným uznesením OcZ v Nižnej č. 35/2023 zo dňa 9. mája 2023 boli označené nové ulice: Lazy a Úboč.

V ďalších číslach našich novín si pripomenieme ďalšie osobnosti žijúce v Nižnej, po ktorých boli pomenované ulice.

(red)

Upozornenie! Separujeme nesprávne

Pravidelný zber separovaného odpadu – plastov z Nižnej zabezpečujú pracovníci Technických služieb z Dolného Kubína a následne je tento odpad triedený na triediacej linke.

Od nich sme dostali upozornenie, že 25. augusta bol odpad z našej obce značne znečistený. Nachádzal sa tam odpad, ktorý do triedených plastov nepatrí, či z hľadiska separovania plastového odpadu alebo hygienického. Veď s takýmto odpadom prichádzajú do priameho styku pracovníci triediacej linky (pri plastoch boli zvyšky jedál, stavebný odpad, injekčné striekačky).

Na základe týchto skutočností žiadame občanov, aby správne separovali a takýto odpad nedávali do zberných nádob, aby Technické služby Dolný Kubín nemuseli pristupovať ku kráteniu množ-

stva separovaného zberu, alebo nevysýpaniu týchto nádob.

Upozorňujeme, že odpad bude vysýpaný len z nádob na to určených, t.j. zo žltých nádob, z transparentných bielych vriec alebo žltých priesvitných vriec, aby bolo možné identifikovať pri nakládke, čo

sa vo vreciach nachádza. Pri zbere bude robená náhodná kontrola obsahu vriec. Ak bude kontrolou zistený obsah, ktorý do separovaných plastov nepatrí, vrecia nebudú odvezené.

Ing. Veronika Reinhardt,
OcÚ Nižná

Práce na novom zbernom dvore, ktoré realizovali zamestnanci Obecného sociálneho podniku Nižná, s.r.o., finišujú

EURÓPSKA UNIA
Kohézny fond

Projekt je spolufinancovaný Európskou úniou

www.op-kzp.sk

Zberný dvor v obci Nižná

Zvýšenie miery zhodnocovania odpadov so zameraním na ich prípravu na opätovné použitie a recykláciu
a podpora predchádzania vzniku odpadov

Zazmluvnená výška NFP: 411.025,35 EUR

Vybratie a odvezenie pôvodného podkladu

Odstránenie časti z oplotenía, vyrovnanie podkladu

Príprava na zasýpanie podkladu pod spevnené plochy

Zasýpanie podkladu pod spevnené plochy

Vyrovnanie podkladu

Stavebné práce k zriadeniu vodovodnej prípojky

Osadenie prefabrikovanej žumpy

Prípravné stavebné práce pod cestnú váhu

Zabetónovanie výstuže z ocelevej sieťoviny ako podklad pod cestnú váhu

Osadenie kanalizačnej prípojky a žumpy

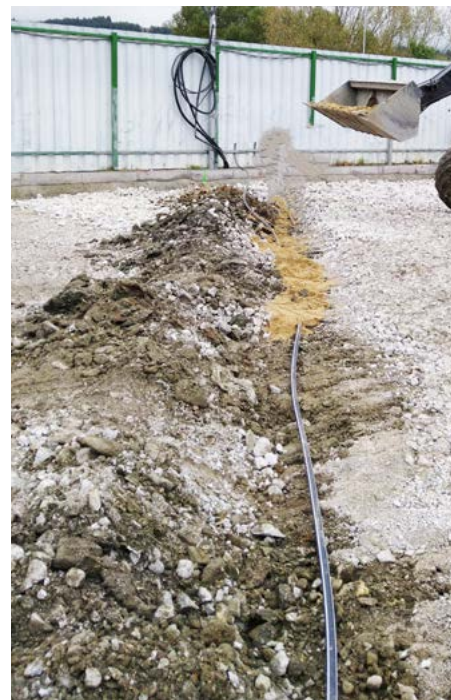
Odmontovanie plechu z pôvodného oplotenia a následné natretie konštrukcie vrchným syntetickým náterom

Namontovanie opláštenia z trapézového plechu

Zasypanie okolia oplotenia štrkodrva

Napojenie objektu na sieť NN pomocou káblového vedenia v zemi

Vibrovaná štrkodrva

Osadená cestná váha

Našu obec stále skrášľujeme

Maľovanie a výmena plechov - autobusové zastávky - nástupište a Malá Orava

Zametanie chodníkov a čistenie miestnych komunikácií

Striekanie parkovacích čiar pri zdravotnom stredisku

Vytvorenie odborných učební v ZŠ

Príprava dreva na stavbu pte - Pltnický deň

Nové zábradlie pri predajni Mäsa, zeleniny a rozličného tovaru

Betónové základy na plot

Kolíkované chodníkov na cintoríne

Úpravy na cintoríne

Práce v obci boli realizované zamestnancami Obecného sociálneho podniku Nižná, s.r.o.

Foto: Veronika Latková

Pred Sviatkom Všetkých svätých

Cintorín - Sviatok Všetkých svätých a Pamiatka zosnulých. Foto: Mário Seman.

Dedičstvo otcov zachovaj nám Pane!

Bez našej tradičnej plte si snáď už nikto nevie predstaviť Pltnický deň

19. augusta sa s veľkým rešpektom, no zároveň s veľkým odhodlaním, do stavby plte pustili naši mladí junáci, ktorí už mali možnosť stáť pri zrode vlnajšej stavby plte s tými najlepšimi, a hlavne oddanými nižnianskymi pltníkmi, spomenieme aspoň tých najhlavnejších, ako boli faktor Daniel Kuboš, Ján Kičin a ich pltnícka družina, ktorým z celého srdca ďakujeme za udržiavanie tradície stavby plte - toho najväčšieho formátu v spomienkach na našich predkov.

Mladí ukázali, že sa učili od tých najlepších a skúsených otcov, pretože za svoju naozaj prvotinu sa nemuseli hanbiť. Výroba plte sa podarila na výbornú a radosť z krásneho diela neskrývali ani samotní mladíci pod vedením Mateja Ro-

Mladí pltníci pri stavaní plte

Matej Rosina

sinu. Rovnako úspešne zvládli aj jej splavovanie po rieke Orava. Plť pred odbíjaním posvätil vdp. Ján Garaj a na cestu ju za sprievodu ľudovej muziky, pod vedením Michala Ďadu, vypravovali mladí tanečníci z FS Oravan.

Tento rok bol naozaj horúci a napriek silnej pálave a spare sa konal prípravný program na futbalovom štadióne za pomoci komisie kultúry, športu, sociálno-zdravotnej, zamestnancov OcÚ, JDS a mnohých iných, ktorí zabezpečovali priebeh celej akcie. Bol naozaj náročný na jeho zvládnutie práve kvôli počasiu. Preto sa chceme všetkým týmto ľuďom poďakovať. Osobitne chceme poďakovať aj našim dôchodcom za pomoc pri varení gulášu a príprave pohostenia pre hostí.

Rovnako sa chceme poďakovať aj cyk-

Plť posvätil vdp. Ján Garaj

listickému oddielu, ktorý opäť potvrdil, že o cyklistiku je naozaj veľký záujem nielen u dospelých, ale čoraz viac jej holdujú aj tí najmenší, pretože tohtoročná pltnícka časovka na 600 m dosiahla rekordné číslo v počte 132 účastníkov. Hoci šlo o vysoké číslo a zvládnutie celej akcie si vyžadovalo naozaj veľké sústredenie a zodpovednosť nielen organizátorov, ale i samotných pretekárov. Akcia v závere bola na pódiu pri odovzdávaní cien čarovná. Výsledky časovky nájdete na fb stránke Nižnianski cyklisti alebo na web stránke obce.

Nechýbal ani sprievodný program, ako boli atrakcie pre deti, skákacie hrady, motorky. Veľký záujem bol aj o výstavu trofejí a vynikajúci guláš od Poľovníckeho združenia Hlodočín, ktorý opäť navarili naši poľovníci.

Po športovej časti kultúrny program otvorila najmladšia generácia FS ORAVAN tancom Košíček a v druhom bloku

Už tradičný záber splavovania plte

Pokračovanie na str. 15

Dokončenie zo str. 14

Sáričkovým tancom. Mnohí z nich mali za sebou prvé vystúpenia na pódiu, no vďaka láske ku folklóru to zvládli rovnako dobre ako ich staršie generácie. Tanečne sa pokračovalo aj v ďalších vstupoch ZUŠ - tanečným odborom, ktorý priniesol na javisko energiu, radosť a mnohé tanečné žánre s mladými dievčatami pod vedením Miroslavy Malatinkovej.

Krásne piesne zazneli z úst našich malých Krupiek z Vápenice za sprievodu heligóniek bratov Krúpovcov. Vďaka nim sme si mohli pripomenúť a započúvať sa do starých, a pre mnohých už zabudnutých, nádherných nižnianskych piesní.

Tanec a spev na pódium priniesli aj naši hostia z FS Senior Vršatec z Dubnice nad Váhom, ktorí ukázali, že láska k folklóru nepozná vekovú hranicu (najstarší člen súboru má 83 rokov). S veľkou vitalitou, zanietením a radosťou sa zhostili bravúrne svojho vystúpenia. Ďakujeme súboru aj za možnosť získať nové folklórne priateľstvá.

Vyhodnotenie pltníckej časovky

Večerný program odštartovala Východoslovenská kapela Iconito, ktorá je známa originálnym a moderným spájaním

folklóru s popom. Vynikajúci hlas speváka kapely Kristiána Dufinca si podmanil divákov nielen známou piesňou Korene, ktorá zožala veľký úspech, ale i deti drobnými sladkosťami, ktoré sa „sypali“ z pódia. Spojenie folklóru s popom bolo rovnako blízke mladej, ale i staršej generácii.

Zábava gradovala pri rytme tanečných melódií, ktoré sa striedali s kapelou Golf a DJ Projekt až do ranných hodín.

Trochu netradičný bol tento ročník, a to humánnou pomocou ľudí a ich dobrovoľným príspevkom pre malého Matea Žuffu. Za myšlienku takejto pomoci patrí poďakovanie p. Kuloštiakovej a jej pomocníckam z poisťovne Allianz, ktoré počas programu upiekli neskutočné množstvo palacinek a pripravili sladký candy bar, z ktorého výťažok sa odovzdal rodičom. Vďaka podpore ľudí sa vyzbieralo krásnych 440 eur. Chceme všetkým obdarujúcim povedať: Ešte raz veľké ďakujeme za vašu štedrosť!

Bc. Daniela Štecová

Mladí pltníci po príchode na štadión

Folklórny súbor Vršatec

Hlavný hosť večera - skupina Iconito

Podbielanská držka

V areáli Františkovej hute sa 2. septembra konala Podbielanská držka, ktorej sa zúčastnili aj Nižňanci

Pod vedením hlavného gurmána, Róberta Rosinu, získalo nižňianske družstvo 3. miesto

Príjemné chvíle v Oraviciach

Naša okresná organizácia Jednoty dôchodcov Slovenska (OJDS) bola poverená uskutočniť turistické podujatie. Spolu s JD z Tvrdosína a Trstenej sme pripravili zaujímavý program. Už jeho začiatok nebol jednoduchý, lebo turisti seniori prichádzali postupne, prví už o 7.30 a poslední o 10.30. Celkom ich prišlo 220. Teší ma, že z Nižnej bolo 38 dôchodcov. Prvá pripravená trasa vedúca Tichou dolinou so zastavením sa na salaši bola vhodná pre menej mobilných účastníkov. Druhá trasa viedla Bobrovecovou dolinou a náučným chodníkom. Tretia bola určená pre náročných a zdatných. Bola to Juráňová dolina, ktorá patrí medzi najkrajšie doliny na Slovensku. Uznanie si záslužia dve naše zrelé osemdesiatničky Janka Kobylková a Julka Šulová, ktoré ju zvládli.

Obed nám pripravili na oravickej chate. Poobede sme si mohli oddýchnuť v mestských termálnych bazénoch. Počasie nám prialo, a tak všetci odchádzali príjemne unavení, ale spokojní.

Mgr. Mária Ďurecová,
predsedníčka OJDS

Seniori spievali

Vítané družstvo Senková

Dom kultúry v Nižnej 27. septembra zaplnili seniori. Konala sa tam krajská pre-

hliadka tanečných a speváckych súborov Žilinského kraja. Prišlo 11 súborov a spie-

valo sa všade. Úroveň súťažiacich bola vysoká a porota v zložení: Mgr. M. Ováriová, A. Psotová a Dr. M. Kotián mala ťažkú úlohu vybrať ten najlepší súbor, ktorý bude náš kraj reprezentovať na celoslovenskej prehliadke.

Teší nás, že vyhrala Ženská spevácka skupina Senková z Podbiela a budeme im držať palce. Poďakovanie patrí E. Bránickej za uvádzanie súborov, Mirovi Rosinovi za ozvučenie, ženám z výboru JDS za občerstvenie a D. Hrčovej, ktorá zabezpečila spomienkový darček pre každú skupinu. Súťažiaci odchádzali spokojní a spievali ešte aj v hoteli Arman, kde mali pripravený dobrý obed. Dostali sme pochvalu za dobre pripravené podujatie. Naše poďakovanie patrí aj starostovi obce za poskytnutie priestorov Domu kultúry.

Mgr. Mária Ďurecová,
predsedníčka OJDS

Október - Mesiac úcty k starším

Starí rodičia sú mama a otec, ktorí dostali druhú šancu tráviť s deťmi viac času, byť pri výchove trpezlivejší, láskavejší.

Mesiac október patrí našim starším občanom, ktorí si zaslúžia našu pozornosť, nielen v tomto mesiaci, ale neustále, veď im vďačíme za ich lásku, obetu, múdrosť. Sociálno-zdravotná komisia im pripravila posedenie, kde na nich čakal program detí materských škôl našej obce – mali pre nich pripravenú krásnu kyticu uviazanú z veršíkov, pesničiek, básničiek, ktoré zanechali

slzu radosti v očiach našich starkých.

Aj tento rok prijali pozvanie naši hostia, starosta Ing. Jaroslav Rosina s manželkou, naši duchovní otcovia vdp. Ján Garaj a vdp. Tomáš Lieskovský. Ich prítomnosť povzniesla ducha tohto posedenia. V krátkych príhovoroch pána starostu aj pána farára boli zdôraznené úcta, láska, starostlivosť.

Program obohatili aj tanečníčky z LŠU Vendelína Habovštiaka z Nižnej. Po chutnej večeri už každý netrpezlivo čakal, či práve on bude vyžrebovaný v tombole, na

ktorú sa všetci tešili. Naši starkí pookriali aj pospomínali na chvíle mladosti. Až vo večerných hodinách sa rozišli do svojich domovov. Touto cestou chcem poďakovať členkám sociálno-zdravotnej komisie za prípravu posedenia, tiež všetkým podnikateľom, predajcom v našej obci za ceny do tomboly a cateringu Tomíček za chutnú večeru.

Agáta Ličková,
predsedníčka sociálno-zdravotnej
komisie OZ pri OcÚ v Nižnej

Stretnutie s jubilantmi

Pri tvojom krásnom výročí, slzy sa tísnu do očí, srdce sa láskou rozbúši, radosť nám vchádza do duší, božky sa snúbia s objatím a pery šepcú dojatím, ži dlho mama, otec medzi nami, kým vás máme, nie sme sami...

V poslednú októbrovú nedeľu prijali pozvanie jubilanti našej obce, jubilanti, ktorí dosiahli v tomto roku 70, 75, 80, 85, 90 a viac rokov.

Malé komorné posedenie obohatil program detí z Materskej školy Orličie. Príhovor starostu obce Ing Jaroslava Rosinu a osobné blahoželanie našim jubilantom vtisol nejdnému malú slzičku šťastia.

K blahoželaniu sa pripojila Ludová hudba Petra Kučka a každému zahrála tú jeho obľúbenú pesničku. Členky sociálno-zdravotnej komisie pripravili malé občerstvenie, za ktoré im patrí vďaka.

Agáta Ličková,
predsedníčka sociálno-zdravotnej
komisie OZ pri OcÚ v Nižnej

Veľmi milé prekvapenie

Išla som so svojou známou po ulici Nová doba, keď nás stretlo sedem chlapcov a opýtali sa, či nás môžu na chvíľku zastaviť. My hovoríme, že áno a čo by potrebovali. Oni na to, že nič nechcú, len nám chcú dať darček z príležitosti Mesiaca úcty k starším. Dostali sme krásnu šípovú ružu, zabalené jablíčko a kartu, na ktorej bolo napísané: „Človek nežije iba z lásky, ktorú daruje, ale z lásky, ktorú prijíma.“

Boli sme prekvapení, že nič za to nechceli, a preto sa chcem aj touto cestou poďakovať všetkým mladým ľuďom, a najmä tým chlapcom, ktorí boli zo Spojenej školy Nižná – to som si prečítala na karte, ktorú nám dali.

Bol to krásny nápad, nech to už navrhne ktokoľvek, patrí mu naša úprimná vďaka.

Božena Žuffová

Po historických pamiatkach

Výbor miestnej organizácie zdravotne znevýhodnených občanov v spolupráci s obecným úradom zorganizoval 31. augusta 2023 pre dôchodcov z Nižnej celodenný zájazd po hornej Orave. Zájazdu sa zúčastnilo 40 dôchodcov. Ráno o 9.30 hod. sme začínali z prístavu plavbou loďou po Oravskej priehrade so zastávkou na

Slanickom ostrove. Naša cesta ďalej viedla k soche Ježiša Krista, ktorá je kópiou slávnej brazílskej sochy v Rio de Janeiro. Socha dosahuje výšku 9,5 m a jej hmotnosť je 23 ton. Jej ruky smerujú na celú Oravu, ktorú majú ochraňovať. Ďalej sme pokračovali do Krušetnice, kde sme navštívili múzeum kávy s občerstvením chutnej kavičky.

Záver zájazdu patril návšteve vnútorných priestorov dreveného gotického kostolíka v Tvrdošíne z prvej polovice 15. storočia, ktorý bol v roku 2008 zapísaný do Zoznamu svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO.

Alena Mereššová

Javorina, chlapci, Javorina...

Na Katarínskej zábave, v Dome kultúry v Nižnej, bola 25. novembra 2023 predstavená premiéra klipu Javorina od nižnianskej skupiny Golf.

Túto pieseň skupina venovala FS Oravan pri príležitosti 70. výročia založenia súboru a 50. výročia od obnovenia jeho činnosti. Ďalej všetkým členom a priateľom, starším aj mladším a aj tým,

ktorí sú už v tanečnom nebi: Martinovi Paľovi, Lubovi Jarolínovi, Gustovi Socháňovi, Ferkovi Malovaníkovi a mnohým iným osobnostiam.

Videoklip si môžete pozrieť na linku:
<https://www.youtube.com/watch?v=YktX2XE74Io>

(red)

Chata Látaná

Takmer všetci sme niekedy pocítili nesmierny pocit pokoja a oddychu, ktorý nám ponúka príroda

Príroda, a hlavne hory, sa stávajú svedkom nášho úniku od každodenného života, od našich starostí a problémov. Hory sú miestom, kde môžeme obdivovať nádherné masívy, sú miestom, kde máme pocit, že sa môžeme dotýkať oblohy a kde častokrát po vynaloženej fyzickej námahe nachádzame svoj vnútorný pokoj a pohodu.

A práve táto pohoda sa znásobí, keď sa môžeme niekde pohodlne zložiť a oddýchnuť si.

V Roháčoch je jedna chata, ktorá má výnimočné miesto v srdci mnohých turistov a pre nižnianskych zvlášť. Má už takmer 60 rokov a voláme ju jednoducho Látaná.

Aby sme si mohli lepšie predstaviť, kedy a ako vznikla, citujeme z knihy Svetlo a tieň Roháčov od autora Milana Mikláša zo Zuberca, ktorý takto spomína:

„V Zadnej Látanaj je táto chatka od roku 1965. Vtedy ju začali budovať štyria zanietení turisti z našej Nižnej. Všetko od začiatku viedol a predsedom klubu turistov bol pri n.p. Tesla Orava Ing. Jozef Strýček. A jeho spomienky?

Tatlička vyhorela. Každý, kto miloval Roháče, si bol vedomý, že sa musí – musíme niečo urobiť. Najťažšie nám bolo vybaviť povolenie. A? Náhoda pomohla. Riaditeľ lesného závodu v Habovke povedal: „Dáme povolenie. Potrebujeme televízny signál.“ Tiež, že v čase od 15. septembra do 30. októbra bude chata využívaná pre potreby lesníkov (jelenia ruja). Podmienky sme samozrejme prijali. Zo vzorky sme urobili televízny vykryváč. Základy sme si urobili sami. Potok doniesol dostatok

skál a kremičitého piesku. Jeden obrovský smrekový koreň sme odpratávali štyria celé dva týždne. Nad chatou boli vtedy ešte pozostatky starých salašov. Krásna to spomienka na minulosť zuberských pastierov. Každú sobotu sme boli na stavenisku v Roháčoch. Materiál potrebný na výstavbu chaty bol uložený v koniarke v kôlni štátnych lesov na Zverovke. Za pomoc som vďačný predovšetkým lesníkovi Ignácovi Ridzoňovi.

Na výstavbu chaty dostali turisti od ROH finančnú injekciu v sume 27 tisíc Kčs. Predseda JRD z Nižnej Alojz Bránický poskytol nákladné auto, ktoré doviezlo poslednú chatu tohto typu vyrobenú na Kysuciach. Drevo potrebné na výstavbu pilili na pile v Oravskom Bielom Potoku pod vedením neúnavného turistu Ferka Pavču. Všetok materiál potrebný na výstavbu doviezol na koňoch kočič z lesného závodu Peter Bažík zo Zuberca.

Chata Látaná mala od počiatku svojho pôsobenia vždy svojho gazdu:

Ing. Jozef Strýček (1965 – 1970,

Ing. Peter Volnár (1971-1990),

Ján Gonda (1991-2002),

Bohdan Vilčínský (2005-2014),

Ing. Ján Jurina od 2015.

Chata klubu turistov z Nižnej funguje do dnešných čias. Jej návštevníci – turisti z Nižnej, a nielen oni, sa trvale a príkladne o ňu starajú. Nikdy ničím nenarúšajú úžasnú prírodu Roháčov a svojou prítomnosťou sú jej trvalou ochranou.

A ako funguje táto chata dnes? Opýtali sme sa Ing. Jána Jurinu, ktorý je od roku 2015 jej súčasným správcom.

Čo obnáša takéto správcovstvo? Aké sú vaše najobľúbenejšie práce spojené s prevádzkovaním chaty?

Správcovstvo chaty aspoň pre mňa znamená „útek“ z reality civilizácie, aj keď je práce okolo chaty veľa, oddýchnem si.

Kto a ako často navštevuje Látanú, organizujete v nej aj vy nejaké podujatia?

Chatu Látaná navštevujú hlavne turisti z OKST Nižná a organizujeme tri podujatia. Je to Rozlúčka so snehom, ktorá býva koncom marca, potom Rozlúčka s turistickou sezónou, tá je na začiatku zimnej sezónnej uzávery a nakoniec Mikulášske stretnutie okolo 5. decembra.

Aký je váš názor na budúcnosť horskej turistiky spojený s úlohou, alebo skôr poslaním tejto chaty?

Chata má výbornú geografickú polohu, nachádza sa mimo TZCH (turistický značený chodník), teda je rýchlym východiskom pre horskú turistiku. Chatu chcem uchovať v pôvodnom stave tak, ako moji predchodcovia chatári aj napriek rôznym návrhom (napr. zaviesť elektrinu), aby návštevník načerpal čo najviac síl a pokoja v už aj tak uponáhľanej dobe.

Malá perlička

Na šindli zo strechy umelecká maľba

Chatu Látaná v 70. rokoch navštívila aj akademická maliarka Mária Medvecká spolu so Zorou Jesenskou a Jánom Roznerom, manželmi Kollárovcami a Ing. Vladimírom Stojem s Katarínou Olivovou.

Pokračovanie na str. 21

Dokončenie zo str. 20

Vybrali sa do Roháčov na turistiku a na chatu. Každý z nich prežíval pobyt v nej spôsobom jemu príznačným. Pokiaľ tri páry sedeli a venovali sa druhej debate, maliarka ich sediac neďaleko pozorovala a štetcom zachytila ich portréty na tri šindľe zo strechy chaty. Na každom šindli bol každý znázornený v podobe, ako ich Mária Medvecká v danom momente vnímala a každý šindel má doteraz svojho majiteľa.

Spomienka

Práve v tomto predvianočnom období si pripomíname okrúhlych 10 rokov, čo nás Ján Gonda, jeden z chatárov, ktorý túto funkciu s láskou vykonával 11 rokov, navyždy opustil. Miloval hory, turistiku, miloval prírodu, aj chatu. A možno sa práve preto zhora na ňu pozerá a je jej stále nablízku.

Úprimne ďakujem členom KST v Nižnej, Bohdanovi Vičinskému, Kamilovi Klimčíkovi, Vierke Adamusovej, Darinke Feriancovej, Ing. Mikušovskému a predsedovi Ing. Jánovi Šimákovi, s ktorými som

mohla stráviť príjemnú hodinku a ktorí ma svojimi milými a úprimnými spomienkami na chatu Látaná, ako aj pobytmi v nej inšpirovali a vlastne pomohli napísať tento článok.

Chate v Látanaj doline v Roháčoch želáme do budúcnosti veľa turistov a turistom na oplátku veľa príjemných chvíľ v nej strávených.

dg

Makovičky

Cieľom projektu Makovičky je podpora a sprevádzanie detí, ktoré vyžadujú intenzívnejšiu pozornosť zo strany rodičov, dôležitých dospelých, ale aj komunity kde žijú. Sú to napríklad deti z Ukrajiny, deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, deti zo sociálne slabého prostredia a inak znevýhodnené deti.

Starostlivosť v ranom detstve je pre všetky deti bez rozdielu veľmi dôležitá.

V prvých šiestich rokoch sa rozvíja naša osobnosť a všetky kľúčové schopnosti, ktoré rozhodujú o našej budúcnosti.

V materskom centre Dupajda a Komunitnom centre Zoe sa snažíme prostredníctvom vzdelávacích a komunitných aktivít pomáhať deťom a rodinám žiť lepšie a kvalitnejší život.

Projekt Makovičky pozostáva z troch kľúčových častí:

1. Vytvoriť bezpečné a podnetné prostredie, ktoré podporuje samostatnosť, pripravuje deti na vstup do predprimárneho a primárneho vzdelávania, pomáha deťom socializovať sa, tvorivo rozvíja jazyk, hrubú a jemnú motoriku.

2. Vytvoriť podporné prostredie mimo školy, kde si učitelia, rodičia a sociálni pracovníci budú môcť vymieňať skúsenosti, poznatky a príklady dobrej praxe. Rozvíjať vzťahy tak, aby integrácia dieťaťa do školského prostredia, ale aj do komunity, kde rodiny žijú, bola čo najmenej stresujúca pre všetky strany.

3. Posilniť a prepojiť komunitu bežných rodín s rodinami odídcov, detí so špeciálno-výchovnými potrebami, detí so zdravotným znevýhodnením, deti zo sociálne slabého a málo podnetného prostredia, či inak znevýhodnené deti vhodnou edukáciou, voľnočasovými aktivitami, diskusiami, komunitným životom odbúraním predsudkov.

Naša činnosť sa výrazne orientuje na vytváranie podporných sietí pre rodiny aj jednotlivcov. Snažíme sa vytvárať svojpomocné skupiny, a tak znižovať negatívne

dopady vojny, odlúčenia od rodiny, rôznych rodinných kríz či iného znevýhodnenia.

Počas komunitných aktivít sme spoločne pripravovali koncerty v záhrade, ukrajinsko-slovenské dobroty, výlety, túry na bežkách, púšťali šarkanov, pozerali rodinné fotky zo života pred vojnou. Zriadili sme tiež bazárik, ktorý je celý čas voľne dostupný verejnosti. Cez komunitný život si hľadáme cesty k sebe, spoznávame sa, učíme rešpektovať, prijímať, hľadať to, čo nás spája.

Pokračovanie na str. 22

Dokončenie zo str. 21

Projekt Makovičky je podporený grantovým programom Spolu pre deti od Karpatskej nadácie a UNICEF.

<https://www.facebook.com/karpatskanadacia>

<https://www.facebook.com/unicefecarpaty>

#spolupredeti

Vďaka grantovej podpore sme mohli zabezpečiť pre deti krásne knihy, vzdelávací materiál a pomôcky.

Podarilo sa nám vybudovať knižnicu určenú hlavne pre deti do siedmeho roku v sume takmer 5 500 eur, ktorá v našom oravskom regióne veľmi chýba. Počas programu sme realizovali prednášky a diskusie v knižniciach v rámci programu Krajina čitateľov. Prežili sme Noc s Andersenom či tábor inšpirovaný príbehmi z kníh.

Pre rodičov sme pripravili sériu Dupajdiackych obývačiek, kde sme sa rozprávali napríklad o piatich jazykoch lásky, plochých nohách, rovných chrbátikoch, slobodnom učení, hraniciach. Stretli sme sa aj pri menej náročných a viac oddychových témach, ako je kávové zrnko, domáce koláče či jedálny lístok pre dieťa.

Téma vnútorná motivácia je čoraz aktuálnejšia, a preto sa nasledujúce diskusie budú týkať výziev vnútornej motivácie detí.

Aj naďalej, no s novými inšpiratívnymi pomôckami, pomáhame tým najmenším rozvíjať reč, hrubú a jemnú motoriku, tak, aby prechod do škôlky a školy bol čo najjednoduchší.

Stretávame sa v pravidelných utorkových a štvrtkových programoch Pani Muzika – hudobno-pohybové hry pre deti, Hráme sa na škôlku a Dielničky.

Nový vzdelávací materiál je v centre voľne dostupný pre všetky deti. Inšpirovaní Máriou Montessori hľadáme v každom dieťati jeho vlastný potenciál. Sprevádzame deti tak, aby boli čo najviac samostatné, mali možnosť vybrať si z ponúkaného materiálu, netlačíme a rešpektujeme vlastné tempo.

Riadime sa heslom: „Pomôž mi, aby som to urobil sám.“

KARPATSKÁ
NADÁCIA

unicef
for every child

Recyklovanie

Krajina čitateľov

Dielničky

Záhrada - miesto oddychu duše

Prečo sme 15 rokov postupne budovali a vytvorili projekt komunitnej záhrady za materským centrom?

Prečo myslíme, že je umenie v živote každého dôležité?

„Umenie zmýva z duší prach každodennosti.“ — Pablo Picasso

Každodennosť, stereotyp sú náznakom spokojného života. Aby naše duše mohli žiť, potrebujú ale ešte vzťahy, lásku, rozptýlenie, zmývanie prachu, ktorý na ne každým dňom sadá. Oprášit ich vieme napríklad dobrou dávkou športu, praktizovaním viery, vychádzkami do prírody, zážitkami či umeleckými dojmami, ktoré pohnú naším vnútrom. Umenie je preto tak dôležité, aby sme nezabúdali utierať prach aj z nás samých, z našich duší. Umenie učí byť lepším, spomaliť, nad vecami sa zamyslieť ináč, precítiť, alebo sa aspoň rozptýliť.

Pokračovanie na str. 23

Dokončenie zo str. 22

Ďalej je tu radosť. Jednou z dôležitých súčastí života je spôsobovať ľuďom radosť. Ak sa podarí potešiť svojich blízkych, dieťa, mamu, vie to človeku zdvihnúť náladu. Tento pocit dôverne poznajú umelci – maliari, spisovatelia, speváci, hudobníci.

Snažia sa radosť a naplnenie podávať práve umeleckým prejavom

Cítia, že to, čo dostali, chcú odovzdať ďalej a ak sa im podarí odovzdať emóciu, misia je splnená. Niektorí odovzdávajú svoju časť rodinám, priateľom, kamarátom, spolupracovníkom, niekto sa nájde v práci a je skvelým spoločníkom svojim kolegom, niekto trénuje iných, alebo precvičuje, čo sa naučil.

Radosť a naplnenie nevychádza teda len z materiálneho zabezpečenia, budovania svetského života, s ktorým budeme spokojní, ale je tu aj dôležitá vnútorná časť nás samých. Hlbšia, pre niekoho možno skrytá, duchovná. Mnohí majú svoje duchovné vyžitie v obci naplnené vierou a s ňou spojenými tradíciami. Popri každodennom živote mnohí z nás cítia potrebu môcť si oddýchnuť pri dobrom slove, hudbe, jedle... V peknom prostredí, kde sa cítime spolu dobre – či už sme starší, mladší, deti, mladí alebo seniari.

Záhraďa

Takúto idylu má ambíciu spĺňať naša spoločná záhrada. Sprístupnená každému, kto okolo nej prejde, budovaná pre nás všetkých. Má byť (možno trochu utopicky) miestom spoločného oddychu, stretávania sa, hľadania a nachádzania nových priateľov, miestom, kde sa každý cíti prijatý a spokojný. Dá sa tu hrať volejbal, futbal, deti tu majú veľké pieskovisko, hojdačky, dospelí lavičky a stoly, kde si môžu vypiť kávu, čaj... Práve kvôli tomu, o čom píšeme v prvej časti, veľmi chceme prinášať do záhrady umelecké predstavenia, besedy, koncerty a podobne. Sme veľmi radi, že sa nám podarilo zorganizovať štyri väčšie spoločné koncerty, kde sme privítali Katku Koščovú s Danom Špínerom, Robu Huleja, Adriána Malovaníka a jeho huslový orchester Wolfgang Amaterus, Janku a Lukáša Zubajovcov z kapely Heartbeat a toto leto aj speváčku Janais s jej hudobným aj životným partnerom Petrom Kothajom. Koncert sa konal v nedeľný augustový podvečer, kedy sme spoločne oslávili dobrú stránku života pri optimistických textoch ich spoločných piesní. Umelci tu predstavili svoj nový album Dve tváre Janais a okrem balád sa pustili aj do veselších tanečnejších piesní. Atmosféra

bola výborná. Za všetko hovorí, že všetci umelci, ktorí u nás vystupujú, ostanú potom ešte porozprávať, ponúknuť sa dobrotami dobrovoľníkov, potešiť sa spoločnosti ľudí, ktorým sa ich tvorba páči.

Tešíme sa zo spoločných chvíľ a k tomu srdečne pozývame aj všetkých vás, ktorí by ste mali chuť sa ku nám pridať. Tiež sme sa za roky spolupráce postupne spoznávali, vytvárali si priateľstvá, niektorí si rozumejú viac, niektorí menej, ale spoločne chceme budovať príjemnejšie prostredie pre nás, naše deti, rodiny, pre ľudí, ktorí si to možno nemôžu dovoliť, alebo nemajú možnosť niečo podobné zažiť. Naše príbehy sú obyčajné príbehy žien, rodín, ktoré chcú svojmu okoliu dať niečo navyše a hlavne spolu stráviť čas. Navzájom.

Záhraďa za komunitným centrom je svojím vzhladom aj poslaním prototypom samotného komunitného centra, ktoré chce tvoriť otvorený láskavý a kultúrny priestor pre ľudí. Potrebujeme sa všetci navzájom.

Príďte, spoločne zvládneme viac. Práve pokojné, aj veselé vianočné obdobie a sviatky a tešíme sa na vás aj v ďalšom roku.

Eva Jandurová a Janka Tuhá,
komunitné centrum ZOE

Andrián Malovaník a jeho huslový orchester Wolfgang Amaterus

Sviatky radosti a pokoja

Ľudia prežívajú Vianoce rôznorodo. Závisí to od ich výchovy v detstve, tradícii, kultúry. Samotný význam týchto najkrajších sviatkov roka však môže byť častokrát vnímaný v závislosti od osobných hodnôt každého z nás. Pýtali sme sa v uliciach Nižnej.

1. Na čo sa na Vianoce najviac tešíte?
2. Čo by ste pred Vianocami a v závere roka popriali svojim spoluobčanom?

Janka, podnikateľka, 54 rokov

1. Na spoločné chvíle s najbližšou rodinou a vzácnu atmosféru Vianoc, ktorú ako spoločenstvo vieme vytvoriť.
2. Aby vyjadrili vďaku za všetko dobré, čo ich v uplynulom roku stretlo a tešilo ich srdce. Pokoj – tak žiaduci v tomto vojnovom rozbúrenom svete. Lásku a odpustenie plynúce z Kristovho učenia. Nádej veľkonočného rána, ktorému vianočný čas predchádza. A samozrejme zdravie tela aj ducha.

Anna, referent, 63 rokov

1. Na čas strávený s blízkymi, na odpočinok, rozprávky a atmosféru pokoja, na vianočné pesničky a na jedlo, ktoré je len raz do roka – opekance.
2. Nech sú ľudia zdraví a majú pokoj v duši, v srdciach lásku a radosť z rodiny. Prajem spokojnosť v práci aj v osobnom živote a aby ich rodinu nikto neopustil.

Ján, stavebný robotník, 44 rokov

1. Najviac sa teším na pokoj, ktorý je počas Vianoc a na stretnutia s rodinou.
2. Všetkým prajem hlavne zdravie.

Daniel, dôchodca, 64 rokov

1. Na Vianoce sa teším ako deti na darčeky a ponožky (úsmev).
2. Svojim spoluobčanom prajem, aby neboli medzi nami nenávisť a nevraživosť.

Daniel, podnikateľ, 41 rokov

1. Teším sa hlavne na rodinu.
2. Všetkým ľuďom prajem všetko dobré, pokoj a aby sa medzi sebou nehádali.

Anna, dôchodkyňa, 68 rokov

1. Teším sa, že si pripomenieme príchod Pána Ježiša a že sa ako rodina všetci zídeme.
2. Všetkým prajem Božie požehnanie, pokoj v duši, lásku a múdrosť.

Klaudia, žiačka, 13 rokov

1. Teším sa, že maminka pripraví výborné jedlo, ktoré máme len počas týchto sviatkov. Tiež sa teším, že príde Ježíško aj s darčekom.
2. Spolužiakom prajem, aby boli milí k druhým ľuďom.

Pokračovanie na str. 24

Čaro Vianoc v spomienkach

Blížia sa Vianoce, čas, ktorý v nás vyvoláva nielen dojemné pocity, ale pre niektorých aj milé spomienky.

Pani Augustína Regulová, Antónia Vaseková a Marta Matkuliaková už prežili nejedny Vianoce.

Podme sa s nimi vrátiť v čase a prenesme sa do doby, keď ešte ony boli deťmi. Ich spomienky nám priblížia nielen tradíciu týchto krásnych sviatkov v minulosti, ale zároveň nám pomôžu porovnať, či sa ich význam a podstata v dnešných časoch zmenili. Zamyslime sa, či úprimná radosť z očakávania a rodinná pohoda je taká istá, ako kedysi.

Vianoce v Gustičkiných spomienkach

V advente sme sa chodili modliť ku Panne Márii celé rodiny, nielen tí najbližší, ale aj susedia. Ženy spoločne s chlapmi spievali adventné pesničky, napríklad Príde Kristus, spasiteľ náš a iné.

Pred Vianocami sme mali na kachlíku (murovanej peci) položenú 5l fľašu, do ktorej mamka dala cukor, žito a vodu. To potom kyslo a žitá vo fľaške „chodili“ hore-dole. Väčším deťom sa to ako liek po troške pridávalo do bylinkového čaju, ale dospelí to pili čisté.

Deň pred Viliou sa piekla plná pec chleba, čistý koláč (bola to vianočka) a potom šúľky s makom, tvarohom a lekvárom, orechy neboli. Každé Vianoce sa však pamätalo aj na chudobnejších a pieklo sa aj pre nich. Mamka ma poslala zaniešať jednej tetke koláč, druhej zemiaky a vravievala: „Opýtaj sa, či majú mlieko a či im ešte dačo netreba.“ Na Štedrý deň sme im pri rannej vinšovačke zase zanieśli mlieko, kyslú kapustu aj koláč. „Ale dinerku tam nenechávaj, bude ju treba aj nabudúce,“ pripomínala mamka.

Na Štedrý deň bol pôst do samej večere, mohli sme sa napiť len trochu mlieka. Rodičia mali navarenej cigórie a inak nič, ani chlieb sa nejedol. Ráno sa chodilo vinšovať: „Vinšujem vám šťastlivé hody, sviatky,“ ale nič sa nenútkalo. Roznášali sa iba obľátky, ktoré napiekol rektor. V dedine boli vtedy 3-4 včelári a tí tiež pri rannom vinšovaní doniesli med v porcelánovom hrnčičku. Spievať sa chodilo večer, to sa už „nútkalo“, aj korunky sa dávali.

Na večeru sa varila kapustnica so zemiakmi, hrach, dávalo sa veľa masla. Nechýbal cesnak, postrúhaný oštiepok, opekance s maslom urobené na sladko. Tí, ktorí mali ovce, dávali k vareným zemiakom do kapustnice aj bryndzu. Kto bryndzu nemal, dal len maslo. Šmalec sa nedával. Ryby sa nejedávali samostatne, bola iba tá - vyvarená v kapustnici. Prvý moderný koláč, čo sa piekol v rúre, bol mrežovník, ale ten sme jedávali až neskôr a neskôr bola aj vyprážaná ryba. Štedro-večerný stôl musel byť prikrytý bielym ľanovým obrusom. Pod obrus sa dávali peniaze.

Ako deti sme len čakali, kedy sa najeme. O piatej večer sa zvonilo, vtedy sme začali večerať. Darčeky boli skromné, ale mali sme z nich veľkú radosť. Potom sme chodili po spievaní, kde sme sa s inými deťmi navzájom predbiehali. A od spievania sme sa ponáhľali do kostola na polnočnú sv. omšu. Museli sme prísť dosť zavčasu, lebo pred omšou sa dlho spievalo. Keď sme sa z polnočnej omše vrátili, v kamenári nás čakali nachystané vyprážané fašírky, kyslé uhorky a rýdziky.

Na Božie narodenie sa nič nerobilo a nechodilo sa ani na návštevy. Ráno bola jedna svätá omša a potom večiereň. Celý deň bol pokoj a ticho. Na Štefana hrala dychovka, asi 30 muzikantov, ktorí chodili hrať všetkým Štefanom v dedine. V Nižnej bývalo na Štefana aj divadlo, režíroval ho na striedačku Cyril Gáll a Štefan Záharec bol organista. Po divadle bola v hasičskom dome muzika, kde hrala dychovka a aj huslíkari. Na stoličkách sedeli len učiteľky a pán farár, ostatní sedeli na laviciach. Na Štefana sa už aj hnoj kydal z maštale, lebo na Božie telo sa len tieskom potislo na kraj a nechalo tak. Ale dobre vtedy bolo.

Tonka a Marta spomínajú

Na Ondreja (30. novembra) u Jána Žuffu (Čierny) sme ako mladé dievčatá napísali mená chlapcov na lístočky a zabalili ich do halušiek, ktoré potom nahádzali do vriacej vody. Medzi haluškami boli aj prázdne halušky. Vyberala sa vždy prvá haluška, ktorá vyplávala na povrch. Ak tam bolo meno chlapca, za toho sa malo dievča vydať. Ak tam papierik nebol, dievča si na chlapca muselo ešte počkať.

Liali sme aj olovo. To sa nahrievало na lyžici a lialo sa cez ucho kľúča do studenej vody. Ak vyšla slzička - bude zle, ak panáčik - bude svadba.

Na Ondreja sme mazali kľučky na dverách, okná maľovali, koberce v šúľkoch povystierali na cestu a spievali: „Plote, plote trasiem ťa, svätý Ondrej prosím ťa, daj že mi tej noci znať, s kým ja budem pred oltárom stáť.“ Ale nič zlé sa nerobilo. Na Luciu si dievčatá písali lístky s menami chlapcov a na Mikuláša sa dávali do obloka topánky. Chodil aj čert, oj, toho sme sa báli.

V advente sa pred Božským srdcom modlil ruženec a 9 dní pred Vianocami sa chodilo s obrazom Panny Márie. Ženy sa s deťmi chodili modliť z domu do domu po celej dedine od Imra po Petra, to bola jedna skupina a od Kapky po koniec dediny druhá skupina.

Vianočný stromček chodil tato Marty vyberať do lesa už v lete, ale domov ho doniesol až v novembri. Vlastne doniesol dva, aby sa mohol potom vybrať ten krajší vianočný stromček. Zdobili ho všetci, ale až na Štedrý deň. Najskôr sa poukladali najkrajšie jabĺčka, potom salónky. Tie sme si robili sami. Rodičia kúpili staniol, ktorý sme na konci nastrihali na pásiky a do neho sme balili drevko, ktoré vystrúhal tato. Neskôr sme takto balili aj marcipán. Aby stromček vyzeral bohatšie, stredom na vetvičky sme naukladali vatú. Mali sme asi 10 stĺpečkov a v nich boli sviečky, ktoré ale nehořeli. Ako deti sme raz tieto sviečky zapálili a od nich sa chytil aj stromček, ale tatovi sa ho podarilo našťastie zachrániť.

Na Štedrý deň doobeda mama s dievčatami varili v kuchyni a otec ručne sekal sečku pre zvieratá na tri dni. Celý deň sa dodržiaval pôst, nielen dospeli, ale aj deti. Ani vtedy, keď sa už dávalo jedlo na stôl, nesmeli sme si nič zo stola zobrať, lebo by sa nám vraj urobili na tele vredy, čoho sme sa veľmi báli. Tešili sme sa na jedlo, lebo sme boli hladní.

Tonka si pamätá, že pred večerou otec so sviečkou zaklopal na dvere. My sme otvorili a otec povedal: „Pochválen pán Ježiš Kristus.“ Potom položil sviečky na stôl, ktorý požeňal a rozsypal ovos na stôl a do každého kúta. Tiež sa do mištičky dávali i surové zemiaky a pod obrus peniaz, aby nás Pánboh požeňal.

Počas vianočnej večere sa svietilo vo všetkých izbách - aj v pitvore, aj na gánku, čo znamenalo, že počas Vianoc treba žiariť a radovať sa.

A Marta dodáva: „Keď sviečka zhasla, bolo treba pozrieť, ktorým smerom sa obrátil knôt, lebo odtiaľ bude celý rok prichádzať búrka.“

Potom sme sa modlili Anjel pána a jeden desiatok. Po modlení sme jedli oblátku s medom, ktoré piekol rektor Štefan Záhorec z Nižnej a deti ich ráno roznášali po domoch. Marta spomína, ako ich otec potrel medom aj po čele, aby boli sladkí ako med. Hlavným jedlom večera bola kapustnica. Tú mal každý vo svojej miske, na strede stola boli v miske položené zemiaky omastené maslom. A každý si naberal svojou lyžicou. Tak to bolo kvôli súdržnosti. Ryba bola len vyvarená v kapustnici. Na stole boli tiež opekance, šišky, sušené a aj uvarené slivky. U Tonky mali na stole aj grísku. U Danielka piekli plnú pec chleba, ale aj jednu pletenú sladkú babu. Piekli sa aj záviný: makový, tvarohový a lekvárový. Po večeri sa dávali darčeky, ale neboli také ako teraz. Hračky si ani Tonka ani Marta veľmi nepamätajú, bola tam iba furtuška (zásterka) alebo kabaňa, „na kabaňu“ (látko na šaty).

Pokračovanie na str. 26

Dokončenie zo str. 25

Eva, dôchodkyňa, 76 rokov

1. Ako dieťa som sa na Vianoce tešila na darčeky, no teraz v mojom pokročilom veku je to stretnutie rodiny v pokoji a porozumení.

2. Najvrúcnejšie pranie všetkým spoluobčanom nie sú materiálne veci, ale nech vianočná radosť, ktorá sprevádza Ježišov príchod na svet, nech je prejavom jeho života v našich srdciach, ktorý prináša radosť, pokoj, lásku a porozumenie teraz i v nastávajúcom roku.

Jana, 42 rokov

1. Veľmi sa teším na pokojné dni v kruhu blízkych, stíšenie sa od každodenného zhonu, cestovania a na príjemnú vianočnú atmosféru doma na Orave.

2. Rodákom zo srdca prajem požeňané vianočné sviatky plné rodinnej pohody, aby si pri tom rýchlym tempe našli čas aj na seba a na tých, ktorých majú radi. A do nového roka hlavne veľa zdravia, šťastia a pozitívnej nálady.

Natália, 64 rokov

1. Dúfam, že bude zima a sneh, v takom prípade na poľnočnú omšu a po nej čaj s najbližšími.

2. Keďže už som vo veku, tak obligátne - zdravia tak, aby sa to dalo v pohode zvládať. Nepíšem veľa, čo to je veľa zdravia? Buď je alebo nie je. No a ešte veľa dobrých akcií, kde by sa človek necítil sám, veľa dobra, lásky.

Valika 40 rokov

1. Na to, že budeme v kruhu rodiny.

2. Veľa zdravia a ľudskosť.

Martina, 40 rokov

1. Teším sa na to, ako sa budú tešiť moji milovaní. Deti sa vždy na Vianoce postarajú o veľa radosti. Teším sa aj na mnoho stretnutí s blízkymi a priateľmi. Aj na ten chaos okolo pečenia a príprav, lebo to už bude predzvesť pokoja, čo vždy donesie to zázračné Dieťa narodené v jasičkách.

2. Všetkým Nižňanom zo srdca prajem láskyplné a požeňané sviatky narodenia nášho Pána. A nový rok plný sily a zdravia!

Viktória, 13 rokov

1. Najviac sa teším na rodinu a vianočnú atmosféru (dekorácie).

2. Veľa zdravia, šťastia, rodinnej pohody a celkovo úspešný rok.

Eva, 42 rokov

1. Ak bude sneh, teším sa, ako bude vrzáť pod topánkami, na teplo doma, na Štedrú večeru a stretnutia s ľuďmi a na šťastie detí. Je ale aj veľa toho, na čo sa neteším, prvýkrát nebudú doma naše deti a bude to zvláštne, iné, nové.

2. Nižňanom prajem viac tolerancie jeden voči druhému. Keby sme menej riešili chyby jeden na druhom, ale skôr hľadali cestu, ako spolu vyjsť aj napriek odlišným názorom. K tomu veľa síl a pokoja.

Pokračovanie na str. 26

Dokončenie zo str. 25**Anonym**

1. Úprimne, mám z nich strach, vôbec sa neteším.
2. Hlavne zdravý rozum, pochopenie a toleranciu.

Mária 78r. učiteľka na dôchodku

1. Vianočnú pohodu, bohatú výzdobu, na spoločné stretnutie s rodinou, dobré jedlo, návštevy a veľa klasických rozprávok.
2. Predovšetkým zdravie, duševnú pohodu, vzájomné porozumenie, slušné spávanie, menej politických hádok a hlavne koniec vojnám na celom svete.

Roman, štátny zamestnanec, 50 rokov

1. Počas detstva som sa samozrejme tešil hlavne na darčeky. Dúfal som že Ježiško donesie to, čo som si prial. Ved kto z nás bol iný? S príbúdajúcim vekom a samozrejme aj chorobami sa teším hlavne na stretnutia s najbližšími, či už je to rodina alebo priatelia. Na to, aby sme sa v pokoji nevečerali, porozprávali, obdarovali sa, ale hlavne boli spolu. Na polnočnú svätú omšu a na to, že všetci máme voľno.

2. Všetkým želim to, čo je pre každého najcennejšie, a to pevné zdravie a dobré medziľudské vzťahy. Nech si ľudia vzájomne pomáhajú. Nech si nezaťažujú myseľ politikárčením, nakoľko táto téma nikomu medziľudské vzťahy nezlepšila, skôr naopak, rozhádali sa rodiny a aj najlepší priatelia. Tiež im želim, aby všetci mali prácu a k nej zaistený mesačný príjem, s ktorým bude každý spokojný.

Milan, podnikateľ, 50 rokov

1. Najviac sa teším na tú výnimočnú sviatočnú vianočnú atmosféru, ktorá mi pripomína moje detstvo a stretnutia celej našej rodiny.

2. Všetkým by som poprial, aby sa počas celého roka stretávali iba s ľuďmi, ktorí k nim budú slušní a tolerantní. Aby sme sa navzájom rešpektovali a aby nás odlišné názory nerozdeľovali. Aby sme sa všetci zbavili nenávisti, závidy a neveraživosti. A nech si všetci nájdeme viac času na svoje deti a svojich partnerov.

Andrej, živnostník, 39 rokov

1. V dnešnom uponáhanom svete sa teším najviac na pokoj a oddych po celoročnom pracovnom zhone. Je to čas pokoja, kedy trávim vianočné sviatky v kruhu najbližších.

2. Spoluobčanom by som poprial pokojné a láskyplné prežitie vianočných sviatkov, porozumenie a pokoj. Nech sa stretávajú rodiny, príbuzní a priatelia, ale nezabudnime ani na tých, ktorí nie sú medzi nami, no stále žijú v našich srdciach a spomienkach. A v novom roku prajem všetkým veľa šťastia, ale hlavne to najdôležitejšie, a to je zdravie.

Dokončenie zo str. 25

Po večeri sa všetko jedlo nechalo na stole. Odložili sa iba mištičky z kapustnice a do Štefana sa neupratovalo, nezametalo, ani posteľ sa nepostielali. Ani v maštali sa nič nerobilo, len sa zvieratá nakrmili.

Po večeri sa chodilo po spievaní. Keď sme boli maličké, aj dajakú korunku sme dostali (25 halierov). A tetka Kuklicová nám dala oriešok zabalený v zlatku. Keď sme už boli väčšie, sme to, čo sme si „vyspievali“, dávali kostolníkovi „na kostol (kaplica)“.

Chodilo sa na polnočnú omšu do Nižnej. V kostole boli stromčeky vyzdobené voskovými zvončekmi, ktoré vyrábali kostolníci Peter Tuka. Chodili sme tam peši, cez kopec. Zimy boli tuhé, snehu bolo veľa, a preto sa šlo v zástupe - jeden za druhým, prvý robil nohami v snehu stopu. Ale striedali sa, aby sa nikto veľmi neunavil. Jeden z rodiny však vždy zostal doma.

Marta si spomína na to, ako mama, keď sa vrátili domov z omše, vravievala: „Pánboh daj dobrý deň a tato drej vodu než oheň.“ Neskôr vozieval ľudí na polnočnú Tonkin ujo Števo Žuffa (Fero) na traktore. Neskoršie, keď bol veľmi zlý čas, predseda družstva Róbert Rosina dovoľil, aby nás odviezol na vetrieske Jozef Žuffa (Danielik).

Marta sa dozvedela, že Ježiško nenosi darčeky, až keď už chodila do ško-

ly a mala asi 12 rokov. Potom si šetrila korunky, aby mohla niečo kúpiť aj svojej mame. A prvý darček, ktorý jej dala, bola zelená šatka.

Na Silvestra sa jedla tiež kapustnica, opekance, šišky. Koláče nebolo treba piecť, lebo ostali od Vianoc.

Na Nový rok bývala koľada, ale nikto nevedel, kedy presne príde. Marta si pamätá, ako jeden rok zazvonili na gánku. Chytrý sa upravila a na hlavu si dala šatku. Všetci sa na koľadu veľmi tešili, za ich mladosti chodil kňaz Štelina s kostolníkom Petrom Tukom Čeperom a rektorom Štefanom Záhorcom.

Vianočný stromček sa skladal na Hromnice. Z jeho vrcholca sa potom urobili potrebné habarky (varešky) do kuchyne, čo sa dalo, obhrýzli ovce a čo po nich ostalo, spálilo sa v peci.

Koledníkov na Troch kráľov si nepamätajú ani Tonka ani Marta, tvrdia, že asi ani nechodili. Začali až neskôr, keď už boli staršie. Boli to betlehemci z Nižnej.

„Počas vianočných sviatkov sme sa parádili. Stará mať nosila šálky so strapcami a na hlave mala peknú šatku. My, dievčatá, sme si obliekli slávnostnejšie furtušky. Doteraz sa snažíme v našich rodinách dodržiavať naše tradície z detstva. Aj keď je to už iné, aj jedlo má iný charakter, počas vianočnej večere máme stále všade v dome zasvietené.“

(dg)

Zuzana,**administratívny pracovník, 32 rokov**

1. Vianoce vnímam ako najpokojnejšie a najkrajšie sviatky roka. Teším sa na ne predovšetkým z dôvodu, že zabudnem na každodenné povinnosti, budem tráviť viac času s rodinou a priateľmi a povenujem sa aktivitám, na ktoré si neviem nájsť čas cez rok. Počas vianočných sviatkov si vždy spomeniem na svoje detstvo a teším sa, že vlastným deťom môžem odovzdať čaro Vianoc vo forme tradícií.

2. Spoluobčanom Nižnej, ale aj ostatným, ktorí čítajú tieto riadky, by som rada poprial, aby sa netrápili pre rôzne problémy, ale aby si uvedomili skutočnú podstatu života, a tou je láska. Nezabudnime, že najkrajší darček, ktorý môžeme darovať, je pozornosť. Prajem nám všetkým, aby sme do nového roka vstúpili zdravší, oddýchnutejší a s financiami pod kontrolou.

Michal, učiteľ, 28 rokov

1. Na Vianoce sa najviac teším na všedné dni s každodenným režimom spríjemnené narodením malého Ježiška. S každou snehovou vločkou akoby mizli denné problémy a starosti, mate-

riálne veci nahrádzajú tie krajšie pokojné časy s rodinou a blízkymi. Myslím si, že takto by to mohlo fungovať každý deň v roku a nielen počas vianočných dní. Každý sa na Vianoce teší, ja sa teším z každého dňa, a tak je to najlepšie.

2. Ľuďom pred Vianocami viňšujem radosť v srdci a pokojné prežívanie bez akýchkoľvek trápení. Najem svetlo, s ktorým prichádza náš Pán, aj keď v zasneženej krajine ho bude až-až. No a do nového roku prajem všetkým nám hlavne zdravie, pretože hodnota je nevyčísľiteľná, a len ťažko môžeme dosiahnuť ciele bez tohto kľúča. Samozrejme chuť do všetkého, čo chceme za ďalších 365 dní naplniť. Nenechajme si nič ujsť, každý deň máme čas spraviť niečo pre seba i pre druhých, posunúť sa bližšie k cieľom – nesmieme to však odkladať, pretože nám to potom uchádza z dlaní. Taktiež prajem všetkým Božie požehnanie, veď sme z dediny, tak sme boli vychovaní, a bez toho sa nepohneme nikam a nemusíme sa za to absolútne hanbiť. Radujme sa s radujúcimi, potešujme plačúcich!

(red)

Besiedka pre starých rodičov v MŠ

Aj tento rok naši starí rodičia prijali pozvanie tešiť sa a stráviť pár nezabudnuteľných chvíľ so svojimi najbližšími na Besiedke pre starých rodičov. Obidve materské školy si pre nich so svojimi učiteľkami pripravili bohatý program plný piesní, básní a tancov s podakovaním za všetko krásne, čo pre svoje vnúčatka robia. V nejednom oku sa leskla slzička šťastia a hrdosti na svoje milé ratolesti. Tešíme sa na stretnutie o rok.

Kolektív MŠ

Začiatok nového školského roka

Po bezstarostných dňoch strávených v horách, pri mori, v letných táboroch, u starých rodičov, po chvíľach, ktoré môže poskytnúť len pokojné leto, sa stretli žiaci, rodičia a učitelia v pondelok 4. septembra pred bránami základnej školy. Príhovorom riaditeľa školy začal nový školský rok 2023/2024.

V novom školskom roku je celkový počet žiakov v základnej škole 366. Našu školu navštevuje aj 8 žiakov z Ukrajiny. Prváčky učiteľky privítali v dvoch triedach 42 prváčikov. Výchovno-vzdelávací proces v základnej škole bude zabezpečovať 25 pedagogických zamestnancov. Žiakom so špeciálnymi potrebami sa bude naďalej venovať špeciálny pedagóg a 6 asistentiek. Pomoc asistentiek žiakom je zabezpečená aj vďaka realizácii projektu *Pomáhajúce profesie v edukácii detí a žiakov* 3, financovaného z plánu obnovy EÚ.

V tomto školskom roku sme pre zvýšený záujem rodičov otvorili tretie oddelenie školského klubu detí a taktiež ranný školský klub, ktorý je v prevádzke každý deň v čase od 06.30 – 07.30 hod. Celkovo

bude v troch oddeleniach spolu 70 žiakov 1.- 3. ročníka.

V tomto školskom roku bude už škola môcť využívať tri odborné učebne z projektu *Zlepšenie technického vybavenia odborných učební na Základnej škole s materskou školou v Nižnej*. V rámci tohto projektu sú v škole vybavené moderný-

mi učebnými pomôckami odborné učebne fyziky, techniky, chémie a biológie a počítačové učebne. Verím, že vďaka tomu tohto projektu a vybaveniu školy modernými učebnými pomôckami bude vyučovanie pre žiakov zaujímavejšie a pútavejšie.

Pokračovanie na str. 28

Dokončenie zo str. 27

Počas letných prázdnin boli vďaka finančným prostriedkom od zriaďovateľa v základnej škole vymalované všetky triedy a kabinety na II. a III. poschodí. V materskej škole Nová doba bola zrekonštruovaná podlaha, kde bol aplikovaný nivelačný

náter a položená nová guma v priestoroch chodby, triedy, spálne a kancelárie. Všetky priestory boli aj vymalované.

Vyučovanie v materskej škole sa bude realizovať v dvoch triedach. V MŠ Nová doba, kde je prihlásených 47 detí a v štyroch triedach v MŠ Orliče, kde je prihlá-

sených 91 detí. Výchovnú činnosť bude zabezpečovať 11 pedagogických zamestnancov, jeden špeciálny pedagóg, dvaja asistenti a traja nepedagogickí zamestnanci.

Mgr. Ľubomír Ivan,
riaditeľ školy

Základná škola

Dni zdravej výživy

Počas tretieho októbrového týždňa sme na prvom stupni našej školy venovali pozornosť zdravému stravovaniu. Pomocou rôznych aktivít boli deti oboznámené s možnosťami správneho výberu potravín. Nasledovala vlastná tvorba zeleninových a ovocných šalátov. Druháci a tretiaci si pomerne hravo poradili s krájaním i strúhaním, najviac ich bavilo najmä dochucovanie hotových produktov. Prvákom prišli s prípravou zdravej desiaty ochotne pomôcť už skúsení a zruční štvrtáci. V priateľskej atmosfére sa im darilo, radosť bola na obidvoch stranách.

Venovať čas a pozornosť zdravej výžive malo zmysel. Deti zistili, že príprava takejto zdravej pochutiny vôbec nie je náročná, skôr zábavná, a môžu si ju doma hocikedy zopakovať.

Tretiaci aktívne v lese

Potreba všimnúť si prírodu okolo nás, zvelaďovať ju, či prispievať k jej ochrane je dôležitou súčasťou vzdelávania aj na našej škole. Po teoretických vedomostiach sa vyskytla príležitosť vyskúšať si svoju

pomoc prírode priamo v lese. A tak 17. októbra pod vedením Ing. Juraja Žuffu vyrazili tretiaci do hory nad Malou Oravou. Tu ich už čakali lesní robotníci so sadenicami ihličnatých stromov. Ochotne im vysvetlili i ukázali ako zasadiť borovicu, či smrečec. Pod ich vedením deti vysadili niekoľko desiatok nových ihličnanov. Zistili, že táto práca vyžaduje nielen silu a kondíciu v strmom teréne, ale aj trpezlivosť a dôslednosť pri následnom vyžínaní okolo mladých stromov.

Práca v lese bola pre deti zaujímavá, bavila ich. Domov sa vracali s dobrým pocitom, že aj vďaka nim vyrastie v Nižnej nový les.

Starí rodičia v škole

Tento rok sa deti z 3.A rozhodli stretnúť so svojimi starými rodičmi trochu ináč ako v predchádzajúcich rokoch na besiedkach. Stretli sa s nimi priamo na vyučovaní. Podľa pozvánky, mohli starkí prísť do školy na akúkoľvek hodinu, ktorú si vybrali. Bola to pre nich príležitosť vidieť svoje vnúčatá pri školskej práci, ale aj pozorovať ich správanie v iných podmienkach, než v akých

Žiaci tretieho ročníka pomáhali v lese

ich poznajú doma. Pre deti bolo prekvapením zistenie, že ich babky a dedkovia sa dokázali pružne zapojiť do vyučovania,

Pokračovanie na str. 29

Deň zdravej výživy

Dokončenie zo str. 28

kde ukázali aj svoju pohotovosť a šikovnosť. Starí rodičia tiež dostali priestor na spomienky a zážitky z čias, keď ešte chodili do školy. Tento netradičný vyučovací deň, ktorý sa uskutočnil 21. novembra, bol príjemným spštením a obohatením pre obidve strany.

Počas novembrových dní aj trieda 3.B pozývala svojich starých rodičov do školy. Na triednických hodinách mali deti možnosť dozvedieť sa o tom, ako sa kedysi žilo a pracovalo. Hostia im priniesli ukázať rôzne nástroje potrebné pri práci v minulosti ako aj oblečenie zo svojho detstva, ktoré si deti mohli aj vyskúšať. Záujem vzbudilo

aj takmer storočné školské vysvedčenie, ktoré patrilo jednému praprarodičovi. Obsahovo bohaté rozprávanie starých rodičov určite prispelo k poznaniu a prehĺbeniu vďačnosti za všetky možnosti, ktoré deťom ponúka dnešný svet.

Mgr. Zita Bachanová

Inter Cars školenie

Škola aj počas letných mesiacov v spolupráci s firmou Inter Cars pripravila školenie na témy: Continental ATE - Technika preplňovania turbodúchadlom. Komponenty turbodúchadla, Regulačné princípy, Diagnostika porúch turbodúchadiel a iné.

Školenie Inter Cars

Spojená škola

Začiatok školského roka

Školské prázdniny a leto plné zážitkov a nových skúseností sú už minulosťou. Prišiel čas, kedy sa znovu začína nový školský rok a otvorili sa brány školy. Na slávnostnom otvorení riaditeľ školy Ing. Roman Javorek všetkých privítal a poprial veľa zdravia, šťastia, energie, síl, tvorivého ducha, aby sa každému splnili plány a predsavzatia.

Zoznámme sa, prosím

Dňa 6. septembra sa konala školská udalosť pre žiakov a triednych učiteľov 1. ročníkov s názvom Zoznámme sa, prosím. V triedach boli prítomní triedni učelia a rovesnícki mediátori, ktorí realizovali aktivity zamerané na spoznanie sa medzi

žiakmi. Na záver si všetci vychutnali spoločný obed v školskej jedálni.

Cena vojvodu z Edinburghu

Medzinárodnú cenu vojvodu z Edinburghu si 10. októbra s hrdosťou v Žiline prevzali aj študenti Spojenej školy. Chuť na seba pracovať a rozvíjať sa ukázal predovšetkým Dávid Zubák, ktorý sa stal nositeľom strieborného ocenenia. V snahe a vytrvalosti za ním nezaostávali ani študenti, ktorí si na pódium prišli prevziať bronzové ocenenia: Natália Ďurčáková, Tobias Šálka, Aleš Iskra, Martin Kolena, Oliver Bača, Adrián Farkašovský, Rafael Vnenčák, Samuel Dvorščák.

Pokračovanie na str. 30

Cena vojvodu z Edinburghu

Dokončenie zo str. 29

Výchova umením

Žiaci zo ŠUP-ky sa môžu veľa naučiť nielen v škole, ale aj zážitkovou formou priamo v galérii. Navštívili preto 12. októbra Danubianu v Čunove a výstavu Alfonsa Muchu v Piešťanoch. Pozreli si tvorbu významného slovenského grafika Dušana Kállaya, predstaviteľa monumentálnej maľby Daniela Brunovského, ale aj maliarske diela Pavla Kráľa a Katy Kissoczy. Dielo a tvorbu významného českého predstaviteľa secesie Alfonsa Muchu snáď netreba predstavovať. Jeho plagáty boli v minulosti súčasťou mnohých domácností.

Burza povolaní ponúka žiakom inšpiráciu ako ďalej

Deviatakom sa o budúcom povolaní rozhoduje ťažko. Pomôcť im pritom môžu aj burzy povolaní. Pod záštitou Centra poradenstva a prevencie v Tvrdošíne sa 17. októbra v Rotunde v Nižnej konalo podujatie pre žiakov deviatych ročníkov s názvom Burza povolaní. Zišli sa tu zástupcovia 24 stredných škôl a gymnázií z Oravy, Liptova a Turca. Na tomto stretnutí nechýbala ani Spojená škola Nižná. Pedagógovia spolu so žiakmi informovali deviatakov o študijných a učebných odboroch a výhodách štúdia. Na akcii školu podporili aj partneri duálneho vzdelávania MTS, spol. s r.o. Krivá a spoločnosť Inter Cars.

Prehliadka školy

Spojenú školu (SŠ) s dvomi organizačnými zložkami: Strednú odbornú školu technickú (SOŠT) a Školu umeleckého priemyslu (ŠUP) môžete navštíviť počas jedného dňa v čase od 9.00 do 13.00.

Záujemci si môžu pozrieť odborné učebne, učebne teórie, ateliéry ŠUP, laboratória a dielne, moderné priestory školskej knižnice, knižnicu cudzích jazykov, telocvičňu, posilňovňu, školskú jedáleň, modernú zrekonštruovanú budovu a zariadenie školského internátu. Môžu sa porozprávať so žiakmi, ktorí vám povedia všetko, čo chcete počuť o škole, či s vyučujúcimi, ktorí vám poskytnú odborné informácie o odboroch. Pripravené sú zaujímavé ukážky profesionálnych programov v rámci študijných odborov, grafické a 3D programy, 3D tlačiarne, ukážky meraní v laboratóriách, automatizačné linky, kolaboratívne roboty, autodiagnostické prístroje, inteligentná elektroinštalácia,

Armwrestling

elektropneumatické panely. Unikátnym zážitkom iste bude humanoidný robot Asimov v životnej veľkosti, fotokútik s rekvizitami, lezenie na lezeckej stene, výstava prác žiakov ŠUP, programovanie robota Lego Mindstorms či programovanie Micro:bit a Arduino. Pre všetkých návštevníkov bude pripravené občerstvenie a darčeky.

Bedmintonový turnaj

Do školského turnaja v bedminton, ktorý sa uskutočnil 11. októbra, sa prihlásilo 32 žiakov. Po náročných zápasoch sa nakoniec tešil z víťazstva Dávid Belopotočan zo 4.D, ktorý ako jediný v celom turnaji neprehral ani jeden zápas. Všetkým zúčastneným ďakujeme za predvedené výkony a za férový priebeh počas turnaja. Výsledky: 1. miesto Dávid Belopotočan IV.D, 2. Nikolas Bakoš III.B, 3. Samuel Vojtaššák III.A, 4. Milan Čakloš IV.D, 5. Dávid Judiak III.B, 6. Michal Noga III.B, 7. Matej Ťapák II.A.

Okresné kolo v armwrestlingu

Trinásti študenti Spojenej školy sa 19. októbra zúčastnili okresného kola v armwrestlingu (pretláčanie sa na pravú ruku), ktoré sa konalo v športovej hale Javor v Tvrdošíne. Súťažilo sa v 4 kategóriách (do 65 kg, do 70 kg, do 80 kg a nad 80 kg). Študenti potvrdili, že patria medzi najsilnejších na Slovensku, čoho výsledkom boli predvedené výkony. Vo všetkých kategóriách mali zastúpenie vo finálových dueloch. Ďakujeme im za vzornú reprezentáciu školy a prajeme postupujúcim veľa šťastia v nasledujúcom kole. Výsledky: Študenti do 65 kg: 2. miesto Kristián Murín, 4. Tomáš Povala. Do 70 kg: 1. Dušan Didek, 4. Kristián Tu-

roň. Do 80 kg: 2. Adam Perveka, 4. Filip Harezniak. Nad 80 kg: 1. Benedikt Hajdúch, 2. Marko Ďado. Školu reprezentovali: Kristián Murín II.B, Dušan Didek III.D, Kristián Turoň I.A, Tomáš Povala III.C, Tomáš Ondřík II.D, Adam Perveka III.B, Marián Šimurda III.B, Michal Noga III.B, Benedikt Hajdúch IV.B, Marko Ďado III.C, Filip Harezniak III.J, Filip Bohunčák II.D, Kristián Domin II.D.

PaedDr. Martin Tomaga

Snívanie v písmenkách

Študenti Spojenej školy mali možnosť 17. októbra vyskúšať si maľovanie na stene v ZŠ s MŠ v Dlhej nad Oravou. Počas tejto špeciálnej umeleckej praxe sme mali možnosť získať nové skúsenosti a maľovať akrylovými farbami. Veľmi milé pani učiteľky nás srdečne privítali a pohostili nás výbornými korbáčkami, chlebíčkami a ďalšími dobrotami. Nechýbalo nám ani publikum už spomínaných šťastných návštevníkov školy, ktorí nás pravidelne každú prestávku chodili obdivovať. Detská radosť nás všetkých motivovala, aby sme naše dielo dokončili s dvakrát lepším pocitom. Veríme, že naša práca - stena s veľkým čarovným stromom, magickými knihami a malým princom vyčarí úsmev nielen malým deťom, ale aj rodičom a každému okoloidúcemu. Autorom tejto krásnej ilustrácie je študentka Denisa Kuklová z III.G. Návrh zrealizovali Aneta Močarníková, Margaréta Mekanová, Jazmína Mordelová a Mária Priehodská pod vedením učiteľa Miroslava Knapa.

Jazmína Mordelová

Pokračovanie na str. 31

Burza povolaní

Výchova umením

Dokončenie zo str. 30

Slová zatvorené v kresbách

7. novembra študenti Spojenej školy v Nižnej navštívili poľské mesto Harmeže nachádzajúce sa blízko Osvienčima. V kláštore minoritov mali možnosť vidieť výstavu diel autora Mariana Kolodzieja, ktorý prežil peklo Osvienčimu a až po 50. rokoch bol schopný podeliť sa o svoje hrôzostrašné zážitky cez čierno-biele grafiky znázorňujúce peklo koncentračného tábora – úzkosť, strach, hrôzu, rezignáciu a smrť. Výstava nesie názov Klisze Pamięci, Labirynty. Autor cez obrazy ukazuje, k čomu vedie odmietnutie hodnôt v živote, k čomu viedol nacizmus a jeho ideológia nenávisti. Veľmi pútavým spôsobom nám bol priblížený život a dielo autora. Mali sme hlboký duchovný i umelecký zážitok.

Autor diel sa v minulosti k výstave vyjadril: „Toto nie je výstava, nie je to umenie ani obrazy, ale slová zatvorené v kresbách. Umenie je bezmocné voči tomu, čo urobil človek človeku... Chcem Vás previesť labyrintom poznačeným skúsenosťou továrne na smrť. Čítajte slová, ktoré som nakreslil. Je to pocta všetkým spoloneným, ktorí odišli.“

Výstava je mementom pre ľudí našej doby, aby sa taketo hrôzy nezľahčovali a najmä viac neopakovali. Študenti sa k výstave vyjadrili:

„Veľmi sa mi páčilo, ako bola výstava vymyslená. Vošli sme do tmavej miestnosti s malým svetielkom na strope. Nevideli sme, kde sme, čo je okolo nás. Zrazu sa rozsvietilo a videli sme na stenách napísané mená ľudí, ktorých transportovali do koncentračného tábora. Práce sa mi veľmi páčili, boli neuveriteľne nakreslené, mali svoju hĺbku. Počul o tom, čo namaľoval, bolo zmrazujúce. Väčšinou tam boli zobrazené vychudnuté postavy. Za srdce ma chytila každá jedna kresba. Bolo hrozné, čo človek vedel spraviť človeku a ešte sa z toho smiať. Teraz sa máme tak dobre, že sa nemáme ani právo sťažovať.“ (Margaréta, III. G)

„Výstava bola veľmi zaujímavá, na obrazoch bolo vidno, akú traumu si autor z Osvienčimu odniesol. Autor bol talentovaný, mal veľmi dobrú techniku, jeho obrazy boli veľmi detailné a mali veľkú symboliku.“ (Laura, III. G)

„Výstava bola zaujímavá a ukazuje hrôzy páchané na ľuďoch v Osvienčime. Dáva dôraz nato, aby sme na niečo také nikdy nezaбудli.“ (Filip, III. G)

Mgr. Jana Krupová

Kolko jazykov vieš, toľkokrát si človekom

Kolko jazykov vieš, toľkokrát si človekom

26. september bol Radou Európy vyhlásený ako Európsky deň jazykov. Cieľom tejto udalosti je upozorniť na dôležitosť učenia sa jazykov, podporiť rozvoj jazykovej a kultúrnej rozmanitosti, interkultúrneho porozumenia i celoživotného vzdelávania. Mottom tohtoročného dňa jazykov bolo – „Povedzte ÁNO jazykom!“

Spojená škola v Nižnej si každoročne pripomína tento deň prostredníctvom rôznorodých aktivít, súťaží, kvízov, besied. Tento rok sme na Deň anglického jazyka pozvali manželský pár – Iana a Ellen Blundell z okolia anglického Manchesteru. Pôsobivým spôsobom nám priblížili kultúru ich krajiny, spôsob života a podelili sa s nami o osobnú skúsenosť so životom na Slovensku. Poukázali na krásu slovenskej prírody, na veci, ktoré si my často už ani nevšimneme, neuvedomujeme, ktoré sa pre nás stali samozrejmosťou.

„Títo dvaja milí ľudia si pre nás pripravili zaujímavý program, ktorým chceli obohatiť naše mladé nevyzreté mysle svojimi dlhoročnými skúsenosťami o ich živote. Dozvedeli sme sa mnoho o Veľkej Británii, o krajine, z ktorej pochádzajú. Taktiež nás potešili ich pozitívnu recenziou na našu rodnú krajinu, Slovensko. Viackrát spomínali, ako sa im páči oravská príroda, a ako dlho plánovali sa tu nastahovať. To sa im nakoniec po dlhých rokoch podarilo a teraz konečne bývajú vo svojom vysnívanom drevenom domčeku s krásnym výhľadom na okolitú prírodu, po ktorom tak dlho túžili.“

Slová zatvorené v kresbách

Žijú si tak svoj sen. Nechýbal im ani prirodzený humor, ktorý nám všetkým vyčaril úsmevy na tvári.“ (Jazmína, III. G)

Študenti mali možnosť vypočuť si inšpiratívny príbeh ľudí, ktorí sa rozhodli v ďalekom svete zanechať všetko, aby začali svoj život na Orave. Mohli tak „ochutnať“ anglickú kuchyňu, či zamyslieť sa nad ich životným mottom – Life is a journey not a destination. Verím, že v blízkej budúcnosti ich opäť privítame v našej škole. Táto hodina angličtiny nám všetkým ubehla omnoho rýchlejšie ako tá klasická. Britskí manželia nás na záver obohatili krásnymi motivačnými vetami a radami do života, aby sme sa nevzdávali, nebáli sa neúspechu a plnili si svoje sny. Dúfame, že ich čoskoro znova uvidíme!

Deň ruského jazyka prebiehal zábavnou a hravou formou. Žiaci IV. ročníka si pripravili rôzne súťaže, vedomostné kvízy i pohybové aktivity, prostredníctvom ktorých odprezentovali krajinu bohatej kultúry i prírodných krás. Postavili sa do roly učiteľa a vyskúšali si, že pripraviť úlohy pre svojich mladších kamarátov nie je len také jednoduché. „Dalo nám to určite veľa - novú skúsenosť, trochu stresu, ale aj zábavu. Ďakujeme, že sme mohli byť tvorcami tohto dňa.“ (Bianka, IV. G)

Vedomostný kvíz nielen overoval, ale aj vzdelával. Vedeli ste, že Moskva je 26 krát väčšia ako Bratislava? Komické bolo aj hádanie významu ruských slov, ktoré v slovenčine znejú trochu humorne. Nechýbal ani tanec na moderné či ľudové ruské piesne. Aj takéto sú občas hodiny cudzieho jazyka. Vedieť viac jazykov je ako mať niekoľko kľúčov k jednej zámke. Taktiež sme sa opýtali viacerých študentov, ako reagovali na tento výnimočný program:

„Hostia boli veľmi milí a priateľskí. Nechýbal im humor. Rada by som ich u nás uvítala znova a vypočula si viac z ich životného príbehu!“ (Simona, III. G)

„Tento manželský pár sa mi veľmi páčil. Vyžarovala z nich úprimná láska a radosť. Rozprávali krásne veci o Slovensku. Deň jazykov mám veľmi rada aj na ruštine, pretože štvrtáci nám každý rok pripravujú aktivity, z ktorých sa vždy niečo zaujímavé dozvieme. Nové slovíčka nám iste pomôžu na hodinách ruštiny. Dievčatá zo IV. G to zvládli super, no budúci rok to čaká nás. Už teraz sa na to tešíme.“ (Viktória, III. G)

Kolektív cudzích jazykov

Čím žije naša farnosť?

Pred koncom roka sa zvykne sumarizovať, hodnotiť, čo všetko sme dosiahli, čo sme vybudovali, alebo možno stratili. Takýchto článkov bude asi všade dosť, takže ak nebudem prostredníctvom tohto príspevku sumarizovať, hodnotiť, alebo konštatovať, čo sme dosiahli, vybudovali, alebo stratili, ľahko si takúto tému nájdete inde.

Chcem ponúknuť pohľad do budúcnosti. Povzbudiť do krajšej a hodnotnejšej budúcnosti našej farnosti z tých možností, ktoré máme, ktoré sú ušité citlivou ihlou pre naše spoločenstvo.

1. Prežívame adventné obdobie, ktoré nás sprevádza v príprave na stretnutie s Pánom pri jasličkách, a raz aj vo večnosti. Z ranných sv. omší sú azda najviac preferované tieto adventné – rorátne. Viac ako na prítomie a svetielka sa sústreďme na povzbudenie (príhovory) a posilnenie (sv. prijímanie). Od minulého roka viac rozumieme obrazom a sochám z interiéru kostola, v tomto roku sa môžeme sústreďiť na skrášľovanie svojho vnútra prostredníctvom čností. Už pri narodení nás dobrotivý Boh ozdobil mnohými darmi, ktoré sme si ako deti neuvedomovali (úprimnosť, pravdivosť, čistota, svornosť, jednoduchosť...). Ak sme sa nezačali včas o tieto "ozdoby" starať, zanikli a ich nedostatok sa prejavil vo forme neresti. Ak ich budeme rozvíjať, stanú sa čnosťami – ozdobami a premenia nás v krásnych a pre svet vzácných a veľmi potrebných ľudí. Tohtoročné rorátne príhovory nás pozývajú oprášiť tieto dary v našom živote a premeniť ich na čnosti. Prv ako začneme zdobiť vianočné stromčeky, ozdobujeme pre Pána seba, svoje vnútro. Naše dávne detské dary premieňajme v čnosti!

2. Po mojom príchode do farnosti som na návrh posunúť rannú sv. omšu na 6:15, aby ľudia stihli prísť načas do práce, odpovedal: začínajme načas a zbytočne

sv. omšu nenatahujme, aby aspoň školáci stíhali. Keď pribudne túžba mladšej a strednej generácie – vtedy posunieme. Iba niektoré farnosti majú v týždni ranné aj večerné sv. omše. Nie preto, že by sa všetci nezmestili do kostola, ale aby si veriaci človek v záplave povinností mohol vybrať, kedy posilní svoju dušu účasťou na sv. omši aj počas všedných dní. Myslím si, že vekový priemer účastníkov ranných sv. omší nemusia vylepšovať iba miništranti. Možno mesiac po tom, čo sa istý ôsmak (GS) s akútnym nedostatkom času nechal povzbudiť k účasti na rannej sv. omši ("veď to si iba zo spánkového ničnerobenia ukrátiš"), konštatoval, že stíha, ale ho to aj naplňa. Pieseň: skúste a presvedčte... sa je tu asi namieste, však? Tak si skúste v záplave každodenných povinností vybrať, kedy posilníte svoju dušu účasťou na sv. omši aj počas všedných dní.

3. Prostredníctvom divadelnej hry o sv. Gálovi (premiéra 12. novembra vo farskom kostole) chlapci a dievčatá predstavili pestrý, no náročný a hlavne poučný život patróna našej farnosti. Oni sami, ale aj tí, ktorí túto divadelnú hru zhliadli, už nebudú na vrchole oltára vidieť "nejakého Gála" ale človeka, ktorý žil tu na zemi a svojim životom ovplyvnil a posunul k Bohu mnohých – aj nás. Pán kaplán v stredajších príhovoroch k deťom postupne preberá životné peripetie tohto kňaza – odkaz jeho života je aktuálny všetkým veriacim farnosti sv. Gála. Ak ste nemali možnosť vidieť divadelné spracovanie – na farskej stránke nájdete odkaz, prostredníctvom ktorého si na youtube môžete pozrieť záznam z premiéry.

4. Po troch rokoch máme nového diecézneho biskupa, ktorého na svätom Martinovi, patrónovi našej diecézy oslovuje, že nebol "suchý teoretik", ale praktický kresťan. Hľadiac do budúcnosti nechajme sa inšpirovať myšlienkami z jeho pastierskeho listu:

"...my všetci potrebujeme premeniť našu vieru v konkrétne skutky. Som presvedčený, že každý z nás nájde rôzne spôsoby, ktorými prinesieme Boha druhým aj prostredníctvom ľudskej a kresťanskej solidarity. Prosím, nestaňme sa mrzutými a zamračenými kresťanmi, ale budme vynaliezaví v prehlbovaní našej viery a lásky voči druhým. Otcovia a mamy, starí rodičia, strážte vieru vo vašich rodinách, ukazujte svojím životom viery smer deťom a vnúčatám, aby vedeli, kam majú kráčať. Ale buďte im aj oporou. Strážte si vzťahy v rodinách, v susedstve, v škole a zamestnaní. Mladí ľudia, strážte a chráňte si svoje vzťahy. Prosím, bráňte aj Cirkev. Prosím vás, milí bratia a sestry, buďte oporou

a pomocou aj pre nás, kňazov. Pamätajte na to, že duchovné hodnoty, ktorých sa pridriavame, držia aj nás. Keď príde do života skúška alebo kríza, tieto hodnoty nás skutočne podržia! Nepodrží ťa mobil, ani obľúbený seriál v televízii. Podrží ťa tvoja viera v Boha. Prajem vám, aby svetlo viery prežiarovalo vaše rozhodnutia a skutky."

5. V Zemianskej Dedine sme si nedávno pripomenuli dvadsiate výročie od posviacky kostola sv. Joachima a Anny. Dalo by sa vyčíslit, koľko peňazí a úsilia to stálo – postaviť a dvadsať rokov sa starať o taký kostol. Skôr však hľadme do budúcnosti, koľko nám Božia prítomnosť uprostred Zemanov prináša a ešte prinesie milosť a požehnanie! Prstami jednej ruky by som zrátal dediny na Slovensku, kde pri počte 200 obyvateľov mávajú pravidelné sv. omše pre deti a mládež. V Zemianskej Dedine môžete každý pondelok aj s deťmi, aj s mládežou, aj s muzikou a príhovorom v mládežníckej tónine nielen duchovne rásť, ale hlavne zažiť ozajstnú prítomnosť BOHA! V piatky bočná kaplnka formuje prostredníctvom katechézy deti, ktoré raz prevezmú úlohu učiteľa viery vo svojich rodinách (p. kaplán, aj touto cestou Ti za Tvoju prácu a námahu ďakujem!).

6. V tomto odseku by som mohol predstaviť sériu ďalších skvelých príležitostí, ktoré ponúka naša farnosť a prostredníctvom ktorých môžeme bez nutnosti "finančného krytia" bohatnúť. Zámerne to nespravím, veď Pán Boh vložil do srdca každého človeka túžbu odhaľovať skrytosti a siahať po výšinách... všetkým vám prajem, aby ste našli príležitosť, ktorá bude Bohu na slávu, vám na spásu, farnosti na radosť a svetu na osoh, tak hor sa do práce, Nižňanci!

Ján Garaj, farár

S poďakovaním a požehnaním

MONS. FRANTIŠEK TRSTENSKÝ
SPIŠSKÝ DIECÉZNY BISKUP

Rímskokatolícka cirkev, Biskupstvo Spišské Podhradie
Spišská Kapitula 9, 053 04 Spišské Podhradie
+421 53 454 11 36 | dieceznybiskup@kapitula.sk, trstensky@kbs.sk

Spišské Podhradie 24. 10. 2023

Milí spolubratia kňazi,

v sobotu 21. októbra 2023 sa v Katedrále sv. Martina v Spišskej kapitule-Spišskom Podhradí konala slávnosť, počas ktorej som bol vysvätený za nového spišského diecézneho biskupa. Sám veľmi dobre viem, čo všetko obnášali prípravy tejto slávnosti a koľko ľudí bolo do týchto príprav zapojených.

Chcem sa preto touto cestou veľmi pekne poďakovať všetkým, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom podieľali na príprave a priebehu slávnosti, ako aj za ďalšie sprievodné služby.

Veľkým povzbudením pre mňa bola osobná prítomnosť mnohých z Vás, milí bratia kňazi, ako aj prítomných laických bratov a sestier, za čo Vám zo srdca ďakujem.

Osobitne sa chcem Vám všetkým poďakovať za duchovné kytice v podobe modlitieb, svätých omší, svätých ružencov, deviatnikov, litánií, pôstov, krížových ciest, koruniek k Božiemu milosrdenstvu, obiet, dobrých skutkov..., ktoré som počítal ako silnú duchovnú pomoc. Prosím, toto moje poďakovanie odovzdajte aj vašim veriacim.

Uistujem Vás o mojich modlitbách a duchovnej a ľudskej blízkosti. Prosím, modlite sa za mňa!

S vďakou a požehnaním

+František
+ František

Aktivity v našej farnosti

Športovo-vedomostná sobota

Po slávnosti 1. sv. prijímania sme najbližšiu sobotu, teda 13. mája dopoludnia, vyplnili športovými aj vedomostnými aktivitami, ktoré súviseli s posolstvami Panny Márie vo Fatime. Spoznávali sme tiež sv. pápeža Jána Pavla II., na ktorého bol práve 13. mája spáchaný atentát a ktorý vďaka Bohu zázračne prežil. Po skončení aktivít sme napokon spoločne takmer 70 detí putovali ku soche Pána Ježiša, ktorá akoby objímala celú Oravu. Tam sme slávili sv. omšu a ďakovali Bohu za všetky Jeho dobrodenia.

Opekačka vo farskej záhrade

Každú stredu o 18.00 býva v kostole sv. omša s účasťou a príhovorom pre deti. Keďže koncom mája nás už samot-

Putovanie k soche Ježiša Krista (Rio de Klin)

né počasie volalo ostať vonku dlhšie, vybrali sme sa z kostola rovno do farskej záhrady, kde sme sa posilnili rôznymi

dobrotami, medzi ktorými nechýbala ani možnosť opiecť si špekáčik.

Pokračovanie na str. 34

Opekačka

Pútnici z Nižnej vo Svätej zemi

Dokončenie zo str. 33

Jeruzalem – Nižná

Začiatkom júna sa na farskom úrade uskutočnilo stretnutie pútnikov, ktorí na prelome mesiacov februára a marca navštívili Svätú zem. Bolo to síce po troch mesiacoch od púte, predsa však stále bolo a stále je na čo spomínať. Putovanie Svätou zemou a priateľské stretnutie v Niž-

nej bolo pre všetkých vzácnym časom, spomínaním i ďakovaním. Najbližšie bude naša farnosť putovať do Fatimy – v druhej polovici mesiaca jún 2024.

Novokňazi

V tomto roku boli vysvätení dvaja novokňazi z Tvrdošíňa: Pavol Gužiniak (pôsobí ako kaplán v Spišskej Belej) a Andrej Branický (pôsobí ako kaplán v Námese-

tove). Obaja novokňazi prijali pozvanie a prišli do našej farnosti v krátkom čase po svojich primíciách, aby nám udelili novokňazské požehnania. Ich prítomnosti sa potešil značný počet veriacich v kostole. S kaplánom Andrejom nasledovalo po sv. omši aj stretnutie s miništrantmi. Obom kaplánom prajeme na ich pôsobiskách horlivosť a radosť v Božej službe.

Pokračovanie na str. 35

Hora Butkov

Novokňazi

Dokončenie zo str. 34

Túra s mládežou

Mladí, ktorí si v jedno nedeľné popoludnie povedali: nesedme doma, vonku je krásne, a vybrali sa na túru. Krásny výhľad na okolie Liptova bol pre nich zaslúženou odmenou. Aj taký vie byť príjemný nedeľný čas s priateľmi - nenáročný dvojhodinový výstup na vrch Plieška nad Ružomberkom.

Túra na vrch Plieška

Hora Butkov

Dňa 29. augusta sa uskutočnila malá púť členov modlitbového spoločenstva do farnosti Ladce, na horu Butkov. Zvedavosť a nadšenie putovať boli silnejšie než ranná nepriazeň počasia. Bola to síce krátka púť, ale pekná. Návrat bol v popoludňajších hodinách - s vďakou Panne Márii za duchovné sprevádzanie, osvieženie a posilnenie na tomto milostivom mieste.

Veni Sancte

Nový školský rok začali školáci s Božím požehnaním pri slávnostnej sv. omši, ktorá nesie názov Veni Sancte. Pri tejto príležitosti si viaceré deti priniesli do kostola svoje školské tašky, ktoré boli osobitne požehnané pri sv. omšiach za účasti detí v Nižnej aj v Zemianskej Dedine.

Tomáš, kaplán farnosti

Začiatok školského roka 2023/2024

Deň rodiny v Zemianskej Dedine Bodka za prázdninami

Rodiny v Zemianskej Dedine prežili v nedeľu 27. augusta nezabudnuteľné popoludnie. Mladí aj starší, deti, dospelávajúci, každý dobrej vôle mohol prísť. Čakal na neho výborný kotlíkový guláš, občerstvenie, pitný režim, špekáčky a mnoho iných dobrôt, ktoré pripravili šikovné ruky Zemanov. Deti sa zabavili pri plnení rôznych hier a úloh, a popritom svojím behaním zabavili aj svojich rodičov, ktorí neúnavne nasledovali svoje ratolesti. Horúce počasie prialo aj ukážke zásahu hasičského auta dobrovoľného hasičského zboru. Ľudia si spolu posedeli pri opekačke, pri kofole, odohrali futbalový zápas. Každý sa s každým porozprával, zasmial sa, zaspomínal. Myšlienka jedného filozofa nám pripomína: „Tí, ktorí žijú iba pre seba, nikdy nenájdu pokoj a radosť, lebo Boh nás volá, aby sme boli požehnaním v živ-

votoch ostatných.“ Preto sa patrí poďakovať tým, ktorí urobili prvý krok a ponúkli všetkým túto možnosť. Poďakovanie za finančnú a technickú podporu patrí Obecnému úradu v Nižnej, starostovi Jaroslavovi Rosinovi, ktorý sám medzi Zemanov zavítal a strávil medzi nami popoludnie. Vďaka patrí aj kaplánovi Tomášovi Lieskovskému za výborný nápad a za organizáciu programu pre deti. On bol zároveň aj srdcom celého podujatia. Všetko sprevádzal slovom, usmerňoval a popritom všetkom si našiel čas pre každého, aby prehodil aspoň pár viet. Taktiež ďakujeme tým, ktorí od skorého rána varili guláš a prichystali všetko potrebné. Verím, že táto akcia nebola poslednou, ale stane sa pravidelnou súčasťou každého leta - bodkou za prázdninami.

Alena Bolibruchová

Filmfest Nižná 2023

Nižná je známa aj tým, že sa tu od roku 1965 organizovala celoslovenská súťaž amatérskych filmov Oravská osmička. V posledných rokoch sa však hlavne z finančných dôvodov nekonala. Na stretnutiach Orfiklubu, ale aj pri rozhovoroch s amatérskymi filmovými tvorcami z celého Slovenska, vždy rezonovali dobré spomienky na túto súťaž, končiace sa návrhmi na jej obnovenie. Na minuloročnom Rodinnom videu - Filmfeste Hrádok sme sa dozvedeli, že aj táto súťaž končí. Vtedy sme si v Orfiklube povedali, že dozer čas, aby sme zmobilizovali sily a plány s obnovením filmovej súťaže v Nižnej a zrealizovali ju, kým ešte zdravé jadro Orfiklubu je tu a zatiaľ funguje. Orfiklub sa pretransformoval na právnu formu - občianske združenie a začali sme pripravovať prehliadku organizačne a hlavne zháňať financie. Podarilo sa. Vďaka podpore od Žilinského samosprávneho kraja, obce Nižná, Oravského kultúrneho strediska v Dolnom Kubíne a Komunitného centra ZOE sme mali v Nižnej 13. - 14. októbra celoslovenský festival nekomerčných filmov, ktorý je postavený na pilieroch jej predchodcov: Rodinného videa - Filmfeste Hrádok a Oravskej osmičky.

Na tohtoročnom festivale bolo premietnutých celkom 45 filmov z celého Slovenska. Počas festivalu sme sa zúčastnili rozhovoru s Mgr. art. Martinom Jurčim, hlavným kameramanom seriálu Dunaj, k vašim službám a vypočuli si prednášku o zvuku a hudbe k filmom od Mgr. art. Tomáša Baláka. Skôr narodených zaujal rozhovor s Ing. Michalom Mačičkom, CSc., v súčasnosti najstarším filmovým amatérom na Slovensku, ktorý v predvečer festivalu oslávil 92 rokov. Zvlášť nás teší účasť mladých autorov z Filmovej tvorby pri ZŠ Vyhne a z Filmoveho krúžku pri Orfiklube. Pre nich bola pripravená tvorivá dielňa vedená profesionálom Mgr. art. Petrom Kotrhom a Ing. Jurajom Vajduliakom. Mladí autori si mohli vyskúšať strih videa v programe DaVinci Resolve. Notebooky na tvorivú dielňu nám zapožičala Spojená škola Nižná. V jednej pesničke sa spieva: „Nič už nie je také, ako bolo predtým.“ Myslíme však, že sme všetci spoločne na Filmfeste Nižná vytvorili príjemnú atmosféru tak, ako to bolo v minulosti.

Táto súťaž by sa nekonala bez niekoľkomesačnej prípravy zo strany členov Orfiklubu, za podpory Oravského kultúrneho strediska a za účasti, ochoty a nezištnej pomoci milých žienok z Komunitného centra ZOE a Materského centra Dupajda v Nižnej. Sú ochotné kedykoľvek nám poskytnúť svoju pomoc. Tak to bolo

Filmfest - autori, porota, organizátori

aj teraz, keď Ing. Janka Tuhá, Mgr. art. Eva Jandurová, ale aj Ing. Natália Rakovanová a Ľudmila Bödiová napiekli pre účastníkov festivalu koláče, spravili rôzne pochutiny, obložené misy z vlastných zdrojov. Navyše pod vedením nášho kuchára Milana Urbanoviča pomáhali pri varení a obsluhu viac ako 70 účastníkov a súťažiacich. Úroveň prehliadky pomohla vyzdvihnúť aj konferencierka Mgr. Janka Krúpová. Taktiež nesmieme zabudnúť na ľudovú muziku Krupky, ktorá nám oživila začiatok prehliadky. Pod vedením Petra Krúpu nám zaspievali Sonička a Tánička Krúpové. V Orfiklube sme oprášili naše staré skúsenosti, ktoré sme získali z predošlých súťaží Oravskej osmičky. Projekciu zabezpečili Ing. Peter Šroba a Viktor Kubala. Prehliadku starej filmovej techniky zase pripravil Milan Žák. Filmový festival mal u účastníkov kladnú odozvu a spokojnosť, čo nám aj potvrdili prítomní filmári z celého Slovenska. Veľká vďaka patrí Spojenej škole Nižná za zapožičanie notebookov, ale aj sponzorom - firme EDM, Agro Gtv Nováky a Milanovi Martiškovi. Tiež ďakujeme Mgr. Natálii Žuffovej z Oravského kultúrneho strediska za prípravu spravodaja, diplomov a ďalších materiálov. Veríme, že sa nám podarí zabezpečiť všetko pre to, aby táto akcia pokračovala aj ďalšie roky.

Ing. Andrej Bödi
a **Milan Urbanovič, Orfiklub**

Vyberáme z hodnotiacej správy poroty

„Úroveň filmových diel hodnotí porota ako veľmi dobrú, a to po všetkých stránkach – obsahovej, formálnej, technickej. Súťažné filmy boli žánrovo pestré, neraz tematicky objavné a podnetné. Úroveň

tvorby porota ocenila vo svojom záverečnom verdikte, no jednotlivé tituly slovné hodnotila aj v rámci rozborového seminára, ktorý bol zároveň príležitosťou na dialóg s jednotlivými autormi. Podmienky pre prácu poroty boli počas celého podujatia vynikajúce. Rovnako bezchybná bola aj celková organizácia súťaže, ako aj technická úroveň projekcií. Vhodne zostavený program z jednotlivých súťažných blokov ako aj zo sprievodných podujatí (beseda, prednáška, rozhovor) s účelne projektovanými prestávkami sa podarilo dodržať, jediné malé meškanie dokázali organizátori operatívne kompenzovať drobnou úpravou prestávok.

Podoba a priebeh Filmfestu Nižná 2023 jednoznačne potvrdil správnosť a opodstatnenosť daného podujatia a zrodil tiež presvedčivé predpoklady pre jeho ďalšie pokračovanie v nasledujúcich ročníkoch.“

Dr hab. Jadwiga Hučková, prof. UJ,
predsedníčka poroty,
Krakov, 20.10.2023

Do Nižnej putovali tieto ocenenia:

Zvláštnu cenu poroty získal Ing. Andrej Bödi st. z Orfiklubu za film Druhá šanca.

Cenu mesta Liptovský Hrádok získal Ing. Juraj Vajduliak z Tvrdošína, člen Orfiklubu za film Gotický kostolík v Tvrdošíne.

Vo vekovej skupine od 19 rokov v kategórii Film o rodine získala 2. cenu Ľudmila Bödiová za film Dialóg. Filmy hodnotila odborná porota: Dr. hab. Jadwiga Hučková, prof. UJ, Mgr. art. Tomáš Hučko, ArtD.t a Mgr. art. Mária Vašicová.

Filmový krúžok bilancuje

Filmový krúžok pri Orfiklube a Komunitnom centre ZOE existuje od leta 2022. Do aktivít krúžku sa zapojili hlavne školáci vo veku od 10 rokov, ale praktikám tvorby filmov sa priučili aj ich rodičia. Mladí autori s dielami, ktoré vytvorili, súťažili na postupovej súťaži Cineama, kde najväčší úspech dosiahol Patrik Bolibruch filmom *Moje papagáje*. Tento film postúpil aj na celoslovenskú prehliadku Cineama, ktorá sa konala v septembri 2023 v Bardejove. Tam získal v kategórii autorov do 16 rokov pekné 2. miesto.

Významné úspechy získali autori z filmového krúžku aj na celoslovenskom festivale nekomerčných filmov Filmfest Nižná 2023, kde súťažili vo vekovej skupine autorov do 19 rokov. Patrik Bolibruch opäť zabodoval a filmom *Moje papagáje* v kategórii Film o rodine získal 1. miesto. Členka poroty Mgr. art. Mária Vašicová sa pri neformálnom rozhovore vyjadrila, že film vidí štvrtýkrát a čím častejšie ho vidí, tým viac sa jej páči. V tejto kategórii získala 2. miesto Tánička Krúpová filmom *Lessie - moja kamarátka*. Jedná sa o úprimné rozprávanie o vzťahu dievčatka k psíkovi. Veľmi kladne bol na tomto festivale hodnotený aj film *Lucky Kaniščákov* a *Soničky Krúpovej* s názvom *TV šou VVV*. Poukazuje na voľnočasové aktivity v záhrade Komunitného centra ZOE. Tento film získal 1. miesto v kategórii Pozoruhodnosti, cestovanie, aktivity. Lucka Kaniščáková tentoraz spolu so sestrou Dáškou natočili aj ďalší film, a to *Vtip o brunetke*. Vtipy nie sú len o blondínkach. Chyby robia všetci. Dievčatá v kategórii Pozoruhodnosti, cestovanie, aktivity získali 3. miesto. Treba spomenúť aj prvotinu Maxima Remiaza a Pavla Bistara: *Šach z iného pohľadu*. Nič nie je zadarmo. Ak niekto chce dosiahnuť úspech, musí tvrdo trénovať. Potom prídu aj výsledky. Film bol ocenený diplomom v kategórii Pozoruhodnosti, cestovanie, aktivity.

Ak v minulosti chcel niekto doma natáčať filmy, musel siahnúť hlboko do vrec-

Tvorivá dielňa filmového krúžku

ka. Cena základného vybavenia filmového amatéra vyšla pred 40 rokmi aj na niekoľko mesačných plátov. Pričom kvôli cene materiálu sa dosť často natáčalo na čiernobiely film a kamery boli nezvukové. V súčasnosti má zariadenie na záznam videa doma každý člen rodiny. Jedná sa totiž o mobil, ktorým sa dajú natáčať farebné filmy so zvukom a kvalitou obrazu prevyšujúcou kvalitu súčasného televízneho vysielania. Všetky hore spomínané filmy boli natočené mobilom. Výsledky mladých autorov poukazujú na to, že mobil nemusí slúžiť len na surfovanie po internete alebo ťukanie správ na sociálnych sieťach, ale mobilom sa dajú natočiť technicky, ale aj obsahovo hodnotné diela, pričom ich hodnota bude časom len narastať. Na to však treba poznať aspoň základy filmovej gramatiky. Orfiklub preto bude naďalej pokračovať v krúžkovej činnosti. V zimnom období 2023/2024 je plánované zamerať sa na tvorbu animovaných filmov a na strih videa za pomoci profesionálneho programu DaVinci Resolve. Prihlášky a ďalšie informácie dostanete na čísle 0944 410 356 alebo cez email: orfiklub@gmail.com.

Ing. Andrej Bôdi, Orfiklub

Patrik Bolibruch vo filme *Moje papagáje*, 1. miesto

Tánička Krúpová vo filme *Lessie - moja kamarátka*, 2. miesto

Akcia vtáky

7. pokračovanie

Ľudmilčina cesta domov bola plná najrôznejších predsavzatí. Pripravovala si odpovede na otázky, kde bola tak dlho, prečo neprišla načas zo školy a tak ďalej, a tak ďalej... Pri tom premýšľaní sa necítila dobre. Bolo jej stále smutnejšie a smutnejšie. Keď sa priblížila k domovu, začula smiech, výskot a veselé chlapčenské a dievčenské hlasy. Pri záhradnej bráne si uvedomila, že toto popoludnie bude neobyčajné. „Rýchle, Ľudka! Čakáme len na teba.“ Hlas tety vychovávateľky ju vrátil do reality. Celá natešená, že nebude musieť nič vysvetľovať, zanesla

školskú tašku do šatne. V prednej záhrade, ktorá voňala materinou dúškou, boli jej rovesníci, aj staršie trinásť - štrnásťročné deti. V skupinkách, na trávniku či na lavičkách medzi stromami, veselo debatovali. O čom vlastne? Práve to Ľudka nevedela. „*Sľúbila som vám výpravu k Orlej skale a myslím, že dnes by sme sa tam mohli vybrať*,” povedala teta a hneď na to pokračovala v ponaučeniach. „*Ako obyčajne pôjdeme v dvojiciach či v trojiciach za sebou... Nik nesmie zísť z chodníka... Strážte sa navzájom. Ak by sa niečo prihodilo, hneď to musím vedieť*.” Až teraz si Ľudmila pripomenula, ako si každý deň, celý - celučičký týždeň, čítali najrôz-

nejšie knihy o oravských orloch. Zapamätala si, že kedysi dávno žil v oravských skalách sám vládca oblohy - orol skalný. Vraj to bol veľmi inteligentný vták. Hniezdl neďaleko na skale za Orlovou lúkou. Žltými pazúrmí ulovil všetko, čo bolo menšie ako on. Ba trúfol si aj na ťažšie kusy zranenej zveri. Báli sa ho nielen sliepky, zajace a sovy, ale aj samotní ľudia. Rodičia, ba aj starší súrodenci na poli či na lúke, neraz na mladšie deti kričali: „*Pozor, deti - orol letí!*“ A detúrence sa schovávali, kde sa dalo. Pod stromy, do kríkov alebo pod mamiinu sukňu. Ľudka bola citlivá poslucháčka.

Pokračovanie na str. 38

Dokončenie zo str. 37

Večer čo večer smútila za všetkými malými tvormi, ktorými sa orol skalný živil. „A čo to množstvo mŕtvych vtáčikov!“ Niekoľkokrát prerušila besedu po prečítanej kapitole. Zaboľel ju obraz, ktorý sa jej pred očami sám od seba objavil. „V prírode je to tak zariadené, že silnejší vyhráva. Silné dravce sú vlastne aj takými prírodnými lekármi, ktorí nedovolia, aby sa množili rôzne choroby.“ Ľudka si pripomenula vychovávateľkine ponaučenie, keď tu zrazu... „Mňauuu - auuu - auch...“ Začula strašidelný mačací plač. A potom... „Hop - hop. A bác...“ To zlatožltý kocúr práve preskočil ríbežový plot. Ľudmila ho volala Tiger, lebo keď minulú jar maľovali záhradné lavičky, kocúr si sadol na jednu z nich, práve čerstvo natretú, a hneď na to sa zmenil na pásikovaného tigra. Tiger bol veľký a mal dlhokásku srst. Vyzeral ako záhradný kráľ, ktorý sa neustále vyhrieva na slnku. Teraz preskočil živý plot tak znenazdajky, akoby ho niekto naháňal. Za ním sa plačlivým mňaukaním vybehli spod ríbežlí dve mačky. Biela so zlatohnedými ušami a chvostkom a najčiernejšia čierna. Aj ony sa rady vyhrievali na slniečku, ale iba vtedy, keď nablízku nebol Tiger. Táto mačacia naháňačka nikoho, okrem Ľudmilky, nezaujímala. Nikto si ju nevyšmáľal. Rovnako ako Ľudku. „Keď sme už všetci nastúpení, môžeme ísť,“ povedala teta vychovávateľka. Ľudmila sa pridala k poslednej dvojici. A tak sa trojica jedenástročných dievčat vybrala spolu s kamarátkami objavovať orlie stopy v prírode. V to popoludnie sa im Orava ukázala v priam v neuveriteľnej kráse. Orlia lúčka bola plná farieb. Na slnku sa beleli predovšetkým margarétky. Ale nepokosená tráva bola zafarbená aj na zlatožlté, namodro, načerveno, nafialovo a naružovo. Kvitli tu tie najvoňavejšie kvety na svete. Niektoré z nich deti poznali. Napríklad žltý kvet rozchodníka, rascu lúčnu, rebríček, fialové kvety železníka, prvosienku či nevädzu, astry, ktoré vyzerali takmer ako margarétky, divozel, ranostaj... A ešte mnohé, mnohé drobné aj väčšie rastlinky... Orliu lúku z každej strany objímali šípové kríky, ešte zelené trnky a najrôznejšie ihličnany. Ľudke sa zrazu rozbúchalo srdiečko. Rýchlo a hlasno. Na konári na okraji lesa sedeli sýkorky. „Tak tu ste. Tu ste si našli domov.“ Ľudmila si pri pohľade na ne spomenula na zimný februárový deň. Všade bolo plno snehu. Hladné sýkorky sedeli v zadnej záhrade domova na konári jablone nad vtáčou búdkou plnou slnečnicových semienok. Ale nepochutnávali si na nich. Ako by sa čohosi alebo kohosi báli. Len ich žlté brušká svietili ako malé slnka. Na koho? No predsa na Tigra pod jabloňovým stromom. Akiste sa chystal na lov. „Ale choď! Utekaj!“ Odrazu Ľudka vykrikla skoro tak hlasno, ako v ten februárový deň. Dievčatá sa na ňu len usmiali. Boli predsa kamarátky. Občas jej nerozumeli, no zvykli si na ňu. Dnes, rovnako ako vtedy v zime bola Ľudmila presvedčená, že chudáтка sýkorky zachránila pred nenásytným kocúrom. Lúkou zaznel spev. „Červené jablčko v oblôčku mám, koho rada vidím, tomu ho dám, tomu ho

dám. A ja ťa mamička najradšej mám, tebe to jablčko červené dám.“ To spievali dievčatá. A hneď na to, zanôtili, vlastne zahulákali chlapi. „Čie sú to kone na dvore, na dvore. Keď na nich nikto neorie, neorie.“ Dievčatá sa nedali. Ich hlasy bolo počuť stále viac a viac... „Malinká som, húsky pasiem, tancovala by som, až sa trasiem, až sa trasiem. Hoci som maaalická...“ „Tak dost!“ Zavelila vychovávateľka, keď sa celkom priblížili k horičke. Všetkých upozornila na lesný pokoj. Teda na lesné ticho, ktoré musia dodržiavať, aby nevyplašili lesnú zver. Deti ešte chvíľu pochodovali, až sa napokon pred nimi objavila vysokánska skala. „Tak tu bol orlí domov,“ opýtala sa Ľudka, ktorú priťahovali všetky tajomstvá prírody. Či už schované v tráve alebo v medzerách a priehlbínach skalných stien a či v machu... „Možno tu nájdeme stopy po orlích pazúroch alebo orlie hniezdo,“ dodal ktorýsi z chlapcov. „Stopy po orloch tu naozaj máme. A možno aj uhádnete - aké.“ Pokračovala v rozhovore teta. Deti začali hneď a zaraz prstom ukazovať na tmavosivé až čierne škvrny na skalách. „To sú ony, to sú ony. Aj tu sú, aj tu, aj tu...“ Vykríkali chlapi a za nimi aj dievčatá. Orlie stopy videli všade. V machu, na koreňoch stromov, v tráve či na kvetoch. Ale teta sa len usmievala, akoby sa zabávala na dobrom vtip. Ani polámané konáre borovic, obrovské balvany či kamene rôznych veľkostí a farieb ju nepresvedčili, že práve toto sú stopy, ktoré tu zanechali orly skalné pred tým, ako sa odsťahovali zo srdca Oravy. „Kuku - kuku - kukuk...“ Orliu hádanku prerušila kukučka. Dievčatá spočítali jej pozdravy. Tentoraz ich bolo dvanásť. „Kukuk! Kukuk!“ kričali deti za kukučkou. Po poslednom zakukaní sa vychovávateľka znenazdajky opýtala: „Ako sa volá skala, pred ktorou stojíme?“ To vedeli všetci. „No predsa Orlia skala.“ Kričali. „A ako sa volá lúčka?“ Odpoveď znela takmer jednohlasne. „Je to Orlia lúka.“ Teda, tieto názvy nám hovoria niečo o živote v našom kraji. Čo asi...“ „Pripomínajú nám, že tu žili orly.“ Odpovedali dve či tri dievčence spolu s Ľudmilou. „Máme aj Orliu ulicu. A, a - a Orlí chodník. Aj chotár.“ Odpovede lietali z chlapčenských aj dievčenských úst - jedna za druhou, akoby mali orlie krídla. Teta vychovávateľka bola veľmi spokojná. Priniesla si aj povest O orlovi na Bielej skale. Už - už ju chcela deťom prečítať, keď zrazu nastalo prekvapenie: „Viete čo? Mám lepšiu nápad!“ Zvolala. „Vymyslíme si vlastnú povest...“ A hneď aj začala hovoriť. „Kedysi dávno, pred mnohými rokmi, horná Orava skrývala tie najvzácnejšie poklady v celom kraji, ba aj v celej Európe. O takých drahocennostiach mohol okolitý svet len snívať. V oravských pralesoch boli pod zemou dobre ukryté pramene životodarnej vody - vzácnejšej ako zlato. Pretože voda bola křišťáľovo čistá, chutila každému, kto sa z nej napil tak sladko, ako žiadna iná. Ľudia verili, že je to zázračná voda, pretože mnohým z nich pomohla. Zbavila ich horúčky, bolestí hlavy, prebudila ich k životu. A nielen to. V lete, na slnku, sa vodné pramene trblietali ako farebné diamanty. V zime sa zase zmenili na strieborné stuhy. Oravci si strážili svo-

ju drahocennú vodu a nikomu nedovolili, aby ju znečistil. Každý prameň zázračnej vody mal svoje meno. Oravské deti, ktoré chodili od jari do jesene do lesa, vedeli, že pri Medvedom prameni rastú tie najsladšie jahody, najvoňavejšie maliny sú pri Vraňom hniezde, tak sa volala studienka pod čiernym hniezdom vrán. A čučoriedky chodili zbierať celkom hore na kopec - až k Strážnej studni.“ „A ešte sa aj napili zázračnej vody, keď boli smädní, chorí alebo smutní.“ Prerušila rozprávanie Ľudka. Teta sa len usmiala a pokračovala. „Každé dieťa od svojich rodičov vedelo, že lesné plody môže zbierať všade, okrem Orlej lúky. Na Orlej skale, podľa rozprávania svedkov, žil orlí kráľ. Bol taký obrovský a vzbudzoval taký strach, že niektorí ľudia hovorili, že to ani nie je orol, ale nebezpečný drak. Pripisovali mu každé nešťastie, ktoré sa na Orave stalo. Keď sa objavil na oblohe, ľudia aj zvieratá stíchli. Jeho krídla zatienili samotné slnko. A vtedy všetko živé bolo v ohrození. Podľa rozprávania, nikomu sa nepodarilo orlieho kráľa uloviť. Aj keď sa mnohí o to pokúšali. A tak veľkí aj malí obyvatelia Oravy obchádzali Orliu lúku už zďaleka. Ba ani lesná zver sa nepriblížila k tajomnému miestu pod strašidelnou Orlou skalou. Raz, keď po prvých mrazoch nastala trnková jeseň, deti sa vybrali do lesa. Chceli sa zásobiť na zimu tými najzdravšími lesnými plodmi. Pri zbieraní trniek, ani nevedeli ako, objavili nevidanú úrodu tých najzrelejších modrých plodov. Boli celé očarené. Tešili sa na pochvalu, ktorú dostanú od svojich rodičov. Aj na trnkový čaj a kyslosladký lekvár. Keď zrazu...: „Drak! Drak!“ Začuli. To najmenší z chlapcov, ktorý si práve pochutnával na najkrajších trnkách, zbadal nad lúkou obrovského vtáka. Hneď po jeho výkriku nastala tma. Až vtedy si vyľakané deti uvedomili, že sú na zakázanom mieste. Ale mali šťastie. Orol zamával krídlami, práve chcel zaútočiť na korisť v tráve, a vtedy... Znova vykuklo slnko. Spoza obrovských orlích krídel sa usmialo na Orliu lúku, ba aj na celú Oravu. Vystrašené deti sa spamätali a zutekali sa do blízkeho lesa.“ „A čo potom? Čo sa s nimi stalo?“ Opýtal sa ktorýsi z chlapcov. „Podľa pamätníkov, ktorí písali obecnú kroniku, všetko sa skončilo dobre. Všetky deti sa zachránili. Len trnky nechali napospas tajomným obyvateľom lesa. A verte alebo nie, nik sa neodvážil vrátiť po ne do orlieho kráľovstva.“ „A čo sa stalo s drakom, vlastne s orlom?“ Detské hlasy sa zvedavo prekríkávali. Pri svojich otázkach všetky deti pozorovali oblohu, akoby hľadali strateného orla. Ale to už aj teta vychovávateľka zbadala divoké mraky, ktoré prichádzali od Strážneho vrchu. Boli tmavé, vypuklé a vzbudzovali strach. „Keď sa nepoponáhľame,“ povedala, „o hodinu - dve nám začne Orava spievať prší, prší, len sa leje.“ Nadišiel koniec. Všetci sa dozvedeli, že je po výlete. Ale kto vyhnal orla skalného z Orlej skaly, to im teta vychovávateľka nepovedala. „Len aby za orlom neuleteli z Oravy aj iné vtáčiky, alebo nebudaj - aj včielky.“ Strachovala sa Ľudka.

Mgr. Margita Kuchčáková

Pokračovanie nabudúce

Nápadov je veľmi veľa

V našej obci máme veľa šikovných ľudí, žien obzvlášť.
V dnešnom rozhovore vám jednu z nich predstavíme.

Anna Psotová sa so svojím kreatívnym nadaním stala inšpiráciou pre mnohých. Jej láska k umeniu a jej vášeň pre umelecké remeslo sa stali nielen jej koníčkom, ale tvoria i podstatnú súčasť jej života. Podme sa ponoriť do tajov šitia, kde každý kúsok látky a každý steh vytvára svoj vlastný príbeh. Anna nám tento príbeh vyrozpráva a my sa dozvieme, že práca so šijacím strojom nie je len o látke, nitoch a ihle.

O tom, že máte k umeniu vzťah, vieme. Počas svojej profesijnej kariéry ste dlhé roky pracovali ako riaditeľka ZUŠ v Nižnej. Ako si spomínate na toto obdobie?

Najskôr chcem poďakovať za pozvanie a možnosť vyjadriť svoje myšlienky takouto formou. Je veľmi ťažké, po 45 rokoch pôsobenia v školstve, spomínať. Boli časy krajšie i tie, na ktoré nerada spomínam. Ale najviac mi utkvela v pamäti práca s deťmi, mojimi žiakmi. Vždy som po stretnutí s nimi mala pocit, že som o niečo bohatšia a moje vedomosti a skúsenosti padli na úrodnú pôdu. Rada si spomínam aj na obdobie, keď sme zariaďovali nové priestory našej školy. No a nemôžem nespomenúť učiteľov, ktorí mi boli vždy oporou a pomohli mi pri riešení mnohých problémov.

Vráťme sa k vášmu koníčku. Povedzte nám o svojich začiatkoch so šijacím strojom.

Začala som šiť vtedy, keď som potrebovala oblečenie do školy, a hlavne pre deti. Niekedy nebolo v obchodoch toľko hotových výrobkov a hlavne v kvalite, akú som si predstavovala. Látky boli cenovo dostupné, tak som začala šiť. Bolo to zaujímavé a bavilo ma vytvárať niečo nové. Neskôr som šila kostýmy pre deti z taneč-

ného odboru našej školy, čo bolo zas niečo iné. No a pred 15 rokmi som prišla na chuť tvorbe, ktorá sa volá patchwork.

Predstavte nám svoju tvorbu. Aké druhy, alebo aké techniky vo svete umeleckého šitia máte zvládnuté? Aké sú vaše obľúbené techniky a je taká, ktorá je vám zvlášť najbližšia?

Veľa otázok naraz. Začínala som ako viaceré dievčatá na šlapacom stroji a jednoduché vzory. Postupne ale moja Lada nestačila mojej stále rastúcej náročnosti, a tak som si kúpila Berninu Auroru 440. Tento stroj spĺňal všetky moje potreby. Začala som tvoriť diela, ktoré ma uspokojovali. Od vankúšov, cez prestierania na stôl, až po veľké deky na manželské postele. Spočiatku som quiltovala (prešivala) veľké kusy na malom stolovom stroji sama, ale postupom času to bolo ťažšie, a tak som začala využívať služby dievčat, hlavne z Česka, ktoré mali veľký quiltovací rám. A tak všetky topy veľkých quiltov posielam svojim kolegyniam.

Okrem patchworku som začala šiť kabelky, peňaženky, vaky a rôzne iné drobnosti.

Kolko času venujete nielen príprave, ale aj samotnej výrobe a ste niekedy voči svojej práci aj sebakritická?

Najobľúbenejšia technika? Je to ťažké, všetko je zaujímavé. Nápadov je veľmi veľa a stále prichádzajú nové a nové. Látky sú lákavejšie a krajšie, zle sa vyberá. Ale snáď najviac ma dostali aplikácie Williama Morrisa. Tomu teraz venujem najviac času.

Sebakritika k mojej práci patrí, nie všetko sa podarí tak, ako si to predstavujem, ale ako sa hovorí, kto nič nerobí, nič nepokazí, tak svoju prácu sa snažím robiť k spokojnosti všetkých okolo seba.

Kde, kedy a ako hľadáte inšpiráciu?

Príprave sa venujem minimálne a čas, ktorý strávim pri samotnej tvorbe, sa nedá zmerať. Šijem takmer každý deň a čas je vždy iný. Podľa toho, ako sa cítim, hlavne zdravotne. Niektoré veci mi trvajú dlhšie, totiž nemôžem robiť jednu vec stále sa opakujúcu dlho. Začnem niečo iné, a tak sa niekedy stane, že zákazníčka dlhšie čaká na svoju objednávku. Za to sa všetkým ospravedlňujem.

Zúčastňujete sa na spoločných projektoch alebo workshopoch?

Spočiatku som robila kurzy a workshopy sama. Bolo to doma i v Bratislave. Neskôr som sa sama zúčastnila na niekoľkých. Ale viac-menej sa inšpirujem pracou iných dievčat na facebooku (fb) a veľa inšpirácií čerpám aj z internetu. Teraz pripravujem práce na vianočné trhy tu v Nižnej a venujem sa projektom, ktoré pripravujú niektoré dievčatá na fb.

Aké sú vaše plány do budúcnosti? Sú projekty, na ktorých by ste chceli pracovať?

Plány do budúcnosti si nedávam. Uvidíme, aké budú požiadavky a tomu sa prispôbim. Pracujem preto, lebo ma to baví a naplňa pocitom uspokojenia. Vždy som sa venovala ručným prácam, tak tomu podriadujem celú svoju tvorbu.

Blíži sa obdobie Vianoc. Čo by ste svojim spoluobčanom zaželeli?

Prajem všetkým hlavne pevné zdravie, veľa radosti s najbližšími, šťastie a pokoj, ktorý je potrebný pre nás skôr narodených. Ešte raz ďakujem za možnosť podeliť sa svojimi myšlienkami s vami všetkými. Prajem vám všetko dobré.

(red)

Spomienky generácií FS Oravan

O súbore Oravan na tohtoročných Podroháčskych folklórnych slávnostiach v Zuberco

Príjemné popoludnie vám všetkým tu prítomným. S týmito krásnymi trávnicami zo Zuberca a okolia v podaní ženskej speváckej zložky FS Oravan Senior prichádzame k vám a medzi vás, milí priatelia, ctené dámy, vážení páni, milí fanúšikovia FS Oravan z Nižnej, k vám všetkým, ktorí ste prišli do tohto festivalového prostredia, do slniečkom odetého amfiteátra v Zuberco-Brestovej, aby sme si vychutnali možno jeden-druhého, ale predovšetkým krásne spevy, skvelých muzikantov a tanečníkov a to všetko v podaní jubilujúceho FS Oravan z Nižnej.

Tešíme sa, že tu môžeme byť po istej dobe opäť takto spolu, ale hlavne, že môžeme spoločne nasávať atmosféru sviatku folklóru tu pod Roháčmi.

Určite viacerí z vás viete, alebo si dokonca pamätáte, že FS Oravan si v minulom roku pripomenul vzácne výročie - 70 rokov od založenia a 50 rokov od znovuoobnovenia činnosti súboru.

Vráťme sa do minulosti. Dňa 17. februára 1972 v popoludňajších hodinách sa vo vtedajšej kultúrno-spoločenskej sále v Nižnej konalo prvé stretnutie mladých ľudí - chlapcov a dievčat, ktorí eminentným spôsobom prejavovali svoj záujem o účinkovanie v súbore Oravan. Bola to výnimočná udalosť, ktorú s veľkým záujmom sledovala široká verejnosť v Nižnej, ale aj jej okolia.

Postupom času sa začali formovať v kolektíve súboru jednotlivé zložky - spevácka, hudobná, ale aj tanečná. Vedúcim súboru sa stal Ernest Jarolín, vedúcim tanca Janko Kompan, organizačné veci mal na starosti František Kompan, vedúcim speváckej zložky sa následne stal Vendelín Habovštiak a vedúcim hudby Karol Hromádka.

Potom sa začala etapa náročnej práce vo všetkých zložkách. Vedenie súboru vy-

pracovalo prvý scenár programu pre premiérové celovečerné predstavenie a zároveň stanovilo jeho termín na 6. novembra 1972.

Je mi veľkou ctou, že môžem v túto chvíľu stáť tu pred vami ako jeden z tých, ktorí v ten deň stáli práve na javisku v spomínanej sále v Nižnej. Odvtedy pretieklo riekou Orava veľmi veľa vody. Súbor za celý ten čas absolvoval nespočetné množstvo predstavení na domácich, ale aj zahraničných scénach. Získal veľa ocenení, vyznamenaní, uznaní nielen doma, ale aj za našimi hranicami. Na pozvanie našich Slovákov v USA uskutočnil dvakrát aj cestu za „Veľkú mláku“, kde dôstojne a s veľkým úspechom reprezentoval nielen oravský región, ale aj spevy, hudbu a tance z iných častí nášho Slovenska.

Aj pre dnešné popoludnie (5. augusta) z bohatej programovej štruktúry súboru sme vybrali program, ktorému sme dali názov - Spomienky generácií. Postupne sa predstavia všetky generácie.

Dnes sme neprišli len oslavovať, spievať a tancovať, prišli sme tu, aby sme si aj spolu s vami zaspomínali. Zaspomínali na našich dvoch kamarátov, priateľov, dlhoročných členov súboru Oravan, nestorov folklóru v

Nižnej. Hovorím o Gustovi Socháňovi a Ľubovi Jarolíňovi. Dňa 3. mája 2022 sme v neskorých večerných hodinách dostali smutnú správu, že nás vo veku 72 rokov po ťažkej chorobe opustil náš kamarát Gusto Socháň. Všetci sme vnímali jeho chorobu ako ťažký zdravotný stav, a preto aj lekári konštatovali jeho, žiaľ, nezvratný koniec. Zanechal po sebe štyri svoje dospelé deti so svojimi rodinami, ale aj nás všetkých ostatných. Zanechal po sebe hlbokú ranu smútku, bolesti a žiaľu.

Ani sa poriadne nestačila zahojiť rana smútku a bolesti, ktorú som spomínal, a vo štvrtok večer 12. januára tohto roku nás vo veku 66 rokov náhle a nečakane opustil náš ďalší kamarát, priateľ, vzácný človek Ľubomír Jarolín. Odišiel bez akéhokolvek slova rozlúčky. Zanechal po sebe svoju manželku Ľubicu a svoje tri deti s rodinami. Odišiel od nás všetkých dlhoročný člen a vedúci súboru, choreograf, tanečný pedagóg, muzikant, človek, ktorý miloval prácu vo folklóre. Odišiel od nás, a to priamo na javisku, pri práci so svojimi chlapcami a dievčatami.

Všetci sme ale presvedčení o tom, že obidvaja títo naši kamaráti sa v túto chvíľu pozerajú na nás už z umeleckého neba. Veľmi nám fandia, drúkujú nám, tešia sa z nás všetkých. Držia nad nami ochrannú ruku a zas naopak, my všetci im chceme sľúbiť, že aj naďalej budeme strážiť isté tradície FS Oravan, pokračovať vo folklórnej činnosti a pracovať pre folklór v Nižnej aj v jej okolí.

Ján Homola

Vo svojom príhovore Ján Homola ďalej požiadal prítomných divákov o uctenie si pamiatky minútou ticha na počesť dvoch našich kamarátov, ale aj všetkých ostatných, ktorí nás opustili za celé obdobie trvania FS Oravan a dnes už spia spánkom pokoja. Na záver všetkým zaželel príjemné posedenie, pobavenie a krásny umelecký zážitok pri sledovaní programu jubilujúceho súboru Oravan z Nižnej v réžii Lucie Vojtkovej.

Na plti radosti, po prúde krásy

Stretli sa členovia štyroch generácií FS Oravan

Pod rovnomenným názvom sa niesol slávnostný celovečerný program FS Oravan, ktorý sa uskutočnil 4. novembra v Dome kultúry Nižná.

V beznádejne vypredanom hľadisku DK si našlo miesto takmer 350 divákov z rôznych miest nášho regiónu, ale aj z iných častí nášho kraja, aby zhladli program, ktorý zniesol tie najprísnejšie kritériá.

FS Oravan si pripomenul 70. výročie vzniku, ale tiež 50. výročie od znovuoobnovenia činnosti. V takmer 4-hodinovom programe sa bolo ozaj na čo pozerieť. Už samotný programový bulletin pre divákov napovedal, že program zo žánrového, kompozičného, ale aj technického pohľadu bude veľmi pestrý a zaujímavý.

Mladí adeпти pokračujúcej generácie Miško a Viviena pozvali na pódium Janka Homolu, ako jedného z tých, ktorí pri obnovení činnosti súboru v roku 1972 bol pri jeho úplnom začiatku. S veľkým rešpek-

tom otvoril kroniku súboru a v skratke priblížil udalosti, ktoré táto kniha obsahuje. Bolo by to na veľmi dlhé rozprávanie a tak vo veľmi skratenej verzii bol spomenutý obraz činnosti súboru za celých 50 rokov, od roku 1972 až do súčasnosti.

Z bohatej programovej štruktúry súboru boli v prvej časti programu ponúknuté divákovi tance, ktoré so súborom v 70. - 80. rokoch naštudoval a choreograficky stvárnil jeho dlhoročný externý spolupracovník zo SLUK-u Jaroslav Ševčík. Veľmi zaujímavé boli aj ukážky z repertoáru ľudovej hudby (LH), ktoré sa dotýkali priamo Nižnej a jej okolia. Určite pozoruhodné boli aj spomienky na melódie a spevy, ktoré v roku 1974 naspievala ženská spevácka zložka súboru a tiež jej Starý kroj.

To, že v súbore pracovalo celé obdobie 70., 80., ale aj 90. rokov veľa externých umelcov, ktorí prijali angažmá (boli to najmä Š. Antalík, Viliam Litva, M. Hviždak,

G. Nikel, A. Kuliková, ale taktiež hudobní skladatelia T. Andrašovan, G. Palka, Jozef Stelzaer, O. Demo, Karol Bella), bolo cítiť a vidieť priamo na javisku v interpretácii tanečnej zložky tohto kolektívu. Tanec Pltnícka rozlúčka bol jeden z prvých tancov v súbore. A ďalšie pribúdali v rýchlom tempe, pretože scenár programu bolo treba zdokonaľiť, a hlavne rozšíriť a obohatiť.

V súbore sa za 50 rokov vystriedalo niekoľko generácií, ktoré pracovali nielen v tanečnej zložke, ale tiež v hudobnej a speváckej. So svojím programom FS precestoval a prezentoval svoje umenie na mnohých javiskách a scénach doma, ale aj v zahraničí. Predovšetkým to boli štáty – Maďarsko, Poľsko, Česko, Rakúsko, Chorvátsko, Nórsko, Argentína, Nemecko, Belgicko, Holandsko, Francúzsko, Izrael, ale tiež USA.

Pokračovanie na str. 42

Osobné podakovanie starostu

Prihovám sa všetkým členom folklórneho súboru Oravan, či už tým mladým, stredným alebo tým najstarším. Milí folkloristi, slzy šťastia a dojatia tiekli z očí ľudí, ktorí videli váš program na Podroháčskych folklórnych slávnostiach. Váš program ma doslova uchvátil. Vyslovujem veľké podakovanie celému kolektívu súboru za predvedenú prácu na pódii, ktorou ste si uctili pamiatku nedávno zosnulých predstaviteľov Oravanu majstra Ľubomíra Jarolína a Gustáva Socháňa. Odchod Ľuba bol nečakaný ako hrom z čistého neba a ranil nielen folkloristov, ale aj veľa, veľa ľudí, ktorí ho poznali. Bolo vidieť na vás všetkých, že ste sa mu chceli odvdačiť a uctiť si pamiatku krásnym vystúpením. Dali ste do toho nielen tvrdú prácu, ale aj z ďaleka viditeľné srdce. Ten deň v Roháčoch patrila Nižnej a jej folkloristom. Ďalší krásny zážitok, opäť v trojgeneračnom programe, ste predviedli dvakrát priamo na domácich doskách domácim obdivovateľom. Opäť ste ukázali, že amatérski umelci z Oravy dokážu predvádzať folklór na profesionálnej úrovni. Predviedli ste prierez folklórneho umenia takmer z celého Slovenska. Vyjadřili ste svoju radosť nielen tancom, hudbou, spevom, hovoreným slovom, ale aj radosťou z toho, že ste majstri v šírení krásneho bohatstva našich slovenských predkov. Zároveň ste si s náležitou dôstojnosťou zaspomínali na svoju históriu a osobnosti, ktoré boli a sú súčasťou tvorby a činnosti Oravanu. Prajem vám, aby ste prekonalí spomenuté tragické obdobie. Aby ste pokračovali v úspešnej práci spomenutých osobností a predávali tento národný poklad slovenského folklóru ďalším generáciám. Je to naša spoločná povinnosť. Udržiavať našu kultúru a tradície. Lebo to je jeden z najkrajších spôsobov, ako odolať nástrahám bezduchého globalizmu a nekultúrneho neoliberalizmu. Za mňa a za obec Nižná vám prajem hlavne veľa zdravia a veľa úspešných vystúpení.

Ing. Jaroslav Rosina

Dokončenie zo str. 41

Samozrejme, veľmi veľa je už aj takých, ktorí, žiaľ, už dnes nie sú medzi nami. Medzi tých, ktorí v súbore Oravan pracovali celé obdobie jeho činnosti, bol predovšetkým Gusto Socháň a Ľubo Jarolín. Ľ. Jarolín bol dlhé roky vedúcim súboru a jeho choreografom. Tvoril a značne prispieval k činnosti súboru. Žiaľ, v januári tohto roka nás všetkých náhle opustil.

Celá druhá časť programu bola venovaná práve tvorbe a práci Ľuba Jarolína. Miniatury z tancov Tí Nižňanskí pltníci či Goralské čriepky boli len ukážkou toho, čo generácia, s ktorou pracoval, uviedla. Vieme, že FS Oravan to nie je len tanečná, ale aj hudobná zložka a tam patrili všetci tí nadšení muzikanti, ktorí pre kolektív súboru odohrali veľmi veľa predstavení. Je ich ozaj veľmi veľa, a to od Štefana a Juraša, Karola Hromádku, Tibora Kolečáka, Moniky Bebejovej cez Jakuba Šišku, Petra Pakosa, Katky Cabanovej, Veroniky Kubalovej až po súčasnú ĽH, ktorej vedúcou je Dianka Orčíková. Je to veľmi šikovná, nadaná muzikantka, ktorá ovláda niekoľko hudobných nástrojov, ale aj vedie kolektív dievčat v tanečnej zložke, čoho svedkom je aj naštudovaný a choreograficky zaujímavý pripravený tanec z oblasti Telgartu. Dianka so svojou ĽH bola ozdobou temperamentného tanca z Terchovej. Záujem vzbudili tiež vtipné melódie z Podpoľania či Liptovských Sliačov, regiónu Abov alebo Parchovian. Bola to veľká encyklopédia rôznych pohľadov tanečných miniatúr a spevov v podaní ĽH.

Záver programu jubilujúceho FS Oravan bol ozdobou toho, ako sa to dialo kedysi, ale vídame to aj v súčasnosti - pre-

biehali čepčenia v Zuberci a jeho okolí, či perinárky, ktoré vtipným spôsobom pripravila vedúca tanečnej zložky súboru Oravan Senior Lucia Vojtková.

Celý program, všetko to, čo interpreti ponúkli svojim divákovi 4. novembra, zopakovali pre divákov, bývalých členov súboru a ich rodinných príslušníkov v sobotu 11. novembra.

Veľkou ozdobou tohto večerného programu v jeho závere bola aj moravská ĽH, ktorá prijala naše pozvanie a aj po 30 rokoch si s nami zahrala a zaspievala.

Zo záverečného príhovoru našej konferencierky Ľudky Lamžovej vyplynulo, že tento kolektív je tu medzi nami a ostáva aj naďalej, napriek všetkým okolnostiam, aby nám sprostredkoval neustále v svojom podaní piesne, hudbu a tance z nášho regiónu, ale aj z iných častí nášho Slovenska.

Vďaka patrí všetkým takmer 150 účinným štyroch generácií za veľký zážitok po obidva večery. Sú pre nás veľkou ozdobou, inšpiráciou do ďalšej práce vo folklóre v Nižnej. Osobitné podakovanie patrí predovšetkým Lucii Vojtkovej, vedúcej tanečnej zložky FS Oravan Senior za nezištné úsilie pri príprave, realizácii a koordinácii všetkých zložiek súboru a tiež Danke Štecovej, predsedníčke komisie kultúry pri Obecnom úrade v Nižnej za zastrešenie celej akcie. Pre celý kolektív súboru boli obidve tieto podujatia veľkou inšpiráciou, povzbudením a motiváciou do ďalšej práce vo FS. A my sa opäť tešíme na stretnutie s našimi divákmi niekedy zas na budúce.

*Ján Homola,
FS Oravan Senior*

O najkrajší vianočný výklad predajne

Komisia kultúry pri Obecnom úrade Nižná vyhlásila v septembri súťaž **O najkrajší vianočný výklad predajne v decembri 2023**. Veríme, že majitelia/ nájomcovia predajní ukážkami svojich produktov v spojení s vianočnou výzdobou svojou inšpiráciou či príjemným vizuálnym zážitkom prispievajú k celkovej vianočnej atmosfére v obci. Súťaž potrvá od 1. do 31. decembra 2023. Výsledky súťaže budú uvedené na web-stránke obce do konca januára 2024 a v obecných novinách.

História Divadielka poézie

Divadielko poézie pripravovalo literárne večery, ktoré boli sviatkom pre milovníkov poézie. Scenáre pripravovala profesorka Eva Kollárová. Atmosféru niektorých Večerov si pripomenieme prostredníctvom článkov uverejnených v závodných novinách Oravská Tesla.

Pokračovanie z č. 2/2023

Ďalší úspech našich recitátorov

K najatraktívnejším krúžkom pri našom závodnom klube (ZK) patrí rozhodne krúžok recitačný, ktorý v tomto roku už po druhýkrát obohatil náš kultúrny život novým programom. V sobotu 1. decembra 1962 v sále ZK uviedli členovia recitačného krúžku nové pásmo súčasnej poézie pod názvom *Podaj mi ruku, človek*, čo bolo výsledkom dvojmesačnej neúnavnej práce všetkých účinkujúcich i spolupracovníkov. Možno povedať, že sa na Večer čakalo s veľkou nedočkavosťou, pretože mnohí z nás boli nadšení posledným úspešným večerom ľúbostnej poézie (veľa hlasov volalo po repríze), ktorý sme priliehavo nazvali *Laternou magikou* v Nižnej.

Tentoraz návšteva bola nad všetky očakávania – vyše 120 vnímajúcich divákov, najmä mládeže, sledovalo s napätím dvojhodinový program. V pásmo uviedli ukážky významných povojnových i súčasných slovenských autorov, ako sú: J. Kostra, J. Smrek, Š. Žáry, A. Plávka, K. Bendová, M. Pártošová, V. Mihálik, J. Lenko a iní. Vďaka citlivej réžii Evy Kollárovej a účinnej pomocnej réžii Marty Zrubcovej, bol program originálne prevedený a vhodne doplnený svetelnými obrazmi, hudbou a tancom, čo dokreslovalo a umocňovalo emocionálny dojem z veršov. Boli to jednak reprodukcie slovenských výtvarníkov, a tiež prekrásne fotografie našich fotoamatérov (J. Kollár, J. Klačanský, O. Suchánek). Spestrením časti recitačnej boli pekné hudobné vystúpenia P. Poláka, V. Kubalu a Ing. Perichtu, a tiež tanečné vystúpenia žiačok OU, ktoré vniesli do prevedenia kus dievčenskej nežnosti (mnohí, najmä muži, lutovali, že to netrvalo dlhšie). Mali sme možnosť počuť už „starých známych“ recitátorov, ako J. Tomaščin, M. Zrubcová, J. Demko, ako aj nových členov krúžku, ktorých debut dopadol veľmi úspešne – T. Zimáňová, A. Tomaščinová a A. Mikušová. Páčili sa najmä J. Stroka, T. Košťalová a E. Porubská, ktorí pekným precíteným prednesom a dobrou pohybovou a mimickou kultúrou príjemne prekvapili. Na prevedení vkusnej a zaujímavej scény má najväčšiu zásluhu Ivánka Oskár

a vôbec veľký podiel na úspešnom priebehu večera mali aj tí, ktorých sme vystupovať nevideli, a predsa pripravili všetko to, čo sme obdivovali – technické zvládnutie zložitého osvetľovania a premietania filmov, filmové zábery, bezporuchový zvuk, o ten sa staral Židlický a ostatnej technickej spolupráce – E. Gluta, V. Zumrka, M. Mikisku a žiačok SPŠE, ktorí prejavili veľkú ochotu pomáhať. Výstavka kresieb a fotografií inštalovaná v závodnej jedálni bola vhodným doplnkom umeleckého večera – jej autormi boli O. Ivánka, J. Engel, M. Matkuliak a A. Planieta. Všetci účinkujúci a spolupracovníci spravili kus priekopníckej práce na poli kultúry. Dokázali, čo všetko sa dá v Nižnej urobiť so schopnými a nadšenými ľuďmi.

Redakcia
Oravská Tesla, 1962, č. 46

O poslednom programe krúžku poézie

V miestnosti Závodného klubu ROH panovalo jednu sobotu koncom júna 1963 slávnostné ovzdušie. Krúžok poézie pod vedením E. Kollárovej pripravil znovu jeden pekný večer z diel ruských umelcov, skladateľov, básnikov i spisovateľov.

S jemným zmyslom pre krásu zaviedli nás účinkujúci do čias hrdinov z diel Tolstého, Puškina, Lermontova, Gogoľa, Čechova a ďalších veľikánov ruskej literatúry. Ožila pred nami veľká tragická láska Anny Kareninovej v precítenom podaní Marty Zrubcovej, dojal nás Čechovov Táňuška, ktorého predstavoval najmladší člen krúžku 9-ročný Dušan Petričko, naše predstavy o hrdinovi z Kapitánovej dcéry, Pugačovovi potvrdil výborným výkonom E. Jarolín. Len pochváliť môžeme J. Stroku, najmä za jeho Eugena Oneginu, Evu Kollárovú za precítený prednes Kozáckej uspávanky, E. Porubskú za jej prekrásnu Tatjanu, Demkovú za monológ Nataše z Tolstého Vzkriesenia a všetkých ďalších účinkujúcich T. Košťalovú, E. Šelingovú, A. Šuranyiovú, A. Kociána i J. Demku. Ich výkony len zvýraznila hudba, osvetlenie a reprodukcia obrazov slávnych ruských maliarov, o ktoré sa starali technickí spolupracovníci krúžku. Vďaka kvitujeme aj uvedenie krátkeho filmu manželov Klačanských, v ktorom vtipne ukázali tram-

poty s hľadaním predstaviteľov niektorých postáv a hlavne „strechy nad hlavou“, ktorý sa nemal kde schádzať a nacvičovať. Sme naozaj vďační celému kolektívu krúžku poézie, že nelutoval námahy a času a pripravil nám naozaj pekný zážitok. Najlepším dôkazom toho, že vystúpenia krúžku poézie začínajú mať tradíciu, je už značný počet stálych návštevníkov, ktorí sa tešia na každý ďalší večer. Ešte raz srdečná vďaka.

(Bá)
Oravská Tesla, 1963, č. 27

Klára Havlíková

Z podnetu Divadielka poézie pri SPŠE sa 26. mája 1978 v Medvedzí uskutočnil koncert zaslužilým umelkyne klaviristky Kláry Havlíkovej, venovaný predovšetkým okruhu spolupracovníkov divadielka a jeho priaznivcom. Táto naša špičková klavírna interpretka predniesla vo svojom programe skladby F. Haendla, J. L. Dusíka, E. Griega a E. Suchoňa. Portréty jednotlivých skladateľov priblížilo vhodné sprievodné slovo žiačok SPŠE. Orientačný úvod k skladbám predniesla sama koncertná umelkyňa. Brilantná technika, príjemný zjav, hlboká znalosť hudobného zázemia jej dovolili priam dychtivo vtiahnúť poslucháčov do prednesených hudobných diel. Vari ešte viac ako samotným koncertom priblížila sa táto veľká koncertná umelkyňa poslucháčom v besede po koncerte. S vecnou otvorenosťou a humorom odpovedala aj na tie najzvedavejšie otázky. A keďže na koncerte bola prítomná aj národná umelkyňa Mária Medvecká, nebolo bez zaujímavosti vypočuť si aj názory o tom, čo ktorej umelkyňi jej profesia dáva, prečo si zvolila práve túto.

Pekný večer v útulnom prostredí, pripravený s láskou a porozumením. Naznačil však, že pre veľký záujem bude treba v budúcnosti pouvažovať o väčšom priestore pre interpreta i obecnosť. Už tým viac, že pre usporiadateľov veľmi lichotivo vyznelo priznanie umelkyne, že sa do nášho prostredia vždy rada vráti, lebo v Nižnej našla vďačné a srdečné publikum. Ďakujeme za nevšedný umelecký zážitok a tešíme sa na ďalšie stretnutie.

(ton)
Oravský Teslák, 1978, č. 23
Roky: 1962 - 1963 - 1978

Naši priatelia „z Lihôtky“

Žiť zaujímavo a zmysluplne po jari a lete, v tej tretej tretine života

Spolu s členmi Divadielka poézie, riaditeľom Spojenej školy (SŠ) R. Javorkom a jeho zástupcom M. Medveckým sme sa zúčastnili prípravného stretnutia k podujatiu Genius loci Nižnej II, ktoré sa uskutočnilo 9. decembra v SŠ. Profesorka E. Kollárová tu privítala aj nám už známych hostí z „Lihôtky“ (Dolnej Lehoty). Ich spomienky na Nižnú zo 60-tych rokov, kedy tu žili aj pracovali, nás upútali. V snahe zachytiť od nich pohľad na toto obdobie histórie obce sme sa dozvedeli aj o ich „lihôtkovských piatočkoch“.

Zaujali nás svojimi „piatočkami“, svojou schopnosťou žiť zaujímavo zmysluplne po jari a lete, v tej tretej tretine života. Boli úspešní a vysoko hodnotení v pracovnom pôsobení, postavili si domy, žijú vedľa seba, prišli z rôznych končín Slovenska, ba čo viac, nielen zo Slovenska, lebo v „piatočky“ prichádza medzi nich aj anglický manželský pár, ktorý sa usadil v Lihôtke a tu sa cíti doma.

Počuť o „piatočkoch“ v tejto dobe, keď sa v nás z médií denno-denne valí strach a utrpenie, je priam balzomom na dušu. Ako vznikli vaše „piatočky“ a čo vám dávajú?

„Piatočkári“ a Divadielko poézie.

Kto sme my – „Piatočkári“? Nuž partia dôchodcov, ktorí odmietajú byť osamelí, usadlí, doma pozerajúci telenovely a rodné fotografie, či pre choroby stenajúci dôchodcovia. Tí, ktorí tiež nechcú banovať, že pohltení svojimi náročnými povolaniami nemali čas na voľnočasové aktivity a koníčky.

Naopak! Rozhodli sme sa aj v našom dôchodcovskom veku užiť si života a využiť príležitosti na pekné zážitky a pohodu. Venujeme sa návštevám atraktívnych

miest Oravy, ale aj okolia. Nezľakli sme sa ani splavu Oravy (sme presvedčení, že sme boli v sezóne posádkou s najvyšším vekovým priemerom). Radi spoznáваме doteraz pre nás nepoznané. Máme radi smiech a máme radi stretávanie s priateľmi starými, ale aj novozískanými.

Stretávame sa pravidelne každý piatok (preto „Piatočkári“). Nieкто môže povedať, že ide o normálnu klubovú činnosť. My však klub nemáme. Miestom našich stretnutí je krčmička v Lihôtke. Starší vedia isto, mladí možno, že Lihôtka je vlastne Dolná Lehota. Kedysi samostatná obec, teraz ulica Oravského Podzámku. Jadro „Piatočkárov“ tvoria deväť – dva manželské páry slovenské, jeden už slobodný dôchodca, jeden učiaci sa (úspešne) za dôchodcu, ale aj naša krčmárka. No a keď sa globalizuje svet, v tomto trende

nezaostávame ani my „Piatočkári“! Členmi jadra sa stal v Lihôtke bývalý anglický pár – manželka, nadšenci turistiky, záviadeniahodní znalci Oravy a okolia. Je prirodzené, a sme radi, že našich posedení v krčmičke sa príležitostne zúčastňujú aj iní ľudia – známi aj neznámi. Pre všetkých sú dvere krčmičky a naše srdcia otvorené. Ale len pre všetkých tých, pre ktorých krčma nie je miestom na opitie sa. My našu krčmičku vnímame ako miesto našich pravidelných priateľských stretnutí (ale áno, aj my si dáme, ale len štamperlík, nie pol-decák!).

Naše vyššie uvedené DNA (to výraz, aby sme neboli zaostalí) nás doviedlo aj do Nižnej. Začalo to spomienkovým a veľmi srdečným stretnutím s pani profesorou Kollárovou. Od nás sa stretnutia zúčastnili členka Saška (inak veselá kopa) a člen Jaro (ten, čo sa učí za dôchodcu). Ona na základe dlhoročného priateľstva, on ako bývalý (stále ruštinu milujúci) študent. Slovo dalo slovo (trvalo to cca 4 hodiny) a ďalšie stretnutia nedali na seba dlho čakať. Najvýznamnejšou udalosťou bola naša účasť na 65. výročí založenia Spojenej školy Nižná. Na oslave sme spoznali múdrych a nadšených ľudí, vďaka ktorým je škola zjavne úspešná a populárna. Samozrejým dôsledkom spoznania týchto ľudí sú pozvania na ďalšie vzájomné stretnutia (napríklad učiteľov s našimi Angličanmi pri výučbe angličtiny).

Veľmi radi, hoci nevediac, čo nás tam bude čakať, sme prijali aj pozvanie do Divadielka poézie. Nie sme ani znalci a ani

Pokračovanie na str. 45

Dokončenie zo str. 44

nadšenci poézie. Ale nie sme ani jej úplní ignoranti. Postrčila nás k účasti naša zvedavosť a chuť poéziu lepšie spoznať a jej porozumieť. A teraz môžeme povedať, že naše stretnutie v Divadielku poézie považujeme za ozajstný zážitok! Očarujúca pre nás bola skutočne poetická atmosféra vytvorená nadšencami poézie. Usúdili sme, že atmosféru medzi členmi divadielka by mohli závidieť aj profesionálni herci – recitátori. Na chvíľu sme sa cítili ako pri niekdajšej (bohužiaľ už neexistujúcej) Nedeľnej chvíľke poézie. A nezaujal nás len prednes poézie. Veľmi zaujímavá a nás obohacujúca bola aj diskusia o obsahu básní, podmienkach ich vzniku, živote a diele básnikov. Jednoducho, my „Piatočkári“ sme sa vďaka tomuto stretnutiu dostali na chvíľu do skutočne iného sveta! Rozšírili sme si škálu našich zážitkov a naše poznanie. Je len prirodzené, že sme sa už zúčastnili aj druhého stretnutia a prijali sme s vďakou a radosťou aj pozvanie na ďalšie stretnutia.

Ak sa teda ľudia na náš spôsob života pozerajú ako na nezvyčajný, tak my sa na činnosť Divadielka poézie – skupiny úžasných ľudí – pozeráme ako na neobyčajnú, obdivuhodnú a osobitne pre dnešnú dobu a život ľudí veľmi prospešnú a motivujúcu. Preto my „Piatočkári“ z Lihôtky sme sa stali a ostávame fanúšikmi divadielka. Divadielku poézie a jeho členom želáme veľa úspechov a radosti z ich činnosti. Veríme, že stále bude pribúdať aj ich podporovateľov a poslucháčov, priateľov poézie, a to nielen v Nižnej. Obyvatelia Nižnej budú mať k tomu príležitosť už v decembri na podujatí Genius loci Nižnej II. My „Piatočkári“ túto príležitosť rozhodne využijeme a do Nižnej prídeme.

Saška Kulinová a Ľudvik Janco

V spomienkach sa často skrýva nielen kus histórie, ale aj čaro mno-

hých životných príbehov. Prenesme sa v myšlienkach o pár desiatok rokov do minulosti. Otvorte nám dvere do svojich spomienok z Nižnej.

Prekvapenie, potešenie, keď ma oslovila pani šéfredaktorka Nižnianskych ozvien o niekoľko slov zo zážitkov a práci v Nižnej v rokoch 1971 - 1976. Pracoval som ako projektant architektúry v Pamiatkостave Žilina. Pre záujem o moju činnosť aj s možnosťou bývania, ako novomanželia s mojou manželkou Alexandrou, som bol oslovený, aby som prevzal Pamiatkостav na Orave s tým, že budem realizovať aj výstavbu v Tesle Nižná. Bolo mi prisľúbené podnikovým riaditeľom Ing. Leporisom získanie bytu na sídlisku Medvedzie. Keďže byty v bytovke ešte neboli dokončené, prideliť nám chatku v Nižnej pri Orave. Bol to dobrý začiatok a dobrá skúsenosť spoznať ľudí v Nižnej. Spolupracoval som so starostom Viktorom Tokárom a pracovníkmi investičného oddelenia Tesly Nižná, s p. Strelcom a p. Planietom. Vzájomná spolupráca priniesla plodné ovocie vo výstavbe podniku aj obce. Realizovali sme tri haly, trafostanice v Tesle aj pred Zemianskou Dedinou, na ZŠ a rekonštrukciu bytov v Nižnej. Naša firma realizovala aj výstavbu skanzenu – Múzea oravskej dediny v Zuberici, za ktorý som bol zodpovedný. Bol som veľmi šťastný, keď pri odovzdávaní ukončenej 1. etapy výstavby 15.8. 1975 - na slávnosti boli zahájené prvé Podroháčske folklórne slávnosti, kde vystúpil s úžasným programom súbor Oravan.

V priebehu realizácie prác na pamiatkach a priemyselných stavbách na Orave a kapacít ma oslovili z Pamiatkovej správy Dolný Kubín, aby som ako bývalý zodpovedný projektant po pracovnej dobe ako pracovník Okresnej pamiatkovej správy na úväzok vypracoval projekt rekonštrukcie zemianskej kúrie v Tvrdošíne-Medvedzi na múzeum revolučných tradícií mesta Tvrdošín. Táto myšlienka sa mi zdala

Manželia Kulinovci

scestná, veď čo by sa v tom múzeu vystavovalo. Mal som podmienku, že preberiem zákazku, ak to bude Galéria národnej umelkyne Márie Medveckej. Bolo to odsúhlasené. Dnes som na to hrdý. Snažili sme sa pracovať tak, ako väčšina pracovníkov v Nižnej a ich milovanom podniku. No a bol som zvolený za poslanca Stredoslovenskeho kraja so sídlom v Nižnej. Som rád, spomínam na Nižnú s úctou a teším sa, že sa do Nižnej vraciam.

Ján Kulina

„Piatočkári“ pochopili, že náš život prebieha práve teraz a práve tu - v prítomnosti. Ukázali nám, čo znamená priateľstvo, spolunáležitosť a pomoc. S členmi Divadielka poézie sa stretávajú už dlhšie. Zúčastnili sa podujatia Genius loci v Nižnej v decembri 2022 ako milí diváci a odvtedy sa spolu stretávajú a zaujímajú o naše počínanie v Nižnej. Veta, ktorá odznela na stretnutí, vypovedá za všetko: „Je nám spolu dobre.“

(red)

Talent medzi nami

Úspešný tanečník, choreograf, režisér, dramaturg, pedagóg Peter Dedinský, rodák z Nižnej, prijal pozvanie na podujatie Genius loci Nižnej II, ktoré sa bude konať 9. decembra 2023 v Spojenej škole v Nižnej

Anna Karenina, foto: Juraj Žilínčár

Sólové tanečné vystúpenie Petra Dedinského, foto: René Miko

Mgr. art. Peter Dedinský vyštudoval klasický tanec na Tanečnom konzervatóriu Evy Jaczovej v Bratislave pod vedením Mikuláša Vojtky a Bachrama Juldaševa v roku 2006. Počas štúdia sa zúčastnil tanečnej stáže Ballet master classes v Prahe (2004, 2005). Je absolventom Vysokej školy múzických umení v Bratislave v triede Vladimíra Marušina (2015). Od roku 2006 bol členom a od roku 2010 sólistom Baletu Slovenského národného divadla. Pravidelne účinkoval na javiskách v Kanade, Maďarsku, Českej republike, Rakúsku a Francúzsku. V roku 2008 za svoj výkon v predstavení Ky – Time získal cenu Lite-

rárneho fondu. O rok neskôr bol poctený rovnakou cenou za predstavenie Everest. Profesionálnu kariéru tanečníka ukončil na sklonku roku 2017. Meno si získal nielen ako tanečník, ale aj ako choreograf. Jeho absolventská práca na VŠMU, Panta Rhei, bola zaradená do projektu The Pieces – večer mladých choreografov (2014), ktorý o rok neskôr včlenilo do svojho programu aj Slovenské národné divadlo. Zaujal aj autorskými choreografiami Signál a Odkaz v rámci vernisáže projektu Barbary Brathovej Nahý muž, ktorý chytá na kopci signál. V Liptovskom divadle tanca uviedol autorské projekty Z rozprávky do rozprávky a v Moravskom divadle Olomouc vytvoril choreografiu Zrkadlenie. Okrem mnohých iných je autorom choreografií do videoklipov Mafiacornier a Kaliho, spolupracoval aj na televíznych projektoch Chartshow a Tvoja tvár znie povedome, bol súčasťou tanečného tímu na koncertnom turné Lucie Břej. Pripravil choreografiu pre 40 tanečníkov na slávnostné otvorenie Národného futbalové-

ho štadióna na Tehelnom poli. Od 2. júna 2020 bol riaditeľom Baletu Štátneho divadla Košice.

Zdroj: Štátne divadlo Košice

Bývalý dlhoročný sólista baletu Slovenského národného divadla už má za sebou aj pestrú a bohatú pedagogickú činnosť. Pripravuje študentov na tanečné súťaže (Súkromné tanečné konzervatórium Dušana Nebylu), ale čo je hlavné, je zakladateľom a pedagógom tanečnej školy Dedinský studio dance. Štúdio, ktoré vzniklo v roku 2016, je zamerané hlavne na pohybovú aktivitu pre vekovú kategóriu od 4 – 99 rokov (od tanečných prípravok po lekcie klasického tanca).

Len tri mesiace po premiére tanečnej drámy Anna Karenina, ktorú od marca tohto roku s veľkým záujmom publika uvádza Štátna opera v Banskej Bystrici, prišiel Peter Dedinský s novým projektom. Jeho Kain rozpráva dramatický prí-

Pokračovanie na str. 47

Dokončenie zo str. 46

beh dvoch bratov Kaina a Ábela. Baletné predstavenie Kain, sprevádzané hudbou Antonia Vivaldiho a Maxa Richtera, malo premiéru 22. júna v Divadelnej sále Iuvanta v Bratislave.

Pán režisér, máte za sebou roky uznávaného sólistu SND v Bratislave, tancovali ste v choreografiách svetoznámych osobností, dnes ste sám tvorcom predstavenia, dokonca v trojroli... Čo bolo na tej vašej ceste za slávou, keď 10-ročný nižnianský chlapec na ňu vykročil, najťažšie?

Je toho mnoho. Nevieť, či uznávaného, haha, ale možno niektorí diváci chodili radi na moje predstavenia, čo nás umelcov veľmi teší. Áno, tá cesta bola celkom náročná, ale veľmi pestrá a z môjho pohľadu obohacujúca v širokospektrálnom ponímaní. 10-ročný chlapec z Nižnej išiel pre mňa do veľkého mesta, kde som bol zrazu úplne sám. Začiatky boli ťažké, lebo v tej dobe moji rovesníci boli stále pri maminkej sukni a ja som bol už sám na internáte, kde som sa musel zväčša starať sám o seba, vedieť si vypočítať, koľko vreckového od rodičov môžem minúť denne a podobne. Dnes to vnímam ako veľkú výsadu, že mi rodičia dali takúto možnosť. Možnosť žiť inak ako dovtedy oni, alebo teda moji rovesníci. Na začiatku boli vždy najťažšie večery, kedy sme už išli spať. Vtedy je človek v tme sám so sebou a je mu smutno za domovom, rodičmi. Často sme si aj so spolužiakmi poplakali. Našťastie toto obdobie pre mňa netrvalo dlho a veľmi rýchlo som si zvykol. Prvý rok to bolo veľmi zložitá aj pre mojich rodičov, kde ocino bol v Bratislave minimálne 50x len preto, aby ma v nedeľu zaviezol na internát a v piatok po mňa prišiel. Dali sa úsmevné situácie, napríklad sa stalo, že ma v nedeľu zaviezol a v pondelok som si vymyslel, že som chorý a musel po mňa prísť. Vymyslel som si to, lebo napadal super sneh a ja som chcel v utorok zjazdiť Prasiatín. Okrem toho rodičia do mňa investovali za tých osem rokov veľa finančných prostriedkov, ktoré im nemám nikdy šancu vrátiť. Tá cesta ďalšie roky bola čoraz ľahšia, kde samozrejme prichádzali aj prvé zdravotné problémy, ktoré sme, ani neviem ako, vyriešili. Štúdium bolo samozrejme náročné, pretože sme mávali denne aj desať hodín vyučovania. Keď už som bol starší, tak ma ako študenta angažovali do SND vypomáhať do baletného súboru, čo bolo super, ale zároveň mi vadilo, že som už chodil domov minimálne, keďže divadlo hrá často cez víkendy a ja som väčšinou chodil na víkend domov do Nižnej za kamarátmi, do mojej milovanej Rúbanky a Lazov. Niekoľko som nebol doma aj mesiac. Postupne som sa dostal do SND ako profesionálny tanečník, ktorý veľmi dlhú dobu musel dokazovať, že má na to, aby bol súčasťou najlepšieho baletného súboru na Slovensku.

Sen noci svätéhojanskej, foto: Peter Brenkus

Ten umelecký svet je často tvrdá a krutá realita pre to, aby vy, diváci, ste videli len to pozlátko alebo čerešničku na torte. Je to veľké sebazaprenie, ktoré pri troške šťastia prináša aj ovocie vo forme uznania a potlesku divákov. Veď práve preto to robíme. Ťažká bola kombinácia štúdia na VŠMU a práce v SND, ale aj to sa nakoniec nejako zvládlo. Po tanečnej kariére človek začína od začiatku ako tvorca a zažil som deja vu, kde som zase a znova musel dokazovať, že mám na to, aby som mohol tvoriť. Keď som robil jednu krátku choreografiu pre SND, ktorú som robil skoro zadarmo, som sa namiesto slova ďakujem dozvedel od dramaturga toho večera, že vlastne mám byť rád, že ma vôbec oslovili. Čiže aj toto sú tie ťažšie chvíle, ktoré človek zažije.

Je toho ešte mnoho, čo bolo na tejto ceste ťažké, ale, ako som písal, so všetkým sa človek vie popasovať, vie ovplyvniť a na konci zistiť, že vlastne to všetko pestré a ťažké ho naozaj obohatilo a myslím, že internát a skoré vzdanie sa detstva je jedna z najlepších situácií, aké mi mohli rodičia dať. A za to im ďakujem.

Čo je najzložitejšie dnes?

Z pohľadu umenia? Že už divadlá nie sú divadlá a viac sa začínajú podobať na surové korporácie. Že ľudia v divadlách neťahajú za rovnaký povraz, že niekedy sme sa umením bavili a dnes to je viac práca. Samozrejme, to je môj subjektívny pohľad. Badám tie zmeny, pretože som zažil vďaka môjmu angažmánu počas školy aj staršiu generáciu toho divadelníctva. Jednoducho išlo len o umenie. Zložitejšie je financovanie talentových škôl, resp. škôly, ako sú konzervatóriá. Sú financované

na normatívnom princípe, čo je absolútny nezmysel. Aj za mojich čias bol aplikovaný tento princíp, ale žiaľ, o tanec bol väčší záujem ako dnes, a preto máme ešte stále relatívne aktívnu generáciu schopných umelcov. Dnes majú školy kvôli tomuto princípu nôž na krku a prijímajú všetkých bez ohľadu na talent jednotlivca len preto, aby škola prežila. Predtým fungovala v divadlách hierarchia, ktorá dnes absolútne absťuje.

Ako všetci úspešní ľudia máte mnoho aktivít, ste zaneprázdnený, a keďže podujatia Genius loci Nižnej II sa môže zúčastniť len obmedzený počet ľudí, pýtame sa aj za ďalších spoluobčanov: Má Nižná vo vás ešte svoje koreňky?

Dnes žijem kúsok od Bratislavy v Slovenskom Grobe, ktorý mi učaroval, lebo mi pripomína našu Nižnú. Samozrejme, Grob je mladší o cca 200 rokov a je jasné, že nikdy to nebude moja Nižná, hlavne časť Rúbanka a Lazy, ale v niečom mi ju proste pripomína. Tak, ako píšem. Na korene nie je možné, aby som zabudol. Viete, ja mám také motto: „Človek, aby vedel, kde má ísť, musí vedieť, kde bol.“ Ja viem, kde som bol, aké hodnoty som v ranom veku dostával. Čaro Vianoc s padajúcim snehom na Vintiške, vinšovanie s tromi kráľmi z východu, Veľká noc, kde sme s mojím dedkom Dedinským strávili celý deň po oblievaní, Pltnica, Pačková, motokros, podpálenie a utopenie Marmuriene, pochovávanie basy, tanečný súbor Oravanček s Tiborom Kičinom a mnoho krásnych spomienok, ktoré mi pripomínajú to, odkiaľ som a kde sú moje koreňky.

(red)

Orava of summer car meeting

V areáli bývalej OTF v Nižnej sa dňa 17. septembra konal 1. ročník prehliadky automobilov spojený s driftom pod názvom Orava of summer car meeting. Bola to jedinečná príležitosť, kde sa mohli zísť automobiloví nadšenci, a tak s potešením zdieľať svoju spoločnú záľubu – lásku k autám.

Podujatie nám priblížil Tomáš Štrbáň, hlavný organizátor, majiteľ firmy Detailing Lux - čistenie automobilov.

Organizovať toto podujatie bola vaša myšlienka?

Áno, som autorom myšlienky tohto podujatia, ale samému by sa mi to asi nepodarilo. Spolupodielali sa Michal Krížo, MKARS Autoservis a pneuservis, Martin Paulíny – Autolakovňa a Dominika Rybárová, ktorá okrem toho, že celú akciu moderovala, mi tiež pomáhala pri oslovovaní sponzorov.

Ako vznikol tento projekt, prečo práve autá?

Som fanúšikom áut, vlastne sme sku-

pina fanúšikov rýchlych tuningových áut aj veteránov. Na základe tejto našej záľuby som sa začal pohrávať s myšlienkou zorganizovať v našej obci prehliadku automobilov, ale chcel som tiež našu Nižnú, ale aj firmy sídlia v bývalých priestoroch OTF zviditeľniť pred širšou verejnosťou.

A ako sa vám akciu podarilo zorganizovať?

Strávil som veľa času vyhľadávaním informácií, ako sa takéto zrazy organizujú a čo k tomu všetko treba. Dôležitým prvkom bolo zabezpečiť priestory, lebo bez nich by sa zraz asi neuskutočnil. Po dvoch týždňoch sa mi to podarilo a firmy Kondela, s.r.o, Ebecco, s.r.o., Gabiony Lemon, s.r.o. ako hlavní sponzori nám v areáli bývalej OTF poskytli priestory.

Priblížite nám, ako to vyzeralo na 1. ročníku?

Aj keď začiatok akcie bol stanovený na 13.00 hod., tuningové autá, kamióny a veterány sa začali v nedeľu z organizačných

dôvodov schádzať doobeda, už od 10.00 hod. Bolo tu takmer 320 áut z celého Slovenska, ale mali sme účastníkov aj z Poľska a Čiech. Spetrením akcie boli zaujímavé súťaže, ako Limbo, Ocelová ruka, Treskot či jedinečná Drift show, ktorej sa mohli z bezpečnostných dôvodov zúčastniť iba skúsení jazdci a tí predviedli naozaj krásnu šou. V závere bola zaujímavá tombola. Akcia trvala do 19.00 hod. Veľkou radosťou pre nás bola informácia, že prišlo 3 800 divákov.

Ako sa vám podarilo zaistiť aj medzinárodnú účasť?

Ako automobiloví fanúšikovia automobilov a automotoršportu sme to riešili cez internetový portál.

Čo by ste v závere ešte dodali?

Rád by som poďakoval všetkým sponzorom, ktorí prispeli do tomboly: Tenzi Slovakia, Splitshop, Gafa Auto, Automodelle.sk, Penovyraj-sk.

Špeciálne poďakovanie patrí firme Kondela, ktorá nám zabezpečila akciu po technickej stránke, ďalej firme Piko Štrky, ktorá nám zapožičala prives – stage, DJ Vladovi Krížovi za skvelú hudobnú zábavu, stánku Aliprint za možnosť zakúpenia krásnych nálepiek na autá, mikiny a tričká Marie, s.r.o – výroba kľúčov a predaj trezorov, Dejvisdecor – výroba tričiek a všetkých reklamných vecí. Ďakujeme firmám Ebecco a Gabiony Lemon, ktorí nám poskytli priestory na Drift Show a veľmi rád by som poďakoval aj mojej manželke, ktorá mi so všetkým s láskou a trpezlivo pomáhala.

Bude aj druhý ročník?

Máme to v pláne. Skúsenosti už máme a na budúci rok sa budeme snažiť prilákať ešte väčší počet nielen účastníkov, ale aj divákov. Len dúfam, že sa všetko podarí a že nám firmy v bývalej OTF, ktoré tam sídlia, opätovne dajú povolenie. Držíme palce.

Michal Krížo, Mkars - majster Slovenska v Slovenskom kopcovom pohári

(dg)

Cyklistická časovka na 600 metrov

Už 27. medzinárodný ročník cyklistickej časovky na 600 m, ktorú organizuje Cykloklub Nižná v rámci nižnianskeho Pltnického dňa, je úspešne za nami. A môžeme povedať, že bol naozaj úspešný, ba viac – rekordný. Vo veľmi teplom a dusnom počasí bolo v dvanástich vekových kategóriách chlapcov a dievčat prihlásených

132 pretekárov. Ako minulý rok, tak aj tentokrát, sa pretekalo na novej ulici Sihot (za lavičkou). Rekordná účasť nám spôsobila menšie problémy s organizáciou štartu, pretože na štart sa postavil doteraz nevídaný počet detí. Celkový pretek sa nám predlžil o necelú hodinu, čo bolo pre niektoré deti v danom počasí dosť únavné a zo strany ich rodičov sme sa, žiaľ, nevyhli nepríjemným reakciám, že sme nezabezpečili občerstvenie. To však bolo pripravené počas celých pretekov v cieľi. Bojovnosť a sústredenosť pretekárov bola príkladná a zodpovedajúca dôležitosti podujatia. V cieľi bol každý pretekár odmenený sladkou dobrotou. Finálne vyhlásenie výsledkov sa konalo na futbalovom štadióne v Nižnej na hlavnej tribúne pri príležitosti Pltnického dňa, čo si užívali aj samotné deti.

Ivan Opát

	Kategória odrážadlá		Kategória 1. – 2. ročník		Kategória 5. – 6. ročník	
	dievčatá	chlapci	dievčatá	chlapci	dievčatá	chlapci
1.	Gračáková Emka	Kuráň Martinko	Kristofčáková Tereza Stankovenová Sofia	Rybár Šimon	Žuffová Ema	Rybár Andrej
2.	Gašpercová Emka	Kratoň Tymon	Dropková Janka	Kristofčák Filip	Domagalová Miriam	Chorvát Marek
3.	Tuková Miriam	Drozd Bryan	Čányová Sabínka	Ščurka Dávid	Ferenčíková Radka	Kristofčák Danko
	Kategória predškôláci		Kategória 3. – 4. ročník		Kategória 7. – 9. ročník	
	dievčatá	chlapci	dievčatá	chlapci	dievčatá	chlapci
1.	Kristofčáková Katka	Knižacký Adam	Ružbacká Viktória	Korený Tomáš	Šurinová Hanka	Šurin Jakub
2.	Paulíniová Sofia	Reguly Marko	Halúsková Stela	Gašperek Dávid	Janová Lívia	Rybár Pavol
3.	Maškarová Linda	Florek Timotej	Brnová Nina	Stanček Adam	Halúsková Ema	Škodoň Karol

Dve bedmintonistky reprezentovali Nižnú

V druhej časti bedmintonovej sezóny 2023 sa turnajov organizovaných SZBe zúčastnili za bedmintonový oddiel Nižná dievčatá Miriam Domagalová s Dominikou Argalášovou a chlapci Tomáš Hlavaj a Marek Korčuška. Najmladšia bedmintonistka Miriam sa zúčastnila troch turnajov. Na dvoch turnajoch kategórie GP C U11 v Dolnom Kubíne po vyrovnaných zápasoch v skupinách nepostúpila medzi najlepších, a preto musela hrať v dolných častiach pavúka. Tam sa jej hra veľmi darila a obsadila na prvom turnaji 6. miesto a na druhom turnaji 9. miesto. Ďalší turnaj v kategórii GP B U11 v Trenčíne sa hral tzv. švajčiarskym systémom. Po dvoch víťazstvách, dvoch remízach a dvoch prehrách obsadila Miriam spomedzi 19 hráčok celkovo zaslúžené 11. miesto. Na turnaji GP C U15 v Dolnom Kubíne sa najviac darilo Dominike. Po prekvapujúcom víťazstve v skupine postúpila až do semifinále. Tam prehrala s budúcou víťazkou turnaja a Dominika tak

Putovní pohár obce Nižná 2023. Poradie - 1. Šimon Záborský, 2. Jaroslav Suchánek, 3. Juraj Bača. Oslava 60 rokov predsedu oddielu Karola Oriška.

obsadila výborné 3. miesto medzi 21 hráčkami. Chlapci Tomáš a Marek boli na tomto turnaji získavať skúsenosti. Všetkým bed-

mintonistom ďakujeme za reprezentáciu obce a prajeme veľa ďalších úspechov.

Jaroslav Suchánek

Extraligisti TJ STO Nižná znovu s ambíciami

Po minuloročnej utrúpanej sezóne zavinenej zraneniami či odchodmi hráčov vybudovali nižnianski stolní tenisti opäť mužstvo s vysokými ambíciami do extraligy.

Do Nižnej pribudli nové posily zo zahraničia. V klube ostal Taiwanec Chang Chia-Hao, ktorý pomohol zachrániť extraligu a na jar bola dohodnutá spolupráca s nedávnym reprezentantom z Maďarska, Danielom Kristonom. Stále vynikajúci a skúsený hráč bude určite veľkou oporou a klub verí, že s Taiwancom Changom si budú skvele sekundovať. V klube pôsobí aj Tibor Bednár, ktorý sa vrátil z trénerského angažmá zo zahraničia, a tiež veľmi talen-

tovaní hráči Dalibor Dik a Adam Brat.

Nižná odohrala prvý zápas už 29. septembra a zvládla ho skvele, keď doma s Čadcou vyhrala 6:1. Nižnú však ešte čaká niekoľko ťažkých stretnutí, keďže sa zopár mužstiev v extralige taktiež posilnilo.

Stolnotenistov klub TJ STO Nižná robí obci veľmi veľkú reklamu a reprezentuje ju nielen na Slovensku, ale už aj v Európe a ďaleko v zahraničí. V klube sa taktiež rozbehla práca s mládežou a postupne pribúdajú nové deti. Cieľom je vybudovať pevnú základňu na rozvoj mládeže a vychovať z nich buď kvalitných hráčov, alebo až profesionálov a skvelé osoby.

Najväčšiu zásluhu na tom majú predsedu klubu a hlavný sponzor Radovan Slimák (Ebeco), tréner Miroslav Bednár a Tibor Bednár.

Klubu veľmi pomáhajú i ďalší sponzori, ako Miloš Kondela (Kondela), Anton Tekel (RoteK) a v neposlednom rade starosta obce Nižná a riaditeľ základnej školy v Nižnej. Pri organizácii klubu pomáha tiež Vladimír Zumrík, Ivan Melník a Ján Trnka. TJ STO Nižná je veľmi vďačná všetkým spomenutým ľuďom, bez ktorých by nefungovala.

Kolektív TJ STO Nižná

Šport nielen pre výkon, ale aj pre zdravie

Položili sme pár otázok Michalovi Tuko-
vi, kondičnému trénerovi z Nižnej a skve-
lému športovcovi, ktorý súťaží v behu do
vrchu i v šprinte na lyžiach.

**Čo si myslíš o pohybe ľudí v súčas-
nosti, hýbu sa dostatočne?**

Pohybové aktivity sa pomaly, ale isto, vytrácajú zo života ľudí, čomu nasvedčujú aj vysoké čísla rôznych chorôb a obezity už u najmenších. V dnešnej uponáhľanej dobe nahrádzajú pohyb zázračné tabletky alebo elektrické výrobky bicyklov, kolobežiek atď., ktoré sú vyrábané nie pre zdravých ľudí, ale pre tých, ktorí majú zdravotné problémy, alebo sú starší. Najhoršie na tom je fakt, že ide o nesprávny príklad pre naše deti a mládež.

Ktoré pohybové aktivity by si odporučil každému človeku pre udržanie zdravia?

Pohybové aktivity, športové hry a individuálne športy by mali byť súčasťou každého jedného z nás v dennom režime. Ide

hlavne o aeróbne aktivity, ako je napríklad chôdza, ktorú môžeme spojiť s turistikou v našom krásnom regióne, alebo ľahký klus, korčuľovanie, plávanie, bicyklovanie, v zimných mesiacoch skialpinizmus či bež-

kovanie, ktoré majú svoje čaro. Všetky tieto aktivity v aeróbnom režime sú vykonávané v nízkej intenzite. Medzi benefity aeróbnej práce patrí premena tukov na potreb-

Pokračovanie na str. 51

Dokončenie zo str. 50

nú energiu, zlepšenie kardiovaskulárneho systému, zlepšenie vytrvalosti a samozrejme disciplíny v dennom režime. Každý z nás má prácu, školu, rodinné povinnosti, ale venovať aspoň hodinku denne pohybu je to najmenej, čo môžeme pre svoje zdravie urobiť. Navyše môžeme ukázať správnu cestu mladšej generácii, ktorá to potrebuje. Veď v škandinávskych štátoch deti chodia do škôl na bežkách (len pre zaujímavosť, že všetko sa dá, keď sa chce).

Je potrebný pre ľudské telo aj silový tréning?

Samozrejme, nie malou súčasťou života ľudí a ich zdravia je posilňovanie svojho tela. Čokoľvek budeme robiť bez silového základu, môže mať z dlhodobého hľadiska zlý dopad na zdravé fungovanie jednotlivých segmentov tela. Nejde o dvíhanie veľkých závaží, hypertrofický tréning, zámernú silu či špecifické silové požiadavky pre daný šport. Ide predovšetkým o kompenzáciu jednostranného zaťaženia, čo je

aj najdôležitejším cieľom silového tréningu. Ľudia na svojich pracovných pozíciách pri nesprávnom držaní tela a zlých pohybových stereotypoch postupne, ale isto, oslabujú posturálne svaly, ba dokonca vznikajú svalové dysbalancie vedúce k funkčným poruchám pohybového systému. Silový tréning taktiež zvyšuje hustotu kostí, zlepšuje silu, rovnováhu tela, a teda znižuje riziko pádov, ktoré vedú často k zlomeninám. Je to jednoducho super základňa zdravého životného štýlu s množstvom benefitov. Odporúčam začať posilňovať s vlastnou hmotnosťou, kontrolovať pohyb a polohu jednotlivých segmentov tela, správne dýchanie a posilňovanie svalov dýchania, správne držanie tela, posilňovať jadro, ktorého súčasťou sú aj svaly panvového dna a sú súčasťou hlbokého stabilizačného systému. Jadro všeobecne spája horné a dolné končatiny, pri správnom cvičení a držaní tela tak zabránime bolestiam chrbtice. Pri každom cvičení (aj v bežnom živote a pri bežných prácach) treba dávať pozor na jednotlivé pohyby a polohy, v po-

silňovní zachovať správnu techniku cvičení, alebo si nechať poradiť od trénerov – ale od tých skutočných, nie „rýchlokurziarov“ a ľudí s veľkými, no nefunkčnými svalmi... Heslo funkčného tréningu je: „Najskôr sa nauč pohybovať správne, až potom často!“

Čo by si rád odkázal všetkým, ktorí pri každodenných starostiach zabúdajú na pohyb?

Prajem všetkým ľuďom, aby našli v živote balans medzi prácou a nejakou pohybovou aktivitou, ku ktorej zapoja aj svoje deti a blízky. Je to krok vpred a krok k zdravému životnému štýlu, ktorého súčasťou je, samozrejme, aj stravovanie. Nezabúdajte, že akákoľvek pohybová aktivita, či už aeróbna, silový tréning, alebo aj tie intenzívnejšie aktivity, sú zdrojom aktívnej regenerácie pre centrálny nervový systém, a teda dni sa nestanú stereotypom, ale radosťou.

Mgr. Michal Tuka,
Ing. Zuzana Floreková

10. florbalová sezóna Nižnej v extralige

Zdá sa to až neuveriteľné, no klub spod Ostražice vstupuje už do svojej 10. sezóny medzi slovenskou florbalovou elitou. Geograficky jednoznačne najmenší účastník prešiel v lete niekoľkými zmenami a pred jubilejným ročníkom mal na stole aj zopár neistôt.

Tou prvou bola otázka trénera, ktorú sa podarilo vyriešiť až tesne pred začiatkom letnej prípravy. Tréner Tomaga sa totiž po dlhých jednaniach rozhodol nepredĺžiť spoluprácu, a tak na lavičku zasadli dvaja skúsení srdciari, Matúš Medžo a Matúš Staroň.

Ďalšou neistotou bola účasť samotných kľúčových hráčov, keďže z viacerých sa za spomínaných 10 rokov stali manželia, otcovia a ich priority tak, pochopiteľne, pomaly naberajú iný smer ako ihrisko. Aj túto situáciu sa však podarilo vyriešiť a nielenže nakoniec nikto z opôr neodišiel, dokonca sa do tímu podarilo prilákať cenné posily – z ŠK Lido sa domov vrátil Peter Čuporák a od severných susedov z Noweho Targu prišiel skúsený poľský reprezentant, Mateusz Turwoń.

Okrem spomínaných posíl nám dorástli odchovanci a jedným z cieľov sezóny 2023/2024 bude pomaly ich zapracovať do zostavy, aby získavali skúsenosti a čo najskôr sa z nich stali platní hráči – nech dedinka zo severu Slovenska naháňa strach veľkým mestám aj ďalších 10 rokov. Ďalšími cieľmi bude, už tradične, postup do play-off, do ktorého bude chcieť družina okolo dvoch Matúšov vstúpiť v najlepšie vyladenej forme. Týmto smerom sa preto uberá celá príprava tímu, čo by možno indikovalo slabší začiatok, no zatiaľ sa chlapcom darí a okrem 3 víhier v príprave prišla aj výhra v prvom zápase sezóny.

Okružliny sa teda začali lepšie, ako sa predpokladalo a 3 body za výhru 8:2 proti

Capitolu Bratislava predčili očakávania vedenia klubu. Prvý zápas, okrem iného, ukázal, že opory tímu sa za 10 rokov prakticky nezmenili, pretože víťazstvo už tradične režíroval útok Latka – Reguly – Zemančík. V perfektnom svetle sa však ukázali aj ostatné formácie a vyzdvihnúť treba najmä prvé minúty spomínaných odchovancov, ktorí sa v mladom veku nielen nezľakli šance, ale vo svojich prvých striedaniach medzi mužmi aj zodpovedne plnili pokyny trénerov.

Neostáva viac než dúfať, že nižnian-ski florbalisti budú v nastolenom trende pokračovať aj v ďalšom priebehu sezóny a ako hráčov, tak i fanúšikov na jej konci opäť čakajú dramatické boje v play-off.

Kolektív FBK Nižná

Futbal

Celoročný nábor najmenších futbalistov a futbalistiek v RFA Nižná

Pre zvýšený záujem detí narodených v roku 2018 a mladších o futbal, sme sa rozhodli o celoročný nábor do nášho tréningového procesu v Regionálnej futbalovej akadémii FK Nižná. Deti sa tak môžu pridať k nám na spoločnú cestu stať sa profes-

onálnym hráčom alebo hráčkou. Chceme, aby pre všetkých boli dvere do akadémie stále otvorené. Stačí nás kontaktovať a radi vás privítame. Registrácia prebieha celoročne a všetky informácie aj registračný formulár nájdete na web stránke www.fknižna.sk.

II. Športový deň pre rodičov a deti RFA FK Nižná

8. september patrilo deťom a rodičom RFA v Nižnej. V zaplnenej Gabion Aréne – Futbalového štadióna SNP sa konal tréning, na ktorom si mohli rodičia spolu s deťmi vyskúšať tréningovú jednotku pod vedením trénerov. Bolo pripravených päť futbalových ihrísk kategórií U7, U9, U11, U13 a U15. Nechýbalo spoločné rozcvičenie, súťaže a na záver futbalový zápas medzi deťmi a rodičmi. Počas športového popoludnia sa o zábavu postaral DJ PERUGII. Okrem hudobnej zábavy bol pripravený guláš a ďalšie občerstvenie. Pri posedení mali tréneri možnosť spoznať rodičov, ktorí pomáhajú pri vý-

chove našich futbalových nádejí. Všetkým zúčastneným ďakujeme a tešíme sa o rok na náš ďalší spoločný športový deň.

Andrej Brčák

Celoročný nábor do RFA FK Nižná

Športový deň pre rodičov sa niesol v dobrej nálade

Spoločné futbalové fotenie zo sezóny 2022/2023

Na koniec futbalového ročníka 2022/2023 sme sa rozhodli v našom FK Nižná zorganizovať spoločné fotenie všet-

kých kategórií od najstarších internacionálov až po našich najmenších hráčov z futbalovej akadémie. Chceme, aby si hráči

aj takýmto spôsobom uchovali pekné spomienky zo svojho futbalového pôsobenia v našom klube.

Kategória U7 v sezóne 2022/2023

Horný rad zľava: Dušan Rošťák (tréner), Oskar Kuráň, Kristián Cvoliga, Michal Kotulák, Dušan Kliment (tréner), Teo Piták, Aleš Čuchor, Samuel Gill, Mateo Rosito, Ján Ferenčík (tréner)
Dolný rad zľava: Dávid Lupták, Richard Ferenčík, Kristián Žuffa, Jaroslav Hradský, Oliver Manto, Tobias Pjenteck, Samuel Ferenčík, Lukáš Javorek, Damián Kovalík, Samuel Cvoliga, Filip Kowalski

Kategória U9 v sezóne 2022/2023

Horný rad zľava: Samuel Belopotčan (tréner), Tobiáš Púčať, Tomáš Nemček, Adam Jandura, Filip Ferulík, Stanislav Slanický, Viliam Branislav Smith, Tomáš Ferenčík, Ladislav Ivanko, Branko Žemlička, Jakub Kováč, Jakub Buška (tréner)
Dolný rad zľava: Tobias Šmidl, Marko Šeling, Alžbeta Kachút, Alex Žuffa, Benjamín Kuloštiak, Marko Žuffa, Jozef Vrabček, Sofia Stankovenová, Sebastián Ján Kuloštiak, Alexander Lepiš

Kategória U11 v sezóne 2022/2023

Horný rad zľava: Ján Tomaga (tréner), Leo Obtulovič, Maroš Brízdik, Teo Jarina, Damián Majer, Oliver Piták, Matej Vorek, Matej Bebej, Tobias Bánsky, Finn Beráts, Marko Smolár, Peter Obtulovič (asistent trénera)
Dolný rad zľava: Jozef Kováč, Samuel Jantošík, Simon Kovalik, Adam Páleník, Martin Kristofčák, Lukáš Medvedcký, Matúš Kachút, Leo Jarina, Adam Záškvara, Krištof Korčuška

Kategória U13 v sezóne 2022/2023

Horný rad zľava: Tobias Kuboš, Dávid Kaššák, Patrik Vraštiak, Dominik Karpita, Mário Vrabček, Jakub Homola, Jakub Kamody, Erik Jandura, Lukáš Mikulovský, Tomáš Eliáš, Marko Karisný
Dolný rad zľava: Tobias Mišaga, Andrej Murcin, Jaroslav Florek (tréner), Benjamín Vasek, Jaroslav Hradský (tréner), Alexander Žuffa, Andrej Brčák (tréner), Lukáš Lucký, Matek Pilarčík

Kategória U15 v sezóne 2022/2023

Horný rad zľava: Jasmin Bahor, Matúš Palko, Filip Novák, René Meliško, Simeon Tarbaj, Matej Tuka, Patrik Kuboš, Juraj Žuffa
Dolný rad zľava: Filip Medvecký, Marko Vrabček, Martin Púčať (asistent trénera) Fabien Beráts, Juraj Buška (tréner), Gregor Skurčák, Leo Žmiják

A – mužstvo v sezóne 2022/2023

Horný rad zľava: Tomáš Zboroň, Ján Michalíc, Andrej Brčák, Peter Pňacek, Marián Mores, Stanislav Zátka, Dávid Brčák, Lukáš Repka, Dávid Šubjak, Filip Gonda, Kristián Janidžár, Marek Zboja
Dolný rad zľava: Lubomír Fuček (vedúci mužstva), Patrik Jurovčík, Tomáš Ujmiak, Danka Kubincová (hospodárka), Adam Kozáčík, Lubomír Pikna, Jozef Vavrečan (tréner)

Internacionáli v sezóne 2022/2023

Horný rad zľava: Dušan Kliment, Ján Bažík, Jozef Konfala, Jozef Latka, Tomáš Kachút, Martin Ferenčík, Peter Čuchor, Eduard Drgáň
Dolný rad zľava: Ján Ferenčík, Martin Púčať, Jaroslav Florek, Marián Brčák, Dušan Rošťák, Marcel Žák, Peter Obtulovič

Realizačný tím akadémie v sezóne 2022/2023

Horný rad zľava: Jakub Buška, Peter Obtulovič, Eugen Beráts, Dávid Brčák, Stanislav Zátka, Marián Brčák, Samuel Belopotocan, Dušan Kliment, Ján Ferenčík, Dušan Rošťák, Juraj Buška
Dolný rad zľava: Ján Tomaga, Andrej Brčák, Rebeka Vajduliaková, Milan Lemon, Zuzana Floreková, Jaroslav Florek, Martin Púčať. Chýba: Matúš Gerát

Dnes pri téme: Štátne symboly

Štátna vlajka.
Silný symbol a silná informácia: O domove, spolupatričnosti, pomoci druhým, pocite vlastnej dôstojnosti.
Úcta. Hrdosť.

Našej generácii to nebolo vstěpované. Bolo to žité.

Prevzali sme ich mimovoľne, bezprostredne od predošlých generácií, učiteľov, priateľov.

Keď zaznela hymna, uvedomovali sme si energiu slov v jej texte.

Energia slov „To Slovensko naše dosiaľ tvrdo spalo, ale blesky hromu vzbudzujú ho k

tomu, aby sa prebralo“, dávala nádej, že bude lepšie.

A čo text 4. slohy: „Už Slovensko vstáva, putá si strháva. Hej, rodina milá, hodina odbila, žije matka Sláva?“

(red)

Súčasný obrázok

Martin.
12. október.
Americký deň.
Malá spomienka – veľký deň.

Pripravená aktivita - vrecúška naplnené pieskom.
Deti, školáci.
Hod do otvoru debničky.
Na vlajke.

Letná búrka 26. augusta 2023, autor Martin Žuffa

Spoločenská rubrika občanov Nižnej a Zemianskej Dediny od 1. júla do 30. novembra 2023

NARODENÉ DETI

Buloňová Sofia	Šebesta Marek
Dulka Alex	Šiškovíčová Ráchel Mária
Floreková Michaela	Vasek Ondrej
Chladná Katarína	Zemanová Karolína
Medvecká Lara	Žuffová Martina

ÚMRTIE

Jelínek Dušan	Rosina Róbert
Kleinová Mária, MUDr.	Štelbacký Jozef
Kočnerová Júlia	Tyrolová Terézia
Mariaš Lubomír	Vojáčková Katarína
Paľová Oľga	Zrubcová Gizela

SOBÁŠE

Ing. Radoslav Vasek – Zuzana Rosinová
 Martin Kovalák – Žaneta Fuceková
 Martin Reguly – Kristína Vanáková
 Emil Červeňan – Rebeka Pánčiová
 Mário Reinhardt – Ing. Veronika Ballová
 Peter Hucík – Kristína Tomagová
 Peter Obtulovič – Ivana Medvecká
 Patrik Skutka – Natália Dolníková
 Martin Latka – Lucia Fertaľová
 Ing. Aurel Šprlák – Ľubica Gibasová

Matúš Medžo – Alexandra Lešňovská
 Rastislav Belopotočan – Marianna Števaňáková
 Juraj Jantošík – Kristína Kaššáková
 Ing. Branislav Bulla – Petra Bullová
 Michal Sepeši – Anna Orišková
 Michal Tyrol – Lucia Jurinová
 Miloš Šurina – Denisa Šuriňáková
 Samuel Tomčík – Ivana Kubíčková
 Filip Kulla – Mária Froleková
 Michal Cvacho – Andrea Zajacová

JUBILANTI

60-roční:

Bachanová Zita, Mgr. Ing.
 Drozd Jozef
 Gondová Daniela, Bc.
 Jakubovičová Helena
 Kachútová Alena
 Kovaliková Lenka, Ing.
 Kubinec Anton
 Loffay Pavol
 Lukáčiková Jana
 Mintálová Iveta
 Papík Milan
 Rakovan Ľuboš
 Rosina Jaroslav, Ing.
 Rosina Miroslav
 Staroňová Iveta, Ing.
 Šangala František
 Šangalová Katarína
 Thoľtová Jana, PhDr.
 Turský Štefan

65-roční:

Arvayová Katarína
 Bologová Marta
 Branický Jozef
 Ďurica Karol
 Chomo Lubomír
 Kachút Ján
 Kajanová Mária

Kratoňová Marta
 Lovaščík Jaroslav
 Mariašová Oľga
 Polgárová Jarmila, Ing.
 Skubeň Ján
 Šišková Hildegarda, Ing.
 Škoriaková Anna
 Tomaga Ján
 Tomiček František
 Zajac Jozef
 Zajacová Darina
 Žák Anton
 Žáková Janka
 Žáková Ľudmila
 Žmijáková Katarína

70-roční:

Argalášová Anna
 Ďaďo Michal
 Floreková Justína
 Habláková Mária
 Hulejová Oľga
 Kachútová Jarmila
 Kajan Lubomír
 Katrenčíková Elena, Mgr.
 Kubala Miroslav
 Lamžo Ján, Ing.
 Mariaš Július
 Mariašová Zdena

Medvecký Anton
 Mudrončíková Antónia
 Paľčová Monika
 Rentková Mária
 Siteková Libuša
 Šeling Jozef
 Šveda Jozef
 Švedová Vlasta
 Trnavský Miroslav
 Trnková Oľga
 Záhorec Jozef

75-roční:

Benická Mária
 Bolibruš Jozef
 Dorušák Ján
 Fučková Terézia
 Hlavajová Mária
 Kamody Štefan
 Kristofčák Jozef
 Lipka Anton
 Matlák Jozef
 Mičík Ján, Ing.
 Mores Jozef, Ing.
 Paľčo Eugen
 Pilár Blažej
 Polakovičová Gabriela
 Reguly Peter
 Rentková Monika, MUDr.

Štelbacká Eva
 Šušková Anna
 Vasekova Oľga
 Vidiečan Alojz
 Žatková Vilma
 Žuffa Milan
 Žuffová Klementína

80-roční

Bača Karol
 Helienková Emília
 Kobylková Jana
 Kondelová Magdaléna
 Loffayová Viera, Mgr.
 Maškarová Mária
 Paškaj Ján
 Revayová Mária
 Ťapajnová Cecília

85-roční

Gavráková Jozefa
 Korčeková Eva
 Kubincová Mária
 Mikušovský Anton
 Regulová Augustína
 Vilčínský Jozef

90-roční

Seman František
 Setvákova Danka
 Žuffa Cyril

91-roční

Branická Mária
 Eckertová Jarmila
 Ficeková Mária
 Hettešová Marta
 Mikulajová Helena
 Pazúriková Ľudmila
 Vilčínský Bedrich

92-roční

Ďuroška Ladislav, Ing.
 Šroba Jarolím

93-roční

Bača Anton

94 - roční

Dedinská Angela

Poznámka redakcie:

Vzhľadom na nariadenie EÚ o osobných údajoch – GDPR sa bližšie údaje k jednotlivým osobám neuvádzajú. Údaje sú prevzaté z matriky Obecného úradu Nižná. Kto chce svoje údaje, uložené na matrike, pozmeniť či doplniť, alebo si neželá byť uverejnený v Spoločenskej rubrike, nech to oznámi na Matričnom úrade v Nižnej na oddelení evidencie obyvateľov. Za prípadné nezrovnalosti redakcia nezodpovedá. Ďakujeme.

KRÍŽOVKA PRE ČITATEĽOV NIŽNIANSKÝCH OZVIEN

Autor: Juraj Lukáč	2	chorobné nechuten- stvo	zdvorilostné oslovenie ženy	zvernica, zverník (zast.)	jadro vety, výpovede (lingv.)	domáce meno Aleny	EČV Šale	značka tony	Pomoc: jil, LXE, Ola- ma, Olek	alkoholic- ký nápoj	poranenie	podra- dovacia spojka	pred- ložka	spojka	Pomoc: Kai, Freymann, rema, vulva	ruský a uzbecký šachista	1
ozdobný pred- met z konárov, či koreňov									čierny vták						iniciály Di- barboru zn. žiaroviek		
Ženské meno (20. 8.)								austr. medved' lono (anat.)						hodina, tal. jest', angl.			
mesto zničé- né Bohom za hriechy							nie v noci trop. popínavá rastlina						umelecká úvaha bór				
čítoslovce trúbenia						malá Lucia hovor, reč						rozpráv- kový pes tal					
Amsterdam Electronic Mu- sic Academy					malá vila Chapli- nov film						síra pisacia potreba		Tamara domácky kyvalo				
ozn. vreciek do vysávača Genesis				dom. zvíra priemer						Pohár európ. majstrov EČV Prievdze				natieraj masťou Rím, tal.			
Nikel			angl. princézna približne						vyrába chlieb unavoval, česky						nár. divadlo tam		
veľkosť tužk. batérií				dvaja, čes. Android Virt. Device				medici- nálna pevnina v mori									
značka pre joule		zvrtné zámeno eden			MPZ Rakúska oňho		os. zám. jeden zo zmyslov			mesto v Španielsku namotával						meter pohroma, zánik	
nie rovno					Highly Super Autob.Memory oblok						il, česky	popevok hosp. noviny			MPZ býv. ZSSR nadáva		
rádium		3												Knihovna Karla Dvořáčka divadel. hra			
tiež			zbije (expr.)	autor citátu	žlté farbivo v mrkve okr. výbor								časť ruky porušenie vernosti				
MPZ Ja- ponska		zostrojil každý, angl.										naraz Kosovo liberty army					
do šeda, zriedk.							hrádza chorvátsky futbalista				režeš draslík						
trieska					poľský obchod s motocyklami	polomer kuch. náči- nie v 4. p.		liter rimska číslica 50		luže, cigáni						začiatok abecedy gréč. ostrov	
dozeral, pozoroval (zast.)									koniec abecedy		Air Defense Area nezabal				Lid. noviny priateľ Gerdy		
lisované paradajky								čítoslovce smiechu	v, po nemecky			actum divadelná úloha		táranina fosfor			
Autorom výroku je známy americký spisovateľ (1835- 1910). Svojho času patril medzi najpopu- lárnejšie americké celebrity.	ypsilon		jeden z dua V+W zomieraj						dôveruj				pasiem, čes. referát styku s verejnosťou				
	Pomoc: makete, Rakitič, Sloan	modelky, srbsky EČV Poprad							velikán stredová čiara					len chem. zn. hliníka			
	vedľa, v blízosti niečoho				rehotal sa, smial sa										ruská riečka spojka		
	kód do mobilu				uhládzala chlpy na hlave												

Vylúštenie krížovky zasielajte na sefredaktor@nizna.sk.

Do správy uveďte svoje meno a adresu. Výherca obdrží od OcÚ vecnú odmenu.

Vylúštenie krížovky z čísla 2/2023: **Predstavte si to ticho, keby ľudia hovorili iba to, čo vedia.** Karel Čapek.

Výhercom sa stáva Ivan Čierny, Nižná.

www.nizna.sk FB: @Obec Nižná / @Obec Nižná - diskusné fórum

